

AMERİKA VAZİYET ALIYOR

Diktatörlüklere karşı bütün demokrat devletlere yardım edecek

B. Roosevelt: "Avrupada harb çıkarsa Amerikanın hududu Fransadadır,, diyor

Amerika Cümhurreisinin sözleri büyük akisler yaptı. Almanya Carolines adalarını tahkime başlamış..

Vaşington 2 — Avrupanın vaziyeti Amerikada endişeler uyandırmaktadır. Cümhurreisi B. Roosevelt âyan harbiye encümeni azasını davet ederek kendileri uzun müddet görüşmüştür. Gazeteler bu mülakata büyük bir ehemmiyet vermektedir. Bir çok gazeteler birinci sahifelerini kâmilan bu meseleye tahsis etmiştir.

Gazetelerin verdikleri malûmata göre, B. Roosevelt toplantıda Avrupanın vaziyetinden bahsederek Amerikanın demokrat devletlere elinden gelen yardıma yapacağını söylemiş ve:

— Avrupada bir harp çıkarsa Amerikanın hududu Fransadadır» demiştir. Amerika Cümhurreisi demokrat devletlere yardım için, harbe iştirak etmemekle beraber, kanunun kendisine verdiği bütün salâhiyetleri kullanacağını söylemiştir. Bu cümleden olarak bu devletlere harp malzemesi temin edilecektir.

B. Roosevelt

Şimdiden bu hususta yardıma başlanmıştır. B. Roosevelt Amerikanın diktatörlüklere karşı bütün demokrat devletlere her suretle yardım edeceğini ilâve etmiştir.

Toplantı Amrikada büyük akisler yapmıştır. Gazeteler: «Amerikanın hududu Fransadadır» manşeti ile in-tişar etmişlerdir.

Patlamağa hazır yanardağ

Vaşington 2 — Âyandan, ismini vermek istemiyen bir zat demiştir ki: «B. Rooseveltin âyan meclisi harbiye encümeni azasına beyanatına dair gazetelerde çıkan haberler doğrudur. Cümhurreisi şu sözleri söylemiştir:

«Avrupa, patlamağa hazır bir yanardağ üzerinde oturmuş gibidir. Bu yanardağın indifai, Amerika nasıl bir politika tutarsa tutsun Amerika üzerinde de tesir yapacaktır. Amerikanın menfaati demokratlarla birlikte

(Devamı 13 üncü sahifede)

Ne Faşizm, ne komünizm

B. Hoover diyor ki: " Bunların ikisi de insanlık için aynı derecede zararlıdır,,

Eski Cümhurreisine göre diktatörler taarruza kalkışacak olurlarsa geçilmesi güç manialarla karşılaşacaklardır

Neuyork 2 — Amerikanın eski Cümhur reisi B. Hoover Şikagoda mühim bir nutuk söylemiştir. B. Hoover bu nutkunda Amerikayı tehdid eden iki tehlikeden bahsetmiştir. Bu tehlikeler şunlardır:

- 1 — Faşizm ve Nazizm,
- 2 — Komünizm.

B. Hoover diyor ki: «Faşizm ve Nazizm ile Komünizm arasında orta çağlardaki din harplarını hatırlatan bir ziddiyet vardır. Bunların ikisi de insanlık için aynı derecede zararlı-

(Devamı 13 üncü sahifede)

Yeni Tefrikamız Aşkın Kurbanı

Nakleden: (Vâ-Nû)
Bugün altıncı sahifemizde

Büyük bir anket

Bizde bir edebiyat akademisine lüzum var mıdır?
Anketi yapan: Hikmet Feridun Es
Bugün yedinci sahifemizde

Dikkatler:

Pazarlık yasağı tatbik edilemiyor

«Devlet yasağı üç gün sürer!» diye bir zihniyetin yerleşmesine katıyyen cevaz verilemez.

Öyleyse pazarlığın kalkması kanununu kuru bir lâftan ibaret bırakamayız. Bugün ise, en küçük bir kontrol, bunun tatbik edilmediğini göstermeğe kâfidir. Vitrinlerde bile pek çok eşya üzerinde etiket yoktur. Etiketlerde yazılı fiatlerden kısa bir pazarlık neticesi azim kırmalar oluyor.

Kendileri için alış verişe çıkan bütün büyük memurların görecekları bu kabil yolsuzlukları en yakın merkeze haber vermelerini usul ittihaz etmek suretile bu iş pekâlâ bir zabtî rabt altına alınabilir. Hâlâ da alınması mümkündür.

Bir kanun çıkınca -onu geri alan diğer bir kanun çıkmadığı takdirde -bemekal tatbik edilmelidir. Otoritenin en büyük zaminini bu itiyadın teessüsü olacaktır.

Hava bozmak için meğer bayramı bekliyormuş

Bayram günleri hava karlı, fırtınalı ve soğuk geçti, bol bol gezmek projeleri yapanlar soba başında oturmağa mecbur oldular

Yağan kar yalnız Uludağa çıkan kayakçıları sevindirdi

Uludağda Kayakevi ve kayak yapanlar

Haftalarca ilkbahar günlerinde imişiz gibi güneşli, paltoları bile lüzumsuz bırakacak derecede ılık geçen havalar bozmak için meğerse bayramın gelmesini bekliyormuş. Havalar arife gününe kadar pek güzel git-

mişken bayram sabahı uyananlar haftalardır şehrin üstünde parlayan güneşin bulutlar altından çıkmadığını, bayramın asık suratlı bir günle başladığını gördüler, akşam üzeri (Devamı 13 üncü sahifede)

Üniversite talebelerinden bir grup Berlinde

Talebeler şerefine sefarette çay ziyafeti, Türk klübünde de bir müsamere verildi

Berlin sefaretinde talebeye verilen çay ziyafetinde sefir B. Hamdi Arpağ nutuk söylüyor (Yazısı 13 üncü sahifemizde)

D. Grupu sergisinin açılış gününden intibalar:

Eski — Akademi sergi açmak, grup için bir gerilemedir azizim!..
Yeni — Hayır, Akademi için bir ilerlemedir monşer!..

B. T. — Hayırdır şalları!..
N. C. — ?...
B. T. — Serginin açılış bu yıl Kurban bayramına rastladı!..

— Şu eser de plâstik mi?
— Hayır, lâstik olsa gerek!..
Hem portreye, hem peyzaja, hem natürmorta benziyor!..

— Peki amma eski sanatçıların burada işi ne?
— Hallerine şükretmeğe gelmiş olmaları!..

— Grup sanatçılarındaki hiç terakki yok!..
— ?...
— Baksana, Naci hâlâ (Elif) te!..

— Bence bu büfeye lüzum yoktur!
— Öyle deme üstad, (Modernizm) in (Realizm) e ne derece bağı olduğunu gösteriyor!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Almanya müstemleke- lerinin iadesini istiyor

Gazeteler "Bu yüzden bir harb çıkarsa bundan
Almanya mesul tutulamaz,, diyorlar

Berlin 2 (A.A.) — «Havas ajansı muhabirinden:» Müstemlekelerle müteallik olan Alman mutalebatı, gazetelerin ilk plânına geçmiştir.

Fazla olarak B. Chamberlain'ın nutku hakkında mütealebatı serdeden «Nihayet mahafil, Almanyanın müstemlekelerle müteallik mutalebatı ile umumî bir sureti tesviye arasında bir güne irtibat mevcut olmadığını beyan etmektedirler. Bu mahafil, diyor ki: «Almanya hiç bir ivaz mukabilinde olmaksızın müstemlekelerinin iadesini istiyor.»

Siyasî müşahidler, Führer'in nutkunda «fakat uzun sulha imanım vardır» cümlesinin son dakikada nutka dercedilmiş olduğunu ve bu cümlelerin propaganda nazırı tarafından nutkun irad edildiği akşam gazetecilere tevdi edilmiş olan İngilizce ve Fransızca tercümelerinde mevcut olmadığını dikkate şayan görmektedirler.

Gazeteler, tatmin edilmiş devletlerle tatmin edilmemiş devletler arasındaki muarazanın gitgide artmakta olduğunu ehemmiyetle kaydediyorlar. Moskovanın müttefiki olmakla

itham edilen B. Roosevelt aleyhinde şiddetli neşriyat başlamıştır.

Gazeteler, Hitlerin İtalyan - Alman tesanüdü hakkında ve İtalya ile Almanyanın meşru taleplerinin is'af edilmemesi yüzünden zuhur edecek bir harpten mesul tutulamayacaklarına işaret etmektedirler. Nihayet siyasî müşahidler, Führer'in nutkunun iktisadî müşküller üzerinde ısrar eden fıkralarını manidar telâkki etmektedirler.

Vaktile Alman zimamdarları, nasyonal sosyalist iktisadiyatının hududlarını göstermek suretiyle Alman milletini telâşa düşürmekten korkarlardı. Hitlerin bu iftirakı, haricî ve dahillî cepheye bir tebeddüldür. Haricî, içtinabı gayri kabul iktisadî bir buhran, Almanyanın müstemlekelerle ve ihracata müteallik metalibini meşru gösterecektir.

Dahilde ise mesuliyeti, tatmin edilmiş olan memleketlerin anlamamazlıklarına ve haşın davranmalarına atfederek millete, tahmil edilmiş olan fedakârlıkları muhik gösterecektir.

Hatay pulları

Türk pulları üzerine sürşarjlı
pullar kullanılıyor

Antakya 1 (A.A.) — Halkevi müzesi ve sergi koluna bağlı olarak bir pulculuk bürosu teşkil edilmiştir. Bu büro Hatay posta pulları hakkında istenilere malûmat verecektir. Türk pulları üzerine sürşarj edilen yeni Hatay pulları gelmiş ve posta şubelerinde kullanılmaya başlanmıştır. Bu pullar meraklılar nezdinde büyük rağbet bulmuştur.

Çocuk esirgeme kurumu

Antakya 1 (A.A.) — Hatay çocuk esirgeme kurumu teşkil edilmek üzere Halkevinde bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda Meclis Reisi, İcra Vekilleri, mebuslar, muallimler, doktorlar, tüccarlar ve servet sahipleri hazır bulunmuşlardır. Türkiye çocuk esirgeme kurumunun anayasası okunmuş ve aynen kabulü muvafık görülmüştür.

Genel merkez Antakyada bulunacak mülhakatta şubeler açacaktır. Mülhakatta şubeler açılması için bu toplantıya kaza merkezlerinden muhahaslar iştirak etmişlerdir. Anayasanın kabulünden sonra genel merkez heyetini teşkil etmek üzere dokuz zat seçilmiştir. Bu heyet genel kongrenin içtimasına kadar üç ay için seçilmiştir. İdare heyeti başkanlığına sıhhat müsteşarı Sıtkı Esmani seçilmiştir.

Ceza mahkemeleri usulü kanunu

Antakya 1 (A.A.) — Millet Meclisi 9 Şubat perşembe günü toplanacaktır. Ceza mahkemeleri usulü kanunu adliye encümeninde tedkik ve müzakere olunmaktadır. Bu kanun da ceza kanununu gibi Türk ceza mahkemeleri usulü kanununun, aynıdır. Kanun bayram ertesi Mecliste müzakere olunacaktır.

Çinde muharebeler

Çinliler Kantonun şimalinde
bir muvaffakiyet kazandılar

Hongkong 1 (A.A.) — Çekiaj ajansı bildiriyor: Bu sabah Çin kıtaatı Kantonun şimalinde Hoa - Hsien şehrine taarruz etmişlerdir. Japonlar 700 ölü vererek şehrin içine çekilmişlerdir.

Hsuçeu şehrinde de muharebeler cereyan etmiştir. Çin kıtaatı Kia - Şan istasyonunu işgal ederek şehre doğru yürümeğe başlamışlardır. Japon zayıtı mühimdir.

İsveç kralı Berlinde

Berlin 2 (A.A.) — İstirahat etmek üzere Fransanın Akdeniz sahillerine gitmekte olan İsveç kralı Berlinde gelmiştir. Burada bir gün kalacaktır.

Son dakika

Sovyetler Macaristanla
münasebatını kesti

Moskova 3 — Sovyet Hariciye komiseri B. Litvinof, Sovyet Rusyanın, antikomintern pakta iltihaka karar vermesinden dolayı Macaristanla siyasî münasebatını kesmeğe karar verdiğini tebliğ etmiştir.

Fransa, Franko nezdine
bir delege gönderdi

Paris 3 — Ayandan ve sabık nazırlardan B. Leon Berar, dün akşam Hendaya hareket etmiştir. B. Leon Berar Burgosa gitmektedir. General Franko nezdinde yarı resmî bir vazife ile mükelleftir.

Almanya tahtelbahir inşasına hız verdi

Berlin 3 — Almanya Hariciye nezareti, Almanyanın tahtelbahir inşasında İngiltere ile müsavi bir dereceye varmak hususundaki kararı yılbaşından itibaren tatbik mevkiine koymağa başladığını İngiliz Hariciye nezaretine resmen tebliğ etmiştir.

Fransaya 45 bin kadın ve çocuk iltica etti

Ispanya hükümeti sonuna kadar
harbe devam etmeğe karar verdi

Paris 2 — Dahiliye Nazırı B. Sarraut, Fransanın İspanya hududunda yaptığı teftişlerden Perpignan'a dönmüştür. Nazır kadın ve çocuk 45 bin İspanyol mültecisinin kabul edildiğini, bunların asude bir muntakada nefes almalarının temin edileceğini söylemiştir.

Nazır demiştir ki: Muhacirler çadırlar içindedirler. Salgın hastalıkların önüne geçmek için tedbir alınmaktadır. Difteri baş gösterdiğinden aşı yapılmasına başlanmıştır. Salibahmer her türlü yardımda bulunmaktadır. Bir sıhhiye treni tesis edilmiştir.

Hududu her hangi bir suretle gizlice geçen sağlam erkekler İspanyaya iade edilmektedir. Bunlar arasında 800 kadar milis askeri vardı. Bun-

lar da iade edileceklerdir.

İspanya meclisi toplandı

Paris 2 — Katalonyada Figuerastan bildirildiğine göre İspanya mebusan meclisi dün akşam saat 22 de eski Senatonun bodrum katında toplanmıştır. Toplantıda 62 mebus vardı. Diğer 102 mebus ahval dolayısıyla içtimaa gelememiştir.

Başvekil B. Negrin bir nutuk söyleyerek Katalonyada mukavemete devam edildiğini, henüz her şeyin kaybolmadığını, maamafih burası kâmilan Frankocuların eline geçse bile Madrid ve Valansta mukavemete devam edileceğini söylemiştir.

Mebuslar hükümetin sonuna kadar mukavemet politikasını tasvib etmişlerdir.

Romanya ile Yugoslavyayı alâkadar eden bir çok meseleler

İki devlet Hariciye Nazırları görüş-
meleri hakkında tebliğ neşredildi

Belgrad 2 — Romanya Hariciye Nazırı B. Gafenko buraya gelmiştir. Nazır, Yugoslavya Başvekil ve Hariciye Nazırı B. Stoyadinoviçle iki saat görüşmüştür. Bundan sonra kral naibi prens Pol tarafından kabul edilmiş ve öğle yemeğine alıkonulmuştur.

Akşam Nazır, Başvekil ile ikinci görüşmeyi yapmıştır. B. Stoyadinoviç Romanya Hariciye Nazırı şerefine bir ziyafet vermiştir. Ziyafette Türkiye, Yunanistan, Çekoslovakya sefirleriyle bazı Nazırlar hazır bulunmuşlardır.

Paris 2 — Romanya Hariciye Nazırının Belgradda yaptığı görüşmelerde, kont Cianonun Yugoslavyayı son ziyareti hakkında malûmat aldığı tahmin edilmektedir.

Romanya Kabinesinde tadilat

Romanya 2 — Romanya Kabinesi istifa etmiştir. Yeni Kabineyi gene patrik Miron Kristea teşkil etmiştir. Kabinede bazı Nazırlar değişmiştir. Harbiye Nazırı general Ciuperka, teslihat Nazırı general Yakobici yeni Kabineye dahil değillerdir. Bunların yerlerine siviller geçmiştir. Maliye ve Mezahib Nazırları da değişmiştir. Yeni Maliye Nazırı paranın kıymetinin indirilmesi hakkında bir karar verecektir. Bazı malî ve ticarî mahafilin bunu istediği söyleniyor.

Bükreş 2 (A.A.) — Yeni hükümet Romanya efkârı umumiyesini tamamilen tatmin etmiştir. Hadiseyi gazeteler hususî nüshalarla bildirmişlerdir.

Bilhassa, Başvekillikte Kristeamın kalması ve Dahiliye Nazırı Kalneskonun Dahiliye Nazırlığı ile birlikte Başvekillik muavinliğine ve Millî Müdafaa Nazırlığına tayini büyük bir memnuniyet uyandırmıştır.

Resmî tebliğ

Belgrad 2 (A.A.) — Yugoslavya ve Romanya Hariciye Nazırları bugün saat 18,30 da gazetecileri kabul etmişlerdir.

B. Stoyadinoviç - Gafenko müzakerelerinden sonra aşağıdaki resmî tebliğ neşrolunmuştur:

Romanya Hariciye Nazırı Gafenkunun doğrudan doğruya temas etmek üzere bir ve iki şubat tarihlerinde Belgradda B. Stoyadinoviç yaptığı ziyaret iki devlet adamına Romanya ile Yugoslavyayı alâkadar eden bütün meselelerin tedkikine vesile olmuştur.

Bu noktai nazar teatileri sırasında, iki dost ve müttefik memleket arasında mevcut sıkı münasebetleri idame hususunda karşılıklı olarak azmetmiş bulduklarını ve her iki tarafın tam noktai nazar mutabekâtını müşahade etmişlerdir. Aynı zamanda şu cihet te teyid edilmiştir. ki gerek Romanya gerek Yugoslavya diğer bütün memleketlerle ve evvelbeevvel kendi komşularıyla sulhu ve kurucu bir teşriki mesaliye müstenit münasebetler tesis etmek arzusu ile mülhem bulunuyorlar.

Romanya Hariciye Nazırı dönüyor

Belgrad 2 (A.A.) — Romanya Hariciye Nazırı Gafenko Bükreşe gitmek üzere bu gece Belgradtan ayrılmıştır.

Karadenizde fırtına

Sakarya motörü Karaburun
civarında karaya oturdu

Bayramın ikinci günü başlayan şiddetli fırtına dün sabah biraz sükunet bulmuş fakat soğuk yine devam etmiştir.

Evvelki gün fırtına esnasında Boğaz açıklarında bulunan Sakarya motörü şiddetli rüzgâra ve dalgalara dayanamıyarak sahile sürüklenmiş ve Karadeniz boğazının Rumeli sahilinde Karaburundan ileride karaya oturmuştur.

Motör, şiddetle hücum eden dalgalar arasında parçalanmak üzere iken tahlisiye idaresi tarafından kurtarılmıştır. Kazada nufuşca zayıt olmamıştır.

Birdenbire başlayan fırtına esnasında Karadenizde bulunan Ankara, Güneysu, Karadeniz, Tarı vapurları, Sinop, Pek, Krom, Pınar, Kurtuluş, Akar, Suad, Yelkenci şilepleri ve diğer birkaç gemiden bir kısmı Sinop limanına, bir kısmı da Zonguldak ve Ereğli limanlarına sığınmışlardır.

Dün rüzgâr durunca fırtına da hafiflemiş ve vapurlar yollarına devam etmişlerdir. Bu arada Karadenizden gelmesi beklenen Ankara vapur ile Akdenizden İzmir vapuru dün limanımıza gelmişlerdir.

Sovyetlerle Japonlar arasında çarpışmalar

Sovyetlerin Tokyo maslahat-
güzarı keyfiyeti Japonya nez-
dinde protesto etti

Moskova 2 (A.A.) — Japon ve Mangukov kıtaatının Sovyet topraklarına taarruzları ve bunun neticesi olarak bu kuvvetlerle Sovyet kuvvetlerinin çarpışması hâdiseleri son zamanlarda sıklaşmıştır.

Bu müsademelerin en mühimi 31 ikincikânunda Kaylastuevskaya istasyonu civarında vukua gelmiştir. Beş kişilik bir Sovyet devriyesi Argun nehri üzerinde kâin Rusyaya ait bir adaya yerleşen 18 kişilik bir Japon kuvvetinin ateşine maruz kalmıştır. Takviye alan Sovyet müfrezesi Japonları şiddetli bir müsademe neticesinde oradan atmıştır.

Japonlar yaralı olarak yedi arkadaşlarını beraberlerinde götürmüşlerdir. Sovyetler tarafından yalnız müfrezesiz kumandanı hafifce yaralanmıştır.

Sovyetlerin Tokyo maslahatgüzarı keyfiyeti Japon hükümeti nezdinde protestoya memur edilmiştir.

Fransanın ecnebi memleket-
lerden tayyare satın alma
meselesi

Paris 2 (A.A.) — Başvekil ve Millî Müdafaa Nazırı Daladier ile Hariciye Nazırı Bonnet, Maliye Nazırı Reynaut ve Hava Nazırı Lachambre bu akşam Başvekilte toplanarak Fransa hesabına ecnebi memleketlerden tayyare satınalma meselesini tedkik etmişlerdir.

İtalya Hariciye Nazırı Berline gidiyor

Berlin 2 (A.A.) — İyi malûmat alan mahafilde öğrenildiğine göre İtalya Hariciye Nazırı Kont Ciano şubatin ortalarına doğru Berline gelecektir. Bu haber resmî mahafilde de tekip olunmamaktadır.

İzmit ve Adana belediye inti- habatı yeniden yapılacak

Ankara 2 (Telefonla) — İzmit ve Adana Belediyeleri intihabatının feshi hakkında devlet şurası mülkiye dairesinde verilen kararlar şura umumî heyetince tasdik edilmiş olduğundan bu iki vilâyette Belediye

Çimento fiati

İktisad Vekâleti yeniden
tayin etti

Ankara 1 (A.A.) — İktisad Vekâletinden: Endüstriyel mamulâtın maliyet ve satış fiatlerinin kontrol ve tesbiti hakkındaki 3003 numaralı kanunun birinci maddesinin verdiği salâhiyete istinaden memleket mamulâtı muhtelif cins çimentoların toptan ve peşin satış fiatleri vergiler dahil atide gösterildiği üzere tayin ve tesbit edilmiştir.

1 — Fabrikada vesaiti nakliye için de teslim bir ton çimentonun satış fiatı:

A — Portland çimentosunun 15 lira.

B — Çabuk sertleşen Portland çimentosunun «Süper siman» 18 liradır.

2 — Bir ton asgari toptan satış addedilir.

3 — Bu fiatlar 1/Şubat/939 dan itibaren caridir.

4 — Ticaret maksadiyle kendi hesaplarına fabrikalardan çimento satın alan tüccarlar sattıkları çimento - fabrikadan nakli vasıtları içinde ton satış fiatına - mağaza, depo masrafı ve kâr olarak azami elli kuruş ve ayrıca teslim mahallinden satış mahalline kadarki tevsiik ve Belediyelerce kabul edilecek nakil mesraflarını ilâve edebilirler.

B. Numan Menemencioglu iyileşti

Berlin 1 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

B. Numan Menemencioglu bugün hastaneden çıkmıştır. Sihatî çok iyidir.

Türkiye - Almanya ticaret anlaşmalarının Südet muntakalarına teşmilî hakkındaki protokol bugün B. Menemencioglu ile Hariciye müsteşarı baron von Weiszecker arasında imza edilmiştir.

Bulgaristan kralı İtalyadan ayrıldı

Roma 2 (A.A.) — On beş gündenbergi İtalya kralının misafiri olarak İtalyada bulunmakta olan Bulgaristan kralı Boris bugün Romadan ayrılmış ve istasyonda İtalya kralı tarafından selâmlanmıştır.

Baltık devletleri Hariciye nazırlarının toplantısı

Kaunas 2 (A.A.) — Dün açılan Baltık devletleri Hariciye Nazırları konferansı bugün de müzakerelerine devam etmiştir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Şöhret vurguncuları

Bu bayram, pek tanınmış bir yüksek münevverimizin ziyaretine gittim. Kendisi, Garptan, Şarktan ele ne geçerse okur. Yeni çıkan mecmua ve kitapları da kaçırmaz.

— Nasıl buluyorsunuz neşriyatı? - dedim.

— Neşriyat... - diye istifhamla yüzüme baktı. - Hangisinden bahsediyorsunuz? Neşriyatın iki türüsü olur. Biri tahriri, öteki şifahi...

— Yani radyo ile... Öyle mi? - Gergi o da şifahi.. Fakat benim söylediğim başka.. Sultan Hamid zamanında, vilâyet aşırı uzaklarda bulunan sevgüliler, türkîl çıkarmak ve bunlara yine türkîl ile cevap vermek sayesinde konuşurlarmış. Hattâ o zaman nüktedan bir valisi: «Yahu bu şarkılar, bizim telgraflardan daha çabuk menziline varıyor!» demiş.. Şifahi neşriyatın biri bu... Öteki de şiirler... Yahya Kemal'in eserleri, basılmalarına ihtiyaç olmaksızın kulaktan kulağa yayılıyor.. Fakat bir de, acayıplıkları noktasından hatırdan tutulup tekrarlananlar var... Okuyayım sana bir tanesini...

Okudu:

«Gözlerim

Gözlerim nerede?

Şeytan aldı götürdü,

Satamadan getirdi.

Gözlerim

Gözlerim nerede?...»

Şaşıtm:

— Bu da neymiş?...

— Şiir.

— Arkası?

— Bu kadar.

— Baştarafı vardır öyleyse...

— Hayır, hayır... Böyle başlıyor,

böyle bitiyor... Garibi şu ki, beğeniyor da...

Şairin parayla tutulmuş meddahları değil, tanınmış bir münekkidimiz takdir ediyor... Ben, doğrusu, okudum, tekrarladım, bir daha, bir daha tekrarladım... Ve «Şeytan aldı götürdü, satamadan getirdi!» diye mânâsını, aradım, bulamadım...

Derken kendi kendime teessüfe başladım: «Ey hazret!... İhtiyarladım, göçtün! Vaktile muallim Naci Edebiyatı Cedide'den nasıl zevk duymazsa sen de tıpkı onun gibi bunlardan boşlanmıyorsun galiba... Âdetdir: Kudema yenileri beğenmez... Müsfakbel nesiller bunları zevkle okuyacak... Sana da: (Anlamamış bunak!) diye şaşacaklar...»

— Üstad:

— Üzülmeyin... Bu endişeleriniz varit değil! - dedim.

— Nedir öyleyse?... Bunları nasıl izah etmeli?

— Vaktile garp memleketlerinde bir sanat müzesini gezmişim. Âlâ tablolar devam ediyor, ediyor. Sonra cereyanlar dekadantlaşıyor. Neticede de o zamana göre yepyeni bir sanat: «Keman» isimli bir tablo... Bir mukavvanın üzerine tutkalla bir kaç tel kadın saç, yapıştırıp bir kaç kübik helezon ve nısıf daire yapmışlar... İşte bu kemanmış... «Nasıl olur?» diye sordum. «Nasıl izah edilir bu? Niçin müzeye koydunuz?» dedim. «Bir zihniyetin ifadesidir. - dediler. - Bu mektebin müntesipleri herşeyi red ve inkâr edenlerdir... Nehyede ede buna varmışlar...» İşte, üstadım, ben de - bu okuduğunuz manzume midir, şiir midir neyse - onu şöyle izah ediyorum: «Bazı insanlar

ŞEHİR HABERLERİ

Ucuz ekmek
Yeni tecrübe
bugünlerde bir
fırında yapılacak

Fakir halkın geçinmesini kolaylaştırmak üzere ikinci nevi ucuz bir ekmek için yapılan son tecrübe muvafakiyetle neticelenmediği için yeni bir tecrübe yapılmasına karar verilmiştir.

Tecrübe, bugünlerde munasip bir fırında yapılacaktır. Tecrübe ekmeği yüzde yirmi mısır, yüzde seksen yumuşak buğday unundan mürekkep bir halite olacaktır.

Geçen seferki tecrübeye ekmeğin arzu edildiği derecede kabarmaması da hamurunun açık pencereyi bir yerde bırakıldıktan sonra fırına verilmesinden ileri geldiği iddia edilmektedir. Bu seferki tecrübeye bu gibi hatalara imkân verilmeyecektir.

Tecrübe muvafakiyetle neticelendiği takdirde bu ikinci nevi ekmeğin 7,5 kuruşa satılması mümkün olacaktır. Çıdasının mühim bir kısmını ekmeğin alan fakir halk da bundan istifade edebilecektir.

Tünel şirketi 175 bin
liraya satın alındı

İstanbul ve Kadıköy hava gazı şirketleriyle müzakereler devam ediyor

Tünel şirketinin mübayaası hakkında Nafia Vekili B. Ali Çetinkayanın riyasetinde başlayan müzakereler pazartesi günü neticelenmiştir.

Şirketin bircümle imtiyaz haklarının, Tünel ve tesisatının mağazalarında mevcut malzemenin, büyük Metro hanı ve diğer gayri menkullerinin yüz yetmiş beş bin Türk lirası bedelle mübayaasında iki taraf mutabık kalmıştır. Tünel işletme memurları lehine tesis edilmiş olan tevün sandıkları mevcutları mahfuz tutulmuştur.

İstanbul ve Kadıköy hava gazı şirketlerinin satın alınması müzakerelerine devam edilmektedir.

— Pekî onu beğenen münekkit?
— Aynı şey... Oturup koskoca bir çalışma eserini tahlil, tenkit edeceğine sadece «Beğendim bu manzume!» der... Herkes hayrette kalır... Üzerine dikkati celbetmiş olur... Neredesin ey eski zamanın sanat münekkidi?... Sen ki zalim bir valinin hapse sokmasını hiçe sayarak: «Gel! Ey jandarma... - diye haykırışın. - Paşanın kafiyesi yine aksadı. At beni zindana...»

— Vurgunculukta her sahada mücadele gerek! Sanat sahasında da!...

(Vâ - Nû)

Şikâyetler

Modadaki çocuk bahçesi yalnız çocuklara mahsus kalmalıdır

Kadıköyünde Modada bir çocuk bahçesi vardır. Lâkin buranın ancak adı çocuk bahçesidir. Zira çocuklukla alakasını çoktan kesmiş koca koca adamlar, yaşını başını almış mektebli gençler, esasen ufak olan bu yeri işgal etmektedirler.

Geçen gün refikam çocuğumuza alıp bu bahçeye gitti. Gütmesi ile dönmesi bir oldu. «Ne oldu?» dedim. Oradaki koca bebeklerin hal ve hareketlerinden daha fazla duramadığını söyledi.

Sırf, herkesin ailesine, kardeşine göz dikmek için, çocuk bahçesine, sokulan bu gibi bir takım adamların buraya girmeleri menedilemez mi?

Y. Mühendis
F. A.

CEVABIMIZ:

Parklar herkes için serbesttir. Lâkin çocuk bahçeleri çocuklara mahsus olmak lâzım gelir. Nitekim Gülhanede de bu maksadla ayrılan kısma ancak muayyen yaştaki yavrular bırakılıyor. Moda bahçesi hakkında yapılan bu şikâyete dikkati celbederiz.

İntihab hazırlıkları

Kaymakamlar bayramda defterlerin tanzimi işle meşgul oldular

Yeniden yapılacak intihabattan sonra Büyük Millet Meclisinin 3 nisanında toplanmasına karar verildiğini yazmıştık.

Hükümetçe verilen emre göre memleketin her tarafında intihab hazırlıkları için defterlerin tanzimine 10 şubatta başlanacaktır. Defterlerin tanzim şekli hakkında vilâyetten talimat alan haza kaymakamları bayram günleri de bu işlerle meşgul olmuşlardır. Defterlerin mümkün olduğu kadar hatasız yapılmasına ve intihab etmek hakkını haiz bütün vatandaşların isimlerini ihtiva etmesine bilhassa dikkat edilecektir.

Kavgacıları ayırmak isterken yaralandı

Kumkapıda Nişanca civarında Kırkor ve David adlarında iki kişi dün alacak meselesinden kavgaya tutuşmuşlar, birbirlerine hücum etmişlerdir. O sırada yanlarında bulunan Setrak adında biri kavganın büyümemesi için aralarına girerek kavgacıları ayırmak istemiştir.

Hiddetten gözleri kararan Davit bu müdahaleden büsbütün sinirlenerek Kırkoru bırakmış ve bıçağını çekip Setrakı ağır surette yaralamıştır. Vakayı haber alan polisler yetişerek Davidi yakalamışlar ve iyilik yapmak isterken yaralanan Setrakı da hastaneye kaldırmışlardır. David adliyyeye teslim edilmiştir.

Üniversite meydanı
Marmara denizini
görecek şekilde
bir saha açılacak

Be yazıtta İnkılâp müzesi önündeki kırtasiyecî dükkânların istisnâlı için verilen (menafîi umumiyeye) kararının bugünlerde hükümetçe tasdik edilerek belediyeye gönderilmesi bekleniyor.

Şehirçilik mütehasası B. Prostun tanzim ettiği plâna göre Beyazıtta üniversite meydanı Marmarayı görebilecek bir şekilde açılacaktır. Dükkânların buradan kaldırılması bu plânın tatbiki için ilk adım olacaktır.

Dükkânlar kalktıktan sonra Beyazıtın Aksaray doğru inen tramvay caddesi de genişletilecek ve Be yazıtta Mitat paşa caddesinin önünü kapayan binalar da kaldırılacaktır. Fakat bu sahanın açılmasına başlayabilmek için Eminönü istisnâlı sahasının iki numaralı haritasına dahil olan binaların istisnâlinin tamamlanması lâzımdır.

Sıtma ile mücadele
devam ediyor

Heyetler Selimiye ile Pendik arası ve Florya havalisinde çalışıyorlar

Sihhiye Vekâleti sıtma mücadele heyeti, Vekâlet tarafından tesbit edilen saha dahilinde sivrisinek imhası ve sürfelerinin tamamen izalesi için mesaisine devam etmektedir.

Mücadele sahası Selimiyeden Pendike kadar Anadolu yakasının Marmara havzasına teşmil edildiği gibi Bozhane köyü yakınlarında Riva deresi civarında da mücadele yapılmaktadır.

Diğer taraftan Rumeli cihetinde Florya, Küçükçekmece, Kalikratyada da mücadeleye başlanmıştır. Anadolu yakasında yapılan mücadele iyi netice vermiştir.

Bundan başka vilâyetin bazı mntakalarında bulunan bataklıklar da hemen kurutulacaktır. Bu sayede İstanbulda sıtma vukuatı pek yakın zamanlarda tamamen bitmiş olacaktır.

Sihhiye Vekâleti, mücadele faaliyetini vilâyetin diğer kısımlarına teşmil etmemektedir. Halbuki bir vakitler sivrisinekten eser kalmayan Şişli, Nişantaşı civarı son zamanlarda sivri sinek istilâsına maruz kalmıştır.

Sihhiye Vekâletinin mücadele teşkilâtını bu mntakalara da sevk etmesi İstanbulun sıhhati bakımından çok faydalı neticeler verecektir.

Bir kız hamamda düştü, ağır yaralandı

Balıkli Rum hastanesinde hastabakıcılık yapan Teodora adında bir kız dün Sirkeci'de bir hamamda yıkanırken düşmüş, başından tehlikeli surette yaralanmıştır. Teodora baygın bir halde hastaneye kaldırılmıştır.

İSTANBUL HAYATI

Bu havaya güvenme hal

Bayramdan bir gün evvel kiraathane oturuyorduk. Köşe penceresinden süzülüp bir ilkbahar ılıkılığıyla enseme ukşayan güneşe döndüm, mırıldandım:

— Oh, ne güzel hava! Adetâ bahar.

Muhatıbm sol ekle siyah, çember sakalını sıvazlıyarak sağ elinin şahadet parmağını kıvrıp masanın mermerine tak tak vurdu:

— Tü, tü, tü... Sus, nazar değmişin. Önümüzde cüce şubat, kahbe mart var.

Sigarasını derin derin çektiikten sonra gülümsüyerek ilâve etti:

— Şubat hakkında sana bir hikâye anlatacağım: Vaktile padişahın biri şubat içinde bir gün ava çıkmış. Fakat yarı yolda şiddetli bir fırtına başlamış, padişah geriye dönmeğe mecbur kalmış. Bir müdet sonra saraya giren padişah dehal müneccimbaşayı çağırıp emir vermiş: «Senenin içinde böyle melûn bir ay bulunmasını istemem. Gelecek yıl takvim yaparken şubat ayını ortadan kaldıracaksın!» Müneccimbaşı boyun eğip çıkmış.

Ertesi yıl takvim çıkınca, padişah alıp göz gezdirirken bir de ne görsün? Aylar arasında şubat yine yerinde değil mi? Son derece gazebe gelen hakan hemen el çırpıp cellâdbaşayı çağırması: «Tez ol! Emri şahanemi yerine getirmiyen hain müneccimbaşının boynunu vur!» Cellâd derhal müneccimbaşayı yakalayıp idam yerine sürüklemiş.

Yolda giderken müneccimbaşı: «Padişaha iki kelimelik maruzatım var. Müsaade ediniz, kendisine sözümlü söyleyeyim de ondan sonra kafamı kesiniz.» diye yalvarmış. O zamanın âdeti vechile idam mahkûmunun bu son arzusu yerine getirilmiş. Müneccimbaşı huzura girer girmez padişah haykırması: «Bire habis! Senenin içinde şubat ayını çıkaracaksın deyu sana emretmedim mi?» Müneccimbaşı, padişahın ayaklarına kapanarak cevap vermiş: «Fermanı şahane-niz öniinde boynum kıldan incedir. Emri hümayununuz yerine getirmek için çok uğraştım. Şubatı ortadan kaldırmak için, senenin diğer aylarına birer, ikişer gün taksim ettim. Velâkin, o öyle müfsit, kahbe bir aydır ki, bir parçası dahi karışsa öteki ayları da berhad edecek. Bakım ki, şubat ortadan kalkacak ama, onun fesad karıştırdığı diğer on bir aya mütemadiyen padişahımız üzülecek. Böyle yapmaktansa bir ay üzüntüye katlanıp fesadçı, cüce şubatı yine bir araya toplamayı daha muvafık buldum.»

Zeki müneccimbaşının bu izahatı padişahın gazebini teskin etmiş ve kendisi de affedilmiş.

Sigarasını tazeledi, garip bir tebeşümlü devam etti:

— Anladın ya azızim? Şimdi havayı iyi görüpte aldanmamalı! Önümüzde müfsit, cüce şubat var. Martı da unutmaya ha!... Malûmya, mart kapıdan baktırır, kazma, kürek yaktırır.

Dün pencereamin camlarını kırbaçlayan rüzgârın keskin ışıklarını dinliyerek bu yazıyı yazarken kendi kendime:

— İhtiyar dostumun yerden göğsü kadar hakkı varmış.

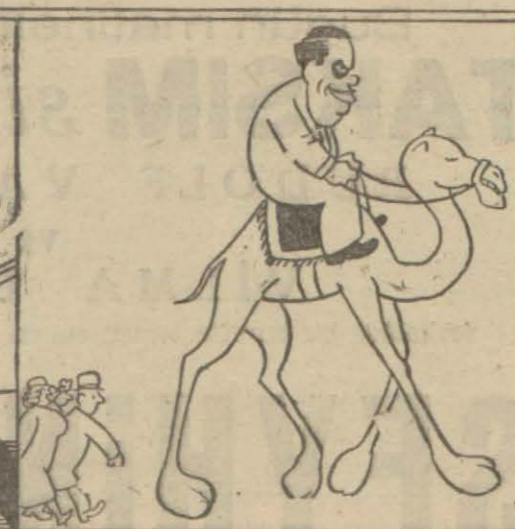
Dedim. Cüce şubat kendini gösterdi.

Cemal Refik

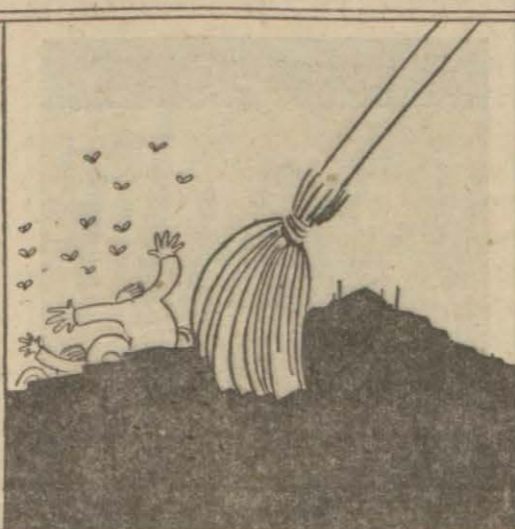
Bay Amca Belediyede!..

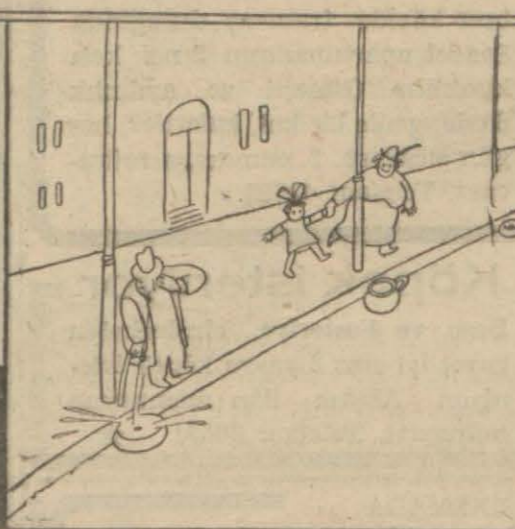
— Yeni reisimizin gayretine bakılırsa iş inada bindi galiba bay Amca...

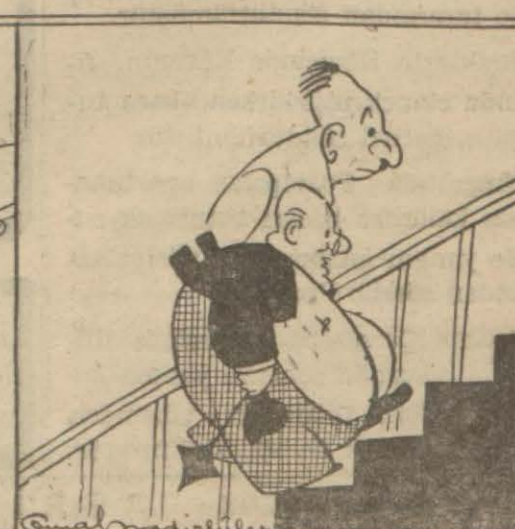
... İstanbul halkı ya bu temizlik devesini güdecek...

... Ya bu temizlik diyarından gidecek!...

... Baksana sokakları kirletmekten vazgeçmeyenler için tükürük hokkaları bile konacak!...

B. A. — Bence insanları yere tükürmekten yalnız birşey menedebilir!...

— ?...

— B. A. Yerleri ayna sibi parlat.

İki mühim nutuk

B. Hitler müstemleke istiyor

B. Chamberlain Avam Kamarasında Roma seyahati neticelerini anlatıyor

Berlin 1 — B. Hitler Rayhstağda irat ettiği nutukta demiştir ki: «Dünya bir veya iki millet tarafından taksim edilsin diye yaratılmamıştır. Galip memleketlerin umumî harp sonundaki hareketleri çok mantıksızdır. Alman müstemlekelerinin gasbı bir haksızlıktır. İktisad noktasından ise cinnetti.

Hangi sebepten dolayı koparsa kopsun bugünkü İtalyaya karşı yapılacak bir harbin Almanyayı dostunun yanında mevki almağa sevkedeceğine şüphe edilmemelidir.

Biz harp istemiyoruz. Ne Fransaya, ne de İngiltereye karşı, müstemlekelerin iadesi hariç olmak üzere hiçbir arazi isteğimiz yoktur. Müstemleke meselesinin halli dünyada sükunün tesisine yardım edecektir.»

İngiliz Başvekilinin nutku

Londra 1 — Başvekil B. Chamberlain Avam Kamarasında mühim bir nutuk söylemiştir. Başvekil nutkunda bilhassa son Roma seyahatinden bahsederek demiştir ki:

«Romada B. Mussolini ile yaptığımız görüşmede her noktada mutabık kalmamakla beraber iki taraf birbirinin düşüncelerini öğrendi. B. Mussolini sulh istediğini, icabında sulhu kurtarmak için kendisine güvenebileceğimizi söyledi. Berlin - Roma mihverinden bahisle bunun İngiliz - İtalyan dostluğuna mani olmadığını ilâve etti. Biz de İngiliz - Fransız sıkı el birliğinin İngiliz dış politikasının esas olduğunu söyledik.

Şarkî İtalyan Afrika'sı ile Südan ve mücavir İngiliz toprakları arasındaki hudutlarda bazı tashihat yapmağa karar verdik. Tabii Mısır bu müzakerelere iştirak edecektir.

Ben ve Lord Halifax İtalya ile Fransa arasındaki münasebetlerin bozulmasından dolayı bittabi teessüf ve teessürümüzü beyan ettik. Müzakereler neticesinde anladık ki Fransa ile İtalya arasındaki anlaşamamazlık bilhassa İspanyol meselesinden ileri gelmektedir. Ve İspanya dahilî harbi bitmedikçe de iki memleket müzakerelerinin müsbet bir netice vermesi beklenemez.

Yine bu münasebetle Mussolini tekrar tasrih etmiştir ki İspanyol ihtilâfı bitince İtalya İspanyadan hiçbir şey beklemeyecektir. Hariciye Nazırı Kont Ciano da Lord Halifaxa İtalyanın İspanya topraklarından hiçbir parçası üzerinde gözü olmadığını temin etmiştir.

B. Baldwinin bir nutku

Londra 1 — Eski Başvekil Baldwin bir nutuk söylemiş ve B. Chamberlaini, şahsî temaslara istinat eden yeni dış politikasında bilhassa kendisinin teşvik ettiğini söyledikten sonra demiştir ki:

«İki boş ve iki yanlış fikri izaleye çalışmak lâzımdır. Bunlardan birincisi İngilterenin harpten korktuğu, diğerinin İngiliz milletinin harp halinde memleketin müdafaası için lâzım gelen fedakârlıkları kabul etmeyeceğidir. İngiliz milleti daima vazifesini ifaya kadirdir.

Ankara Atıspor klübü tarafından Ankarapalasta Ziraat Vekili B. Muhlis Erkmen şerefine bir çay ziyafeti verilmiştir. Yukarıdaki resimde bu ziyafetten bir köşe görünüyör.

Beş yangın

Son yirmi dört saat zarfında şehrin muhtelif semtlerinde beş yangın olmuştur:

Cibalide Üsküplü caddesinde Meleğin evinde pencereden sokağa çıkan soba borusunun sağdığı kıvılcımlardan evin tahta kaplamaları tutuşmuşsa da itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Beyoğlunda Hamalbaşında oturan Jakın evinde baca kurumları tutuşmak suretile yangın çıkmış, ateşin büyümesine meydan verilmeden itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Beşiktaşta Köyiçinde Kâzımın fırınında ekmeğin pişirilirken baca tutuşmuş, derhal söndürülmüştür.

Pangaltıda Postapalas apartmanında kalorifer bacası tutuşmak suretile yangın çıkmışsa da itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Fatihde Çarşamba caddesinde Hüseyinin odasında sobanın yanına konulan bezlerin tutuşması yüzünden yangın çıkmışsa da söndürülmüştür.

Para meselesinden kavga

Tahtakalede bir hanın bodrumunda oturan Sallı, Etem ve Kadri adlarında üç kişi bir para meselesinden kavga etmişlerdir. Bunlardan Etem taşla Kadriyi başından yaralamış, Kadri de Sallıyı bıçakla sol bacağından yaralamıştır. Yaralı kavgacılar hastaneye kaldırılmışlar, arkadaşları Etem yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

KİRALIK KONFORLU APARTIMAN

Nişantaş karakolu karşısında tam köşede tramvay durağında Saadet apartimanının 2 nci katı kiralıktır. Güneşli ve aydınlık 6 oda, geniş bir hol, kalorifer, her gün sıcak su. 3 numaraya müracaat. Telefon: 43785.

Köpek isteniyor

Base ve Fosteriye cinslerinden gayet iyi cins 2 yavru köpek isteniyor. Akşam ilân memuruna müracaat. Telefon: 20681 ★

BUGÜN ASRİ SİNEMADA

Büyük ve muntahap iki film birden
1 — NINA PETROVNA'nın YALANI
FERNAND GRAVEY - İSAMİRANDA tarafından
2 — ÜÇ SİLÂHŞORLAR
VALTER ABEL - LUCAS - MARGOT GRAHANA tarafından türkçe sözlü büyük film.

BİR KAVUK DEVRİLDİ
HÂZİM
VASFİ
İ. GALİP
FERİHA
HALİDE
MAHMUT
MUAMMER
VE
MUALLA
MÜŞAHİPZADE CEMAL İN

SARAY ve İPEK
Sinemalarında devam ediyor

BÜYÜK VALS
Büyük muvaffakiyetler kazanmaktadır
MELEK

Tepebaşı Dram kısmı
Bu akşam saat 21,30 da
HAYDUTLAR
5 perde
İstiklâl caddesinde
Komedi kısmında
Bu akşam saat 21,30 da
OĞLUMUZ
4 perde ★

TURAN TİYATROSU
Bugün gündüz ve gece ses kraliçesi Hamiyet Yüceses ve arkadaşları Cemal Sahir, İsmail Dömbüllü birlikte. Serler varyetesi iki oyun birden: Birinci oyun
Gündüz: AZILI 1 P. İkinci oyun: SIYAH MENEKŞE 4 P. Gece: YUFKACI MEHMET 3 P.

4 Şubat cumartesi günü
düz talebe, gece ve pazar gündüz umuma Şehzadebaşında TURAN tiyatrosunda
AKTÖR KİN

İrtihal

Kavala eşrafından tütün tüccarı bay Hacı Ademin mahtumu bay Mehmed Nafiz Kolçak üç aydanberi گرفتار olduğu hastalıktan şifayab olamıyarak 31/1/1939 salı gecesi vefat etmiştir.

Balo tehiri

29 tarihli gazetemizin dördüncü sahifesinde çıkan bay Minas Mısırlıyan tarafından verilecek balonun tehir edildiği sayın davetlilerimizden özür dileriz.

Subaylarla askerî memurların maaşları

Maaş derecelerini 13 e indiren yeni kanun lâyihasının esaslarını yazıyoruz

Subaylarla askerî memurların maaşlarına dair olan 1453 sayılı kanuna ek kanun lâyihası Meclis bütçe encümeni tarafından hazırlanmıştır.

Bu lâyiha ile kara, deniz, hava, askerî fabrikalar, harita subayları ve askerî memurları (askerî mekteplerdeki maaşlı sivil muallimlerle maaşlı sivil memurlar hariç) ve jandarma subayları için 13 derece tayin edilmiştir. Hazırlanan cetvele göre dereceler şunlardır:

Derece	Rütbe veya sınıf	Maaş Tutarı asılları
1	Orgeneraller, oramiraller	150 600
2	Korgeneraller, koramiraller	125 500
3	Tümgeneraller, tümamiraller	100 400
4	Tuğgeneraller, tuğamiraller. Temyiz müddeumumisi, Vekâlet hukuk müşaviri	90 300
5	Albaylar, temyiz azaları birinci sınıf askerî memurlar	80 260
6	Yarbaylar, ikinci sınıf askerî memurlar. Vekâlet hususî kalem müdürü	70 210
7	Binbaşlar, üçüncü sınıf askerî memurlar	60 170
8	Önyüzbaşlar, dördüncü sınıf askerî memurlar	50 140
9	Yüzbaşlar, beşinci sınıf askerî memurlar	40 120
10	Üsteğmenler, 6 nci sınıf askerî memurlar	35 100
11	Teğmenler, 7 nci sınıf askerî memurlar	30 85
12	Asteğmenler, 8 inci sınıf askerî memurlar	25 75
13	Askerî memur muavinleri	20 60

Tekaüd ve harcırah hesaplarında ve muhtelif kanunları maaş asıllarına taalluk eden hükümlerin tatbikinde bu cedvelin üçüncü sütununda yazılı miktarlar ve emsali hasılına ait hü-

kümlerde de dördüncü sütundaki rakamlar esastır.

Lâyihanın ikinci maddesine göre terfi şartlarını haiz oldukları halde kadronun müsaadesizliği sebebiyle bir derecede rütbesine mahsus asgarî müddetin iki mislini geçirmesine rağmen terfi edemeyenlere bir derecede bir defaya mahsus olmak üzere üst derece maaşı verilir. Bu hükmün tatbikinde geçecek terfi müddetlerinin mebdai bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren hesap olunur.

Lâyihanın üçüncü maddesi şöyledir: 1453 sayılı kanunun onuncu ve 3140 sayılı kanunun birinci maddeleri muhatabınca verilecek mesken tazminatı 1 - 3 üncü dereceler için 60, 4 - 5 inci dereceler için 30, 6 - 8 inci dereceler için 22, 9 - 13 üncü dereceler için 15 lira olarak tesbit olunmuştur.

Mezuniyet veya muvakkat memuriyetle Ankaradan ayrıldıkları müddetin yalnız üç ayı için bu tazminat verilir.

Madde 4 — Millî Müdafaa Vekâleti hususî kalem müdürü maaşlı sivil memur olduğu takdirde bunlar diğer Vekâletler hususî kalem müdürleri hakkındaki hükümlere tabi olur.

Madde 5 — Asil vazifesinden mada muallimlik deruhte eden subaylar ve askerî memurlar haklarında asıl vazifelerine ilâveten muallimlik deruhte eden sivil memurlar hakkındaki hükümler tatbik olunur.

Bugün SAKARYA sinemasında

en güzel yıldız **Dorothy Lamour'un** en büyük muvaffakiyeti
MANUELLA

Fransızca sözlü mükemmel ve muhteşem film

İlâveten: **MEKSİKA GECELERİ**

Hollywoodun en büyük yıldızları tarafından temsil edilmiş tamamen renkli ve eğlenceli film Bugün matinelere saat 11 den itibaren başlar

SEKİZİNCİ

GARY COOPER - CLAUDETTE COLBERT'in

muhteşem temsilleri

Rejisör: ERNEST LUBITSCH

Misli bir daha görülmiyecek hâdis!...

NEW YORK SERGİSİ

Türkiye için ayrılmış

Mahdut yerler süratle tutulmaktadır.

Hareket Tarihleri:

(14 Nisan) Queen Mary - Normandie

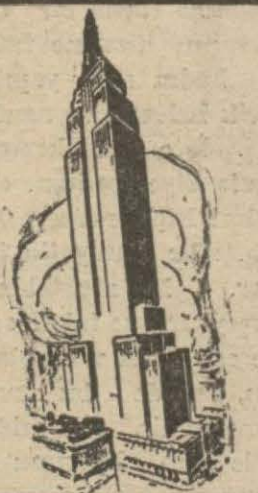
(5 Temmuz) Manhattan - Bremen

(14 Temmuz) Transatlantikler ile

Derhal Kaydolunuz.

NATTA

Acentaları
Galatasaray
İstanbul

Bugün matinelere den itibaren

TAKSİM sinemasında

RUDOLF VALANTİNO

ve

VILMA BANKY tarafından

fevkalâde bir surette temsil edilen AŞK, İHTİRAS ve MACERA filmi

ŞEYHİN OĞLU

TURKÇE ŞARKILI

POLİTİKA

B. Hitlerin nutkunun akisleri

Günün en mühim hâdiselerinden biri Hitlerin Avusturya ve Südet arazisinin iltihakı ile Büyük Almanya Meclisi ismini alan Rayhstağda söylediği nutuktur. Almanya genişliyerek seksen milyonluk bir devlet olduktan sonra devlet şefinin Mecliste söyleyeceği nutkun Avrupayı yeniden çalkandıracak sözleri ihtiva edeceği ve bahusus yeni Almanyanın yeni büyük emel ve taleplerini ifade edeceği bekleniyordu.

B. Hitler millî sosyalistlerin 933 de iş başına geldikleri zamandanberi elde ettikleri muvaffakiyetleri saymış ve demokrasiyi mutlak devlet otoritesine dayanan Almanya'da ve müttefiki olan diğer memleketlerdeki rejimlerle mukayese etmiş ve lâkin âti hakkında dünyayı heyecan ve endişeye düşürecek taleplerde bulunmamıştır.

Almanyanın yegâne istediği iki milyon kilometre murabbaında olup on üç milyon nüfusu ihtiva eden eski müstemlekelerinin iadesinden ibaret kalmıştır.

Almanyanın deniz aşırı yerlerinin kendisine teslim edilmesi düşüncesi bu yerlerin asian payını elinde bulunduran İngiltere ile Fransa tarafından başta şiddetli muhalefetle karşılaşmış iken zaman geçtikçe Almanyanın bu ihtiyacı tabii görülmeye başladığından Hitlerin müstemlekelerinin iadesinde ayak direyeceğini ilân etmesi bu defa fena karşılanmıştır. Almanya müstemlekelerini alamadığı takdirde hadden fazla haricte müstemlekesi bulunan küçük devletleri ve bahusus Japonyanın yanı başında elli milyon nüfuslu ve gayet zengin müstemlekesi bulunan Hollandayı sıkıştırması ihtimali bulunduğundan B. Hitlerin talebi bir derece sükunetbahş bir tesir yapmıştı. Bu senenin en büyük vakıası Almanyanın müstemleke isteği meselesi olacaktır.

AKŞAM

DÜNYADA neler oldu? neler oluyor?

Yollardaki karı nasıl eritmeli?

Bütün dünya belediyeleri yollara biriken karları çarçabuk toplayıp ortadan kaldırmak için çare düşünüyorlar. Bu iş için makineler, süpürgeler, arabalar icad edildi.

Paris belediyesi bu sene başka bir usul tuttu. Yollarda karları tuzla eritiyor. Yiğın halinde kara karıştırılan Kolrür dö Sodyom erimeğe başlar. Sıfırdan aşağı derecede bir kilogram kara 16 gram tuz katılır ve yo-

ğurulursa karlar derhal erir. Hararet derecesinin düşüklüğüne göre kara karıştırılacak tuz miktarı artar.

Sıfırdan aşağı sekiz derecede on satrimetre kar yağacak olursa Paris belediyesi yollara 12,000 ton tuz serpecektir.

Paris belediyesi temizlik işleri direktörlüğü depolarına bu miktar tuzu doldurmuştur.

Hapishaneden jandarma karakoluna ve...

Yugoslav tebaasından yirmi beş yaşlarında Jozef Peterka Vernen ci-varında haydutluk yapmak cürmiyle yakayı ele verdi, Laon hapishanesine atıldı.

Geçen hafta mahkeme huzuruna çıkacaktı. O günün gecesi hücresinin demirlerini kesti ve tedarik ettiği iki yatak çarşafını ucuca bağhyarak kendini aşağı sarkıttı.

Ayağı toprağa deyen Peterka kendini jandarma karakolunun avlusunda buldu ve daha nefes alamadan bir ses işitti:

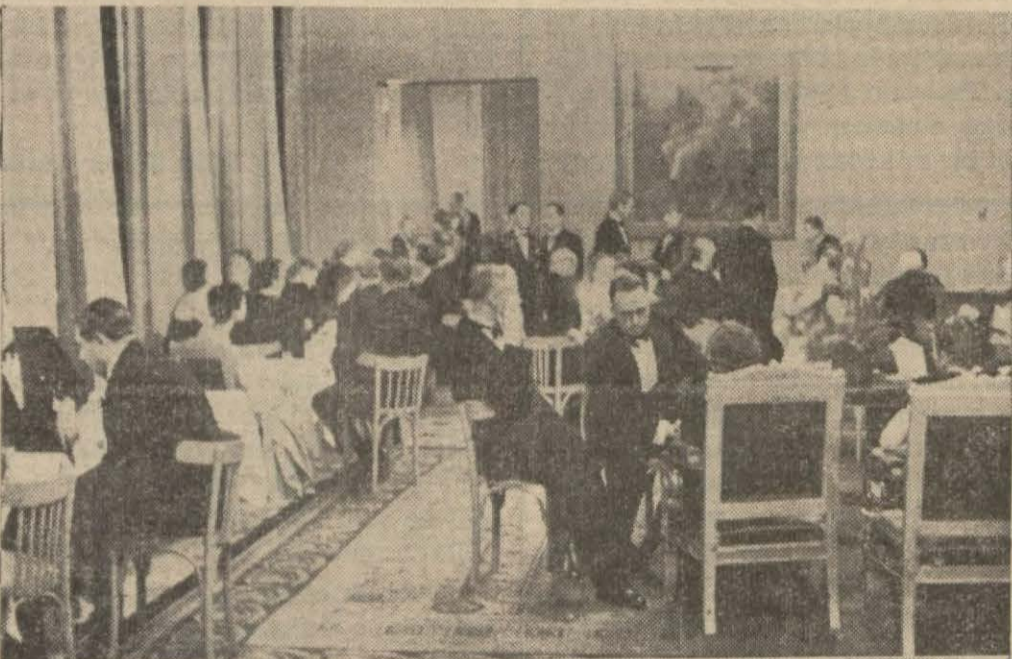
— Kim o?...

Peterka koşmağa başladı. Bir kaplan çevikliği ile avlunun demir parmaklıklarını eştı... Jandarmalar peşine düştüler. Bu kovalamaya halk da iştirak etti, kaçanı Şalandri ormanında kuşatılar.

Peterka her ne pahasına olursa olsun kaçıp kurtulmağı gözüne almıştı. Kendini Serre nehrine attı ve gözden kayboldu.

Adamın meçhul kıyılardan birine çıkıp savuşabilirdi mi, yoksa boğulup öldü mü?... Bunu tesbit edemediler.

Fransız sefaretinde müsamere

Fransız sefiri B. Massigli ve refikası tarafından Fransız sefaretinde bir müsamere verildiğini yazmıştık. Müsamere çok parlak olmuştur. Yukarıdaki resimde müsamereden iki köşe görünüyor.

Gemiler yapılmazdan evvel modelleri yapılarak muhtelif bakımdan tecrübe ediliyor

Gemilerin ve pervane ve emsali başlıca âletlerinin mukavemetini tecrübe için muhtelif memleketlerde hususî tecrübe havuzları vardır. Bunların sayısı geçen sene otuzu buldu. Bu havuzların çoğunda gemilerin küçük nümunesi yapıp tecrübe edilir. Bu minyatür gemi Okyanuslarda seyrüsefer ediyor gibi şiddetli sunî dalgalara ve rüzgârlara tâbi tutulur.

Bu tecrübelerle göre asıl gemide tadilat yapılır. Meselâ bir zirhlının beş yahud on metre uzunluğunda bir modeli yapılır. Model parafindir. Hususî bir ege makinesi ile geminin malûm hatları çizilir. Bu suretle geminin su kesimi ve mai mahreci tayin edilir. Daha sonra model denkleme havuzu denilen yerde yükletilir. Su kesimi hattı ve mai mahreci bir milimetrenin onda biri derecesinde sıhhat ile tayin edilir.

Sonra model bir vagon içinde sabah-tan akşama kadar 350 metre uzunluğundaki kanal içinde ileri geri çekilir. En nihayet makinesi kuvvetinin şeraitine göre geminin iktisap edeceği sürat ve gemi teknesinin en ziyade mukavemet edecek bir şekil alması ve pervanelerinin en uygun bir kalıba girmesi için binlerce defa ölçü alınır.

Bu tecrübeleri yapmak için modelin pervanesini işletmek üzere içine küçük bir elektrik motorü yerleştirilir. Çok defa aynı geminin muhtelif modelleri yapılır. Her yeri ayrı ayrı ölçülüp tecrübe edildikten sonra yekdiğere mukayese edilir ve bu suretle hangi şekilde yapılacak geminin en ziyade mukavemet edeceği tayin edilir.

Gemi teknesinin üzerine dalgaların yaptığı tesirler fotoğraf ile ölçülür. Bu müşahedelere göre geminin şekli

Vapur inşası çok ince ve nazik bir sanat halini almıştır. Eskiden, plânları hazırlandıktan sonra, bir vapurun inşasına derhal başlanırdı. Şimdi bundan evvel birçok tedkikler yapılmaktadır.

üzerinde son tadilat yapılır. Bundan sonra model tecrübe vagonundan indirilir ve kendi başına yürür. Model yürüten pervanelerin devir sayısı ve itme kuvveti ölçülür. Daha sonra model manevra havuzuna sokulur. Burada dümenin en münasip şekilde olmasını tayin için tecrübeler yapılır. Daha sonra sunî fırtına ve rüzgâr dairelerine ithal edilir. Burada model en hafif rüzgârdan en şiddetli fırtınaya kadar muhtelif sunî rüzgârlara maruz bırakılır. Bir gemi denizde iken tesadüf edebileceği her türlü hava tebedüllerini burada görmektedir.

Modelin üzerinde bu tecrübeler yapılırken yeni yapı üzerinde de buna göre tadilat yapılır. Gemi bittikten sonra suya indirilmeden ve sefere çıkarılmadan evvel bu sunî rüzgâr dairelerinde elde edilen tecrübelerin neticelerine göre yeniden ölçülür alınır.

Geminin suda iken yapılan tecrübeleri hesaplara uygun düşmedikçe vapurun seyrüsefer kabiliyeti hakkında katı bir hüküm verilemez.

Gemi inşaatında fevkalâde ehemmiyeti olan bu tecrübe müesseselerinin en büyüğü 1913 senesinde inşasına başlanıp 1915 senesinde ikmal edilen Hamburgtaki gemi inşaatı tecrübe müessesesi namındaki tesisattır. Bu müessesenin büyük ehemmiyeti vardır.

Buna bahri tezgâhların tezgâhı adı verilmiştir. Çünkü dünyanın birçok yerinde tecrübe müessesesi olmadığından birçok tezgâhlar yapacakları gemilerin nümunelerini Hamburgta tecrübe ettirmekte ve burada elde edilen

neticelere göre inşaatı başlamakta-dırlar.

Bu müessesenin en mühim vazifesi su cereyanlarının gemi teknesi ve pervanesi üzerinde yaptığı mihanik tesir ve tazyiki tayin etmektir.

Hamburgtaki tecrübe müessesesinin şimal denizi sahilinde Kukshafende daha hususî tecrübe ve tedkiklere mahsus bir şubesi vardır. Bu şube müessese geminin su altı kısmına musallat olan midye ve emsali bahri hayvanat ve nebatat işleri ile meşguldür. Bu gibi hayvan ve nebatatın geminin teknesindeki yalnız boyaları değil kaplamalarını ve hattâ omurgalarını tahrip ederler.

Karinesi temizlenmeyen vapurlar ekseriya süratinin yüzde otuz beşini kaybeder. Kukshafen müessesesi hangi madenlerin nebatı ve hayvanı mevaddin tekneye yapışmasına ve burada büyümesine mâni olduğuna ve hangi boyaların midye ve emsali deniz hayvanlarının barınmalarına meydan vermediğini tedkik ve tecrübe etmektedir. Bu iş kolay değildir. Gemilerin karilerine müsallat olan midye ve emsali hayvan ve nebatatın 130 türlü olduğu tesbit edilmiştir. Bunlara karşı alınacak müessir tedbirleri sıhhat üzere tayin etmek için yüz otuz hayvan ve nebatatın her birinin hayatı inceden inceye tedkik edilmek icap ediyor. Müessesede şimdiye kadar yapılan tecrübelerin umumî neticesi çok büyüktür. Çünkü gemilerin mukavemetini azaltmak suretile kuvvei muharrikeden yüzde 30 tasarruf temin edilmiştir. Yani aynı sürati temin için yüzde otuz nisbetinde daha az kömür yahud petrol sarfedilmektedir. Bahri inşaat çok ince ve derin bir ilim ve sanat halini almış bulunuyor. — F.

Izmirde bir hırsız şebekesi

Koyun tüccarı B. Hüsnünün 1140 lirasını aşırıanlar yakalandılar

Izmir (Akşam) — Burada dört kişilik bir hırsız şebekesi meydana çıkarılmıştır. Izmirde kurban hayvanı satarak eline geçen (1140) lira ile memleketi olan Uluborluya dönmek üzere Kemer istasyonundan trene binen koyun tüccarı Ahmed oğlu B. Hüsnünün, cebinde cüzdanı içindeki parası ve resmi vesikalari, cüzdanile beraber çalmıştır.

B. Hüsnü trene binerken iki kişinin kendisine çarptığını görmüş, trene yerleştiği vakit cüzdanını yoklayınca paraların ortada olmadığını anlamış, derhal yolculuktan vazgeçerek karakola koşmuştur. Taharri dairelerinde sabıkalarının fotoğrafları kendisine gösterilince B. Hüsnü, trene bindiği sırada kendisine çarpan iki kişiyi tanımış, bu suretle hırsızlığı yapanlar tesbit edildikten sonra onları da bulmak kolay olmuştur.

On kadar araştırma memuru, Hasan ve babası Hüseyin olduklarını tesbit ettikleri hırsızları, Tepecikte Dudu adında bir kadının evinde bulmuşlardır. Sivil memurları karşısında gören Hasan kendisinde ve bir mendile sarılı olan paraları hemen babasına vermeğe teşebbüs etmiş, bu suretle koyun tüccarının paraları 38 lira eksik olmak üzere elde edilmiştir. Hüseyin ve oğlu Hasan, kumar oynadıklarını, 38 lirayı kaybettiklerini söylemişlerdir.

Zabitaca evde araştırma yapılırken bir odada bir senedenberi Izmir zabıtasının aradığı halde bulamadığı sabıkalı İzzet adında bir de hırsız yakalanmıştır. İzzet, yanındaki Nagand tabancasına davranmışsa da polisler,

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

İspanyol harbinde tayyare bombalarının yeni hedefi: Valentia şehri

Barselon düştükten sonra, Fransızların Valansiyayı başlıca mühim hedef tuttukları ve havadan bombardıman ettikleri haber veriliyor.

Bu şehrin ispanyolca ismi «Valentia» fransızca «Valence» yazılır. Aynı isimdeki vilâyetin merkezidir.

Tarihte bu adda, bir krallık vardı. Fransada «Valence» eyaleti ve Fransızların «Valence» isimli bir kumandanları vardır. İçine «Valence» kelimesi giren diğer bazı ismi haslar mevcuttur: Valence d'Agenais, Valence - sur - Baise, Valence d'Albigeois gibi... Venezuellada bir Valentia şehri, İspanyada da Valencia de Alcantara ve Valencia del Ventose şehir ve kasabaları vardır. Keza, Valentia diye, taranmış yünden bir kumaş mevcuttur.

Valentia, münbitliğile meşhur olan Huerta de Valentia ovasının ortasında, Akdenizden bir fersah ötededir. Ova, gayet mükemmel bir su tertibatı sulanır. Şehir, 250,000 nüfusludur. Bir üniversitesi, ipek ve porselen fabrikaları olan Valentia, şarap, portakal, piriç iğraç eder. İklimi fevkalâde mülâyimdir; nadiren fazlaca sıcak yapar.

kırdamasına bile meydan vermeden tabancasını elinden almışlardır. İzzet evvelce iki defa yakalanmış, bir defa Urla, bir defa da Izmirin Narlıdere jandarma karakollarından kaçmıştı.

Urla, Seferihisar, Menemen, Foça kazalarında (6) köyde (10) evi soymuş ve eşyalarını meçhul bir yere

Valentia, evvelce Edefani'lerin erazisine dahilken Kartaca'lular sonra Roma'lular tarafından zabtedilmiş, Pompee, şehri harab etmiştir. Şehir, Vizigot'ların hücumuna kadar kendini yeniden topladı. Sekizinci asırda Arabların eline geçti.

1094 de, Cid, burasını alarak ölümüne yani 1099 a kadar hükmünde tuttu. Karısı Chimene, çok geçmeden şehri terk mecburiyetinde kaldı. Valentia, böylece yine müslümanların eline düştü. 1238 de Aragon kralı birinci Jame burasını aldı. Katolik kralları idaresinde, Valentia, bir Hıdivlik (vice - roi'lık) halinde kaldı.

On sekizinci asırdaki muharebelerde Hıdivlik Avusturya tarafını tuttuğu için kendisinden bütün imtiyazları alındı. 1808 de Fransızlara karşı isyan etti. 1812 de Napolyonun mareşali Suchet tarafından zabtedilip 1813 e kadar muhafaza edildi.

Valentia tacı, 1874 de İspanya kralı on ikinci Alfonsa verilmişti. Bu memleket o zamandanberi İspanyol tamamiyeti içindeydi.

Valentia eyaletinin 10751 kilometre mesahası, bir milyona yakın nüfusa vardır. Erazisinin büyük kısmı dağlıktır.

götürmüştü. Çaldığı eşyaların hepsi de Dudunun evinde bulunmuştur. Dudunun bir hırsız şebekesine yataklık ettiği anlaşıldığından dört suçlu, haklarında tanzim edilen evrakla adliyeye verilmişlerdir. Koyun tüccarı B. Hüsnü de 38 lira noksanile paralarına kavuşmuş, büyük bir sevinç içinde memleketine dönmüştür.

Cezair, Tunus, Fas

İtalyanın iştihasını çeken şimalî Afrika- da Fransız müstemleke imparatorluğu

Bu üç memleket Fransadan çok büyüktür. Nufusu 17 milyonu buluyor. Cezair çok imar edilmiştir

Fransız - İtalyan gerginliği git-tikçe artıyor. Bu yüzden iki hükü-met arasında harb çıkmasından en-dişe edilmektedir. Böyle bir harb çı-karsa Şimalî Afrika mühim bir rol oynayacaktır. İtalyanların Tunusa yüklenmeğe çalışacakları, Cezair ve Fas ile Fransa arasındaki münaka-lâti kesmek isteyecekleri anlaşılma-kta-dır. Bu sebeble herkesin nazarı dikkati Şimalî Afrikadaki Fransız müstemlekeleri üzerine çevrilmiştir.

Şimalî Afrikada Fransaya tâbi üç memleket vardır: Cezair, Tunus ve Fas. Cezair doğrudan doğruya Fran-sanın bir parçası hükümdedir. Fran-sızlar 1830 senesinde ilk defa bu kıtaya ayak atmışlardır. Sonra cenü-ba, garbe ve şarka doğru genişliyerek dünyanın en mühim müstemleke imparatorluklarından birini vücuda getirmişlerdir.

Bugün Cezair ile Tunus ve Fas bir bütünlük teşkil etmektedir. Üç memleketin mesahalarının mecmuu 750,000 kilometre murabbıdır. Fran-sanın Avrupadaki bütün toprakları ancak 550,000 kilometre murabbı olduğuna göre, bu üç memleket Fran-sanın yarısı kadar büyük demektir.

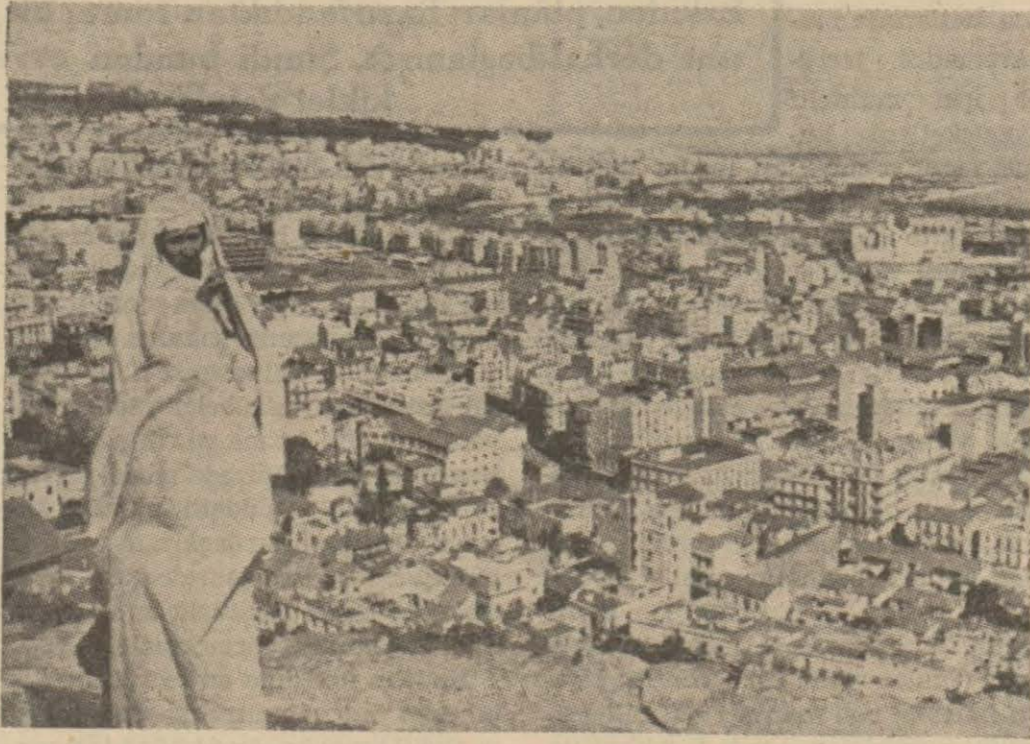
Cezair, Tunus ve Fasın çöl tarafı, yani Sahrayıkebirin mesahası iki milyon kilometre murabbından faz-ladır.

Bu büyük müstemleke imparator-luğunun nüfus yekûnu on yedi mil-yonu buluyor. Fransızlar bu mem-leketleri büyük kan ve para bahası-na kazanmışlardır.

Meselâ Fransızlar, Cezairi tama-mile ele geçirmek için geçen asrın son nisfında yerlilerle yaptıkları harplerde yüz binlerce zayıat vermişlerdir.

Sarı humma hastalığı Fransızlara Araplardan ziyade zayıat verdimiş-tir. Ancak 1890 senesinden sonra bütün bu korkunç hastalığın mem-baları keşfedilip Şimalî Cezairdeki çukur yerlerdeki bataklıklar kuru-tulmuş, buraları ziraate salih bir hale getirildikten sonra Avrupalıların bîaman olan bu düşmanından Fran-sızlar kurtulmuşlardır.

İdari cihetten Cezair, Fransanın bir eyaleti hükümdedir. Fas itiba-rî olarak bir sultan tarafından idare edilmekte ve Fransanın himayesi altında bulunmaktadır. Tunus ta Fransanın himayesinde bir beyin idaresindedir. Cezairde bir valii umu-

Cezairin umumî görünüşü

mi Fransız cümhuriyet hükümetini temsil etmektedir.

Cezir deniz aşırı Fransız yerlerin-den en ziyade inkişaf bulan ve Av-rupahlaşan bir memleketdir. Şimdi-ki halde Cezair eyaletinde bir mil-yondan fazla Avrupalı yaşamakta-dır. Hiç bir müstemleke bu kadar Avrupalı yoktur.

Cezair ve Oran gibi mühim şehir-leri, Arap mahalleleri müstesna, tam bir Avrupa şehri gibidir. Umumî harbden sonra Cezair şehri son de-recede imar edilmiştir. Şimdi Cezairde 350,000 nüfus yaşamaktadır.

Seyyah getiren en büyük trans-atlantikler bile Cezair limanının rih-tımına yanaşmaktadır. Marsilya ile Cezair arasında işliyen gayet süratli yolcu vapurları Akdenizi yirmi sa-atte katetmektedirler. Her gün ana memleketle Cezair arasında bir kaç vapur seferi vardır.

Cezairin 320 kilometre garbindeki Oran limanı da ihraç ve tahmil işin-de Cezair limanına yetişmiş ve hat-tâ bazı hususlarda orasını geç-miştir.

Cezair çok zengin yerdir. Şimal-deki çukur arazi fevkalâde hububat ve üzüm yetiştirir. 1932 den 1935 senesine kadar devam eden buhran senelerinde Fransa, Cezairin şarab ve hububatını sarfedemediğinden bu müstemleke iktisadî noktadan bü-yük felâkete uğramıştı. Fransa hü-

kümeti hazine den verdiği tahsisat ile yedi milyon hektolitre şarab sat-tın alıp bundan ispirto çıkartmağa mecbur olmuştu. Petrol sarfiyatında yüzde on ispirto konulması için ka-nunî mecburiyet vazetmişti. Bu ikti-sadî sıkıntılar Cezairdeki yerli ve Avrupalı ehali arasında derin mem-nuniyetsizlik uyandırmıştı. Son se-nelerde vaziyet düzelmiştir.

Cezairin hububat ve üzüm den son-ra başlıca servet membaı zeytindir. İki senedenberi Fransa hükümeti Cezair zeytinyağlarının dotörlerde kullanılması için mühim tecrübeler yaptırmaktadır. Şimdiye kadar ha-sıl olan neticeler iyidir. Bir otomo-bil zeytinyağı ile 12,000 kilometrelik mesafeyi ârizasız katetmiştir.

Mülkünde petrol membaları bu-lunmayan Fransa bir harb zama-nında Cezairin zeytinyağları ile şa-rablarından çekilen ispirto ile geç-neceğini ve harice ihtiyacı azalaca-ğını ümid ediyor.

Cezairin başlıca madeni serveti demirdir. Cezair demiri, Şimalî İsp-panyadaki Bilbao demirleri kadar safi ve eritilmesi kolaydır. Cezair demir cevherlerinin başlıca müşterisi İngiltere ile Almanyadır. Fransada-ki sarfiyat azdır.

Cezairin bütün şehirleri otomobile mahsus şoseler ve demiryolu şebeke-leri ile birbirine bağlıdır. — F.

GEÇMİŞ ZAMANLAR:

Geçen asrın sonlarında Paris hayatı

Pariste işçi halkının geçinişi, zenginleri, milyonerleri

[Vefatını teessürle yazdığımız müteakid büyük elçi Salih Münir Çorlunun hastalanmazdan evvel gazetemize gönderdiği yazılardan sonuncusunu bugün dercediyoruz.]

Pariste işçilik ile geçinen, ailelerin kazançları nisbeten azdır. Halbuki bu sınıf halk iyi yiyecekler ve temiz giyinirler. Bu muammanın sır ve hik-metini keşfedemeyenler merakta ka-lırlardı. Vakıa umumiyet itibarile kadın, erkek Paris işçilerinin günde-likleri 2-10 frank (altın para) ara-sında idi. Yalnız kuyumcular ve hak-kâhık, oymacılık gibi nazik sanatle-re müteallik ince ve artistik işler ya-pan ustalar günde nihayet yirmi frank kazanırlardı. Hükümet dairelerinde bankalarda ticari ve sunal müesseseler-de ve mağazalardaki satıcıların ve ufak işlerde ve hizmetlerde çalışan-ların kazançları ayda doksan frank ile üç yüz frank arasında idi.

Tasarufa son derecede riayetle ev-lerini idare etmenin usullerini bilen aile kadınlarının birçoğu dar bütçe-lerinden biraz para arttırmamın da çaresini bulup kocalarını ve kendile-rini sigortaya koyarlardı. Bunlardan hastalananları sigorta şirketlerinin hekimleri meccanen tedavi ederler ve ilâçlarını verirlerdi. Yevmiyeden mah-rum kalanlar da şirket sandığından iane alırlardı.

Bu tarzda ekonomi ile yaşayan aile-ler, aralarında topladıkları cüzi para-larla mahallelerinde ucuz bir salon ki-ralayıp hafta tatili akşamları çalgılı, şarkılı, danslı müsamere tertip eder-ler, eğlenirler, tatlı sohbet ederlerdi.

Bu işçi sınıfında olanların kendile-rince pek mühim addettikleri bir vazife de evlatlarına ciddi ve mükemmel bir tahsil vermek idi. Onun için ana-ları, babaları ihmal etmeyip ilk tah-silini yapan çocuklarını sıkıca neza-retleri altında iyice çalıştırdılar ve mü-sabakalarda muvaffak olarak yüksek derecedeki mekteplere meccanen gir-melerini ve nihayet sağlam bir fenne ve kârlı bir sanata sahip olmalarının yolunu hazırlardı. Bu suretle iyi tah-sil görüp yetişen işçi evladlarından sanatkârlıkta, fabrikalarda, kimyager-likte, doktorlukta, avukatlıkta, ban-kalarda ticari ve iktisadî mesleklerde ve hükümet dairelerinde, matbuat ve edebiyat âleminde, artistliklerde, me-buslukta, âyanlıkta vükelâhliklerde nam kazanmış ve külliyyetli mal ve ser-vet sahibi olmuş şahsiyetler vardır.

Reisicumhurlardan (Felix For) ile (Duma) bu işçi ailelerine mensup idiler. Paristeki meşhur Bonmarşe ma-ğazası muazzam ve müzeyyen saray gibi bir müessesedir. Bu müessesenin

sahibi de küçük bir tuhafiyeci mağa-zası açmış, iyi tahsil görmüş zeki, di-rayetli (Busiko) namında bir delikan-lı ile dikişçilik ile geçinen kendi gibi zeki ve açık göz zevcesi idi.

Bunlar ucuz ve süslü tuhafiyeye mü-teallik eşya meraklı kadınların sa-bah akşam en çok gelip geçtikleri bir yerde bir mağaza kiralamışlar ve işçi sınıfının mizacılarını iyice anlayıp hoş-larına giden ucuz ve gösterişli eşya-nın dirayetleri iktizasınca en beğenen-lerini ayırıp camekânlarında teşhir ederek ve satış şartlarını ve usullerini kolaylaştırıp sadeleştirerek az vakit-te birçok müşteri kazanmışlar ve sa-tışlarını arttırdıkça mağazalarını bü-yütterek nihayet yirmi sene içinde mil-yonlar kazanıp saray gibi bir mağaza-ya malik olmuşlardır.

Busikolar hilkatden hayır sahibi idiler. Varisleri de yoktu. Kendi namla-rına mensup olarak büyük ve munta-zam bir hastane yaptılar. Kocasının vefatından sonra madam Busiko ser-vetini sermaye ittihaç ile bir şirket tes-is ederek mağazalarında çalışan emekli memurları ve satıcıları hisse-dar etti. Hastanelerinin masarifini bol bol temin etti. Meşhur Pastör lâbora-tuarlarını tevsi ve fenni tahariyatına devam eylemesi için bir milyon frank (altın) iane verdi. Pariste Bonmar-şeden başka muazzam saray gibi (Luvr) tuhafiyeci mağazasının mües-sisleri de işçi ailelerinden yetiş-miş (Şoşar) ve (Heryo) namında işgü-zar iki satıcıdır. Bunlar da biraz ser-maye tedarik ederek Parisin göbeğin-de işlek bir cadde üzerinde açtıkları tu-hafiyeci mağazasını halkın mizacına göre ucuz ve gösterişli mallar satarak büyütmüşler ve tedricen milyonlara malik olarak o cesim binayı yaptırmış-lardır. Bunlar da hayır ve hasenatı se-verlerdi, muhtaçlara ve felâketzedele-re iane etmekten çekinmezlerdi.

Gene bir işçi ailesi evladından (Ba-der) namında açık göz, işgüzar biri de Parisin diğer bir tarafında büyük bir istasyona karşı işlek bir dört yol ağzında iptida küçük bir mağaza açıp bazı ucuz fanteziye envandan eş-ya teşhir etmişti. Mizaçlarından anla-dığı genç kadınlara mallarını beğen-dirdi. Rağbet kazandı. Az vakitte müş-terilerini çoğalttı. Mağazasını o nis-bette büyüttü ki satışlarında mevsum rivayetlere göre yüzde otuz kadar kâr etmeğe başladı. Nihayet zengin ser-mayedarlar ile anlaştı. On beş yirmi milyonluk bir şirket teşkil etti. O da saray gibi Galeri Lafayet namile her türlü eşya ile dolu birkaç büyük ma-ğazayı yaptırdı, milyonlar sahibi ol-du.

Salih Münir Çortu

AKŞAM'ın tefrikası

Tefrika No. 1

AŞKIN KURBANI

— Büyük macera romanı —

Nakleden: (Vâ-Nû)

O gün Beyoğlu caddesinde her zamankinden fazla bir kalabalık göze çarpmaktaydı. Galatasaray lise-si merasim kapısının iki kanadı açıl-mış, ahali akın akın girip çıkıyordu. Yerli mallar sergisi ile beraber, her sefer âdet olduğu gibi, bir de resim sergisi teşhir ediliyordu.

Tablolar arasında en ziyade dikka-ti celbeden, mecmuacılığı, matbaacı-lığı ile şöhret almış Perihan hanımın resmiydi. Ressam, maiyetinde çalıştığı genç kadını büyük bir itina ile öze-ne bezene tualde canlandırmıştı.

Perihan, sırtında kırmızı kadife-den bir elbise, boylu boyunca tablo-da görünüyordu. Daima çalıştığı ya-zı masasına bir elle dayanmış, canlı gözleriyle, kendini seyredenlere bakı-yor gibiydi. Baş, harikulâde resmedil-mişti. Kıpırmızı ve biraz kalınca dudaklar arasından inci gibi dişler nazara çarpıyordu. Elbisenin geniş kıvrımlarına rağmen, belli sikan gü-müş kemer, endamın harikulâdeliğini çiziyordu.

Salona girip seyreden sanat merak-lıları hayranlıkla eserinin önünde du-ruyorlardı.

Birkaç erkek, toplanmış konuşu-yordu. İçlerinden biri, bir aralık:

— Susun! - dedi. - Ratip geliyor... Perihanın adını ağzınıza almayın.

Meraklılardan biri sordu:

— Araları mı açıldı?

— Açılmak şöyle dursun, adam a-kıllı ayrılmışlar bile diyorlar.

Otuz yaşlarında güzel bir erkek eşikte görünmüştü. Gruptaki deli-kanlılardan «susun!» ihtarında bu-lunana yaklaşarak:

— Vay, Vehbiciğim!... Sana bura-da rastladığıma pek memnun oldum. Söyliyecek bir sözüm vardı.

— Benim de sana.

— Ne tuhaf tesadüf...

— Nerede yemek yiyeceksin?

— Demin Saniye hanımefendiye rastladım. Beni evine çağırdı.

— Ben de o tarafa doğru gideceğim. Yolumuz aynı istikamete düşüyor.

Birlikte çıkalım, hem konuşuruz, hem

de seni gideceğin yere bırakırım.

İki delikanlı, sergiden ayrıldılar. Dışarda hususî otomobil kendilerini bekliyordu. İçine atıldılar. Vehbi ço-cukluktanberi devam eden arkadaş-lıklarına güvenerek, büyük bir lâû-balikle sordu:

— Söylenenler sahi mi Allah aşkı-na?

— Ne diyorlar bakayım?

— Babaaî ile alâkanı kesmişsin. Saniye hanımefendinin güzel kızı Belkisle işler yolundaymış. Yakında küçük hanım gelinimiz olacakmış, öyle mi?

— Hem doğru, hem değil...

— Anlat bakalım.

— Azim! İzdıvaç aleyhinde bu-lunmak istemem amma, doğrusu şim-dilik hiç evlenmek niyetinde değilim. Bilhassa Belkis hanımla... Asla...

— Neden?... Son derecede zengin-miş diyorlar... Harikulâde güzelmüş...

— Gözüm! İnsanın nikâhlı karısı asla harikulâde güzel olmamalıdır...

Yalnız, bilmiyerek, bu kızcağız bana bir hizmette bulundu. Bu hizmet demin bahsettiğin havadislere taalluk ediyor.

— Perihanın ayrılmana mı?

— Evet.

— Niye?... Metresini seni kuskandı, değil mi?

— Hem de nasıl... Facia halinde...

Biliyorsun ya, prezante edildikten sonra Belkis hanıma çaylarda filân birkaç kere rastladım. Bir iki defa da evlerine gittim. Akrabalarından bazı-ları hattâ onunla evlenmemi mü-nasib gördüler. Bu hususta ufak te-fek dedikodular ortağa yayıldı. Pe-rihanın da kulağına gelmiş.

— Müdhîş bir kavga mı çıkardı?

— Yok amma, bak ne yaptı... O gece sabaha karşı üçte döntüyordum. Beni balkonunda beklemiş. Soğuk havada donmuş, bayılmış... Hani ge-çen akşam kış gibiydi ya...

— Amma da çılğın şey...

— Çılğın ya... Az kaldı, ölecekti. Mosmor kesilmiş... Doktorlar, üç gün müddetle ümidlerini kestiler. Fakat iyileştikten sonra büsbütün sinirleri bozuldu. O zamana kadar sakın ge-çen hayatımız bir ceहनem oldu.

Onun gibi akıllı, yüksek seviyeli bir kadının en âdi dalaverelere tenezzül edişine şaşıyorum... Beni gözetliyor, takib ediyor. Tahammülferse birşey...

Nihayet işte iki gündür kararımı verdim. Kısa ve katı bir mektupla bütün alâkama kestiğimi bildirdim.

— Ne yaptı?

— Şaşıyorum. Ses sada çıkarmadı. Büyük bir sükûnla karşıladı.

— Sükûn mu?... Perihan ve sakın-lik?... Yok canım... Eğer böyle bir şey olursa şaşarım... Tekrar görüş-

mek için teşebbüste bulunmadı mı?... — Hayır... Belki uslanmıştır... İş-te geldik...

Vehbi, arabayı durduttu ve elini sıkıp arkadaşına veda ederken sordu:

— Yarın seni görebilecek miyim?... Gözet, kendini sıkı tut! Sakın bu gece güzel Belkis hanım senden bir izdivaç vadi almasın...

Ratib gülerек:

— Merak etme... - dedi. - Kalbimi zırh içinde muhafaza ediyorum.

Otomobil uzaklaştı.

— Ratib bu saatte تنها olan Ni-şantaşı sokaklarında yap yalnız kal-dı. Yağmur birdenbire şiddetle yağ-mağa başlamıştı. Delikanlı, ceketinin yakasını kaldırarak hızlı hızlı yürü-dü. Saniye hanımefendinin kapısına geldi.

Tam elini uzatıp zile basacağı sı-rada, yan taraftaki tamir kalasları-nın arasından bir gölge belirdi.

Boğus bir ses:

— Al, alçak... Hiç olmazsa bundan böyle onu göremezsin... - diye hay-kırdı.

Delikanlı, bir mayıl yüzüne doğ-ru atıldığını hissetti. İnsiyaki bir hareket yapıp elle gözlerini muhafaza etmişti. Derisinin yandığını hissetti.

(Devamı var)

Bizde edebiyat akademisine lüzum var mıdır? Yok mudur?

Edebiyat akademisi yaparsak buraya kimler girebilir?

Kışın Adaya gitmek, şubat ayı içinde Florya plajında dolaşmağa benziyor. Sokaklar bomboş... Evlerden ve mahallelerden uzaklardaki çamların altında bir çift aşık bile yok... Asfalt yollarda uzun kulaklı filozofların nal sesleri iştilmez olmuş... Birçok köşkerin pancurları ve perdeleri sıkı sıkı örtülmüş... Gazinoların çoğu kapalı.

O günü büyük roman ustası Hüseyin Rahmiye giderken de Heybeli işte böyleydi. Sık çamların arasından diklemesine yükselen yokuşa tırmanırken etrafındaki sükkünete dikkat ettim. Ne tatlı, ne sınırlı dinlendirici bir sessizlik...

İstanbuldaki içki düşmanları alköl içmiyenlerin ne mükemmel çalıştıklarını anlatmak için ikide bir Hüseyin Rahmiyi misal olarak gösteriler. Yeşilhlâlciler derler ki:

«Bakınız Hüseyin Rahmiye... En çok eser yaratan bu roman ustası bu derece fazla çalışmasını neye borçludur bilir misiniz? İçki içmemesine...»

Belki bu iddia da doğrudur. Fakat bana kalırsa üstadın bol bol çalışabilmesinin sebeplerinden biri de uzun yıllardan beri oturduğu adanın şu sınırlı dinlendirici sessizliği olsa gerek. Biz şehirde «gürültü ile nasıl mücadele etsek?» diye düşünür dururken, meşhur romancının Heybelinin tepesindeki köşkünde gürültüden hiç şikâyet ettiği yoktur. Burada ne tramvay çanı, ne otomobil kornalarının sesi var... Yalnız rüzgârın çam ağaçlarından çıkardığı tatlı bir hissi...

Köşkün kapısına gelmişim. Çingırağın telini çektim. Çingırak, pancurları kapalı köşkün ta derinliklerinde bir iki kere çaldı. Üstadın köşkünde, uzun zamandan beri, sahipleri tarafından terk edilmiş, boş, eski zaman şatolarının sessizliği vardı. Nitekim çingırağı çaldıktan sonra bir iki dakika bekledim. Köşkte küçük bir hareket bile yok... Çingırağı bir daha çektim. Haftada ancak birkaç kere çalman bu münevvi evin rahat ve tembel çingırağı da pek nazlı idi. Epey güç çalmıyordu. Nihayet bahçede bir ayak sesi... Kapı aralandı. Üstadın hizmetini gören kadınla karşılaştım. Ben ne istediğimi söyleyince, kadıncağız:

— Ah, dedi, dışarıya çıktı... Nereye gideceğini de söylemedi...

Çaresiz, tenha çamlıklı yoldan bu sefer de yavaş yavaş aşağı inmeğe başladım. Tamam yokuş bitip te asfaltta ayağımı atınca, üstüde karşılaştık. O da evine dönüyordu. Hüseyin Rahmi, evinin önündeki - beni bile nefes nefese getiren - dimdik yokuşa rağmen, havayı güneşli görünce, öyle yürüyüşüne çıkmıştı. Neşeli ve zinde idi. Hem yürüyor, hem konuşuyorduk. Bazan bahsimiz hararetleniyor, lâfa dahıyor, ayak üzerinde belki yarım saatten fazla durduğumuz da oluyordu.

Üstüde sordum:

— Ne dersiniz? Bizde bir Edebiyat akademisine lüzum var mıdır? Yok mudur?

Zeki ve müstehzil gözlerini yüzüme dikerek gülümsedi:

— Bu akademi meselesi on beş sene evvel Yakup Kadri tarafından canlandırılmıştı. Hatırladığıma göre, o zaman epeyce de taraftar bulmuştu. Fakat fiiliyata geçilemedi. Sonra da Yakup Kadri sefir oldu. Bu sözün arkası kesildi.

Bizde bir Edebiyat akademisi muhakkak ki çok faydalı olur. Eğer memlekette edebiyat diye bir şey varsa, bunların mensuplarını bir akademi etrafında toplanmaları çok yerindedir. Bizde böyle bir kültür ve edebiyat heyeti olmasını gönlüm pek ister.

— Meselâ yer yüzündeki akademilerden hangisine benzeyen bir teşekkül kuralıyız?

— Faraza Fransız akademisine benzeyen bir akademi...

Hüseyin Rahmi Gürpınar

— Fransız akademisi kırk kişidir, değil mi?

— Evet kırk kişi... Fakat biz kuracağımız akademi için tabii kırk kişi bulamayız. Bizim akademi için kırk kişi pek fazla olur. Sonra, muhakkak akademiye muayyen âzanın yerini doldurmak için, herkesi almak ta hiç doğru bir şey değildir. Akademiye alınacak âza meselesinde çok müşkül-pesend olmak lazımdır.

— Meselâ üstadım, farzediniz ki, akademiye siz teşkil ediyorsunuz. Kâğıt kalem önünüzde... Kuracağımız akademiye kimleri koyabilirsiniz...

Hüseyin Rahmi gülümsüyerek düşündü:

— Şu dakikada pek mesuliyetli bir iş yüklediniz. Bir akademi teşkil etmek... Hiç te kolay olmıyan bir şey... Edebiyat akademisine kimleri alırdım öyle mi? Aklıma gelenleri söyleyeyim. Flaih Rifki, Yakup Kadri, Halid Ziya, Ruşen Eşref... Daha daha...

Lâkin üstad düşünüyor, düşünüyor, bir türlü akademinin öteki âzası aklına gelmiyordu.

Bir yandan da ben düşünüyordum. Hakikaten bir Edebiyat akademisi teşkil etmek pek müşkül bir işmiş... Aklıma birkaç isim geldi. Bunları söyledim.

Lâkin üstad:

— Onlara gelinceye kadar daha başkaları olmalı... Fakat birdenbire hatırlıyayım. İsmi hatırlamadığım dostların unutkanlığına bağışlasınlar. Görüyorsunuz ya... Karşılıklı düşündük, düşündük, dört kişiden fazlasını bulamadık. Eğer benim hatırlamadığım edibler varsa, lütfen kendilerini bildirsinsinler...

Büyük romancının bugün neşesi pek üstünde idi. gülerlek ilâve etti:

— Bu akademi fikri hakikat sahasına girecek olursa, epey dikkate şayan sahneler göreceğiz. Artık her ihtihaptan sonra:

— Efendim o lâyk mı idi? Benim gibi bu işe senelerini, bütün ömrünü veren bir insan dururken...

Bazıları da, kendileri giremedikleri veya giremeyecekleri için, akademiye kötümek istiyecelerdi:

— Zaten akademi de ne demek?... En meşhur akademiler bile bazan en büyük kayımları kendi çabaları altına almaktan çekinmişlerdir. Akademiye girmek bir kıymet ifade etmez...

Akademiye karşı yapılan hücumların en güzeli Fransada olmuştur.

Meselâ Zola gençken ona buna çok çatarı. Bilhassa Düma Flis'i hiç sevmeydi. Düma Flis için: «Bu zatın üslubu «ki» ile doludur.» derdi.

Sonra akademiye çatar ve Fransız akademisine girmek arzusunda bulunanlar için:

«Balzak ve Molyer'i kumpanyasına dahil etmeyen bir teşekküle girmeyi şeref sayıyorsa şaşarım!» derdi.

Bu yazıları okuyanlar: «Şu Zola katıyen akademiyeye girmek niyetinde değil» derlerdi.

Halbuki Zola, akademi için dört defa namzedliğini koydu ve her defasında da kendisine ilk rey, o kadar hücum ettiği Düma Flis verdi.

Akademiye girmek, birçok edebiyat adamları arasında işte böyle bir ihtihastır. Bizde de akademi teşekkül ederse, bu misallerine bakarak epeyce bir hareket olacağını tahmin ediyorum.

Fakat ne olursa olsun, bir akademi kurmak, edebiyat, sanat ve ilim etrafında büyük bir hareket demektir. Buna da çok ihtihastırız var. Bilhassa edebiyatın... Bugün hikâyecilikte ve romancılıkta pek sönük bir vaziyetimiz. Hiç değilse bugünkü neslin ağabeyleri oldukça eserler verdiler. Bu ağabey nesline bakınca, halkta, münevverde derin bir alâka uyandıran eserler verdiğini görüyoruz. Onların vaktinde herkesin ağzında dolaşan romanlar vardı. Meselâ Halid Ziya'nın Mavi ve Siyah'ı, Yakup Kadri'nin «Kiralık Konak»... Daha bunlara benzeyen birkaç eser de sayabiliriz...

Bugün kendisinden bahsedilen eser kaç tanedir? Maalesef adapte itiyadı çok kök saldı. Herkes kolayına geldiği için, adapte yapıyor, millî roman, millî hikâyeye ötüyor. Hele yeni tarzda yazılar, şiirler...

Geçenlerde bir mecmua elime geçti. Yeni tarzda yazılmış bir yazı okudum. İtiraf ederim ki şimdiye kadar bu derece abuk sabuk bir deli saçmasına tesadüf etmemiştim. Yazının muharriri bütün o saçmaları sıraladıktan sonra ne dese beğenirsiniz Yazının sonunda: «Ey okuyucular Ben bu yazdığım şeyden kendim de bir şey anlamadım. Acaba siz bir mana çıkarabildiniz mi? Eğer yazımdan bir şey anlamadıysa size aşkolsun derim.» cümlelerini ilâve ediyor.

Nihayet bunun üzerine dayanamadım. Oturdum. Bu yeni dadaist ve futurist cereyana karşı bir şey yazdım.

Zannederim ki, bizde kurulacak Edebiyat akademisi bütün bunlar için çareler düşünebilir.

— Bizde bir Edebiyat mükâfata konulmasına taraftar mısınız üstadım?

— Biz alamıyacağız amma buna ben taraftarım. Bilhassa Edebiyat mükâfata ile telif eserleri himaye etmek çok faydalı bir iş olacaktır. Bu suretle işin kolay tarafı addedilen adapteyi de bu suretle gözden düşürmek mümkün olur.

Fakat Edebiyat mükâfatının öyle 150 - 200 lira gibi az bir para olması maksada kifayet etmez. Hiç değilse sanatkâra bir iki bin lira vermek lazımdır.

Her ne suretle olursa olsun sanatın - maddî veya manevî - himayesi çok hayırlı bir iştir.

Birdenbire Hüseyin Rahminin neşesi kaçı:

— Halid Ziya hasta... dedi, sanatkâr Naşidin hastalığı büyük bir alâka ile takip ediliyor. Halbuki Halid Ziya'nın hastalığından kimsenin haberi yok. Acaba Mavi ve Siyah müellifi daha mı az sanatkâr?

Üstüde daha uzun müddet tatlı tatlı dinlemek ne iyi olacaktı? Fakat son vapura pek az zaman kalmıştı.

Hikmet Feridun Es

İZMİR

ve mülhakatı için AKŞAM gazetesinin tevzi yeri münhasıran İzmirde İkinci Beyler sokak 52 numarada Hamdi Bekir Gürsoylar mağazasıdır.

MÜSAHABE

Alman spor teşkilâtı

Yazan: Selim Sırrı Tarcan

Üniversite hayatı kimya profesörü vekili Dr. Sadi İrmağaç

Tıp Dünyası mecmuasının 10 numarasında çıkan ve Almanyada spor teşkilâtına aid yazımızı cemilekâr sözlerle bana ithaf etmişsiniz. Tedkinizi dikkat ve lezzetle okudum. Sizi hem tebrik eder, hem de bir emekdar sporcu sıfatıyla size teşekkürler ederim.

Evet aziz üstad, Almanya bugün (STADLARI DOLDURAN BİR MİLLET) olmağa ahdetmiştir ve işaret bu yurduğunuz gibi seyircilerle değil, bilfiil spor yapan, vücudünü işletmeği bir ibadet bilen faal bir gençlikle!

49 bin spor cemiyetinin 22 milyon aktif âzası varmış!! Bu ne muazzam teşkilât!

«Sporun gayesi yalnız gülbüz, adaleleri kuvvetli insan yetiştirmek değildir. Spor bir ahlâk mektebi, hattâ yeni bir dünya görüşünün beşiği ve rejimin en kuvvetli mesnedi telâkki ediliyor.» diyorsunuz, ne doğru!

Bundan yirmi sene evvel muallim mektepleri için eski harflerle çıkan (BEDEN TERBİYESİ) adlı kitabımda spor için şöyle demiştim:

Beden terbiyesinin edebiyatı sayılan sporda kuvvetli olmak, şöret almak, rakiblerini geçmek veya yenmek en tabii bir arzudur. Bu zafer gençlerin benliklerini tatmin eder. Bu oldukça zor bir iştir. Yalnız ondan daha zoru var, kendi kendini yenmek! Yani fena temayülleri, zararlı istekleri susturmak ve iyi olan şeyleri yapmakta azimkâr olmak, bir tehlike karşısında sınırlarına hâkim olmak, iradesini yerinde kullanmak! İşte bir sporcuda aranan ahlâki vasıflar.

Gene 1926 da eski harflerle çıkan «SPORCU NELER BİLMELİ?» adlı kitabımda sporu tarif ederken:

«Spor medeniyet ovalarını sulayan, membaı doğruluk ve cesaret olan berrak bir nehirdir. Onun sulurulan yalan, hile, hodgâmlık, maddî menfaat ve fütur bulandırır. Çünkü spor ferâğat sahibi, gözü pek, özü doğru insan yetiştirir. Spor yapanların içinde kiskanç, hodbin, atak, geçimsiz lüpcü olanlara tesadüf ederseniz bunu spora değil, o gibilerin sporu anlamıyarak yaptıklarına hükmediniz!» demiştim.

Şu sözleriniz de çok dikkate şayanıdır:

«Almanların spor telâkkisi esas itibarile eski Yunan spor düşüncesine bir dönüşür. Yunanlılarda spor beden ve ruhun bir vahdetini ifade eder. Onların ideali ruhtan bedene yayılan tesirlere bir ahenk vermek ve böylece mütevazın bir insan tipli yaratmaktır.»

Bundan hayli yıl evvel Yunan olimpiyadlarına aid bir yazımda sizin bu güzel, bu belîğ sözlerinizin ihtiva ettiği fikirleri dilimin döndüğü kadar ben de söylemeğe çalışmışım ve bakınız ne demiştim:

«Eski Yunanistanda terbiyenin gayesi memleketi refah ve saadete ulaştırarak insan yetiştirmek idi. Bir belde ancak vatandaşların maddî ve manevî kudreti ile selâmete çıkabilir. Bunun içindir ki olimpiyadlara iştirak eden gençlerde aranan yalnız adale kuvveti değildi. Zekâ ve ahlâkın da büyük rolü vardı. Her Yunanlı ister beden, ister ahlâk, ister fikre aid olsun mesaisinde mükemmel bir insan olmayı gaye bildirdi. Gençler arasında iştirak fikri yer bulmazdı. Mağlûbler seyircilerle birlikte galibleri alkışlardı.»

Yazımda gözüme çarpan çok ehemmiyetli bir nokta daha var:

«Almanyada 22 milyon faal sporcuyu meydana getiren muazzam teşkilâtın en enteresan ve ibret verici tarafı hemen hiç para sarfetmeden bu iş başarmış olmalarıdır! Devlet ve firka organları sporu para ile yürütüyorlar. Spor için devlet bütçesinden çıkan para o kadar azdır ki resmî

«DEVLET SPOR AKADEMİSİ» nin masraflarını bile bizzat devlet değil, sporcular ödüyorlar.»

Bu sözlerinizi biraz izaha muhtağ görürüm. Spor yapan gençlerin şahıslarına aid hususî masraflarını hükümetin veya firkanın üzerine alması elbette ki doğru olmaz. Başındaki kasketinden, ayağındaki pabucuna kadar temin edilen bir sporcunun bir yarış beygirinden ne farkı kalır? Fakat spora heves eden gençlere bir takım kolaylıklar göstermek teşkilâtın vazifesidir. Bu meydana koşacaksınız! Şu yerde athlacacaksınız! Şu minderde gürleşeceksiniz! Şu salonda jimnastik yapacaksınız! Şu dairede de duşlarınızı yapacaksınız! demek tabii ve zaruridir.

En korkulu ve en tehlikeli olan nedir bilir misiniz? Gençlerin sporu bir kazanç vasıtası telâkki etmeleri. Meselâ spora fevkalâde istidadi olan bir genci mükemmel bir koşucu, yücücü, atlayıcı veya pehlivan yapmak arzusu ile onu kayırır, bir işe yerleştirir, onun karnını duyorur ve günün birinde amatör sporcuyu diye ortaya çıkarırsak, bu, sporun nezahetini ihlâl ettiği gibi, gençleri de yanlış ve zararlı bir yola sevk eder.

«İdeal bir spor klübünde neler gördüm?» diye geçen sene Cümhuriyet gazetesinde bir yazım çıkmıştı. Tabii böyle bir klübün hayali benim kafamda yaşıyordu. Orada şöyle diyordum:

Klüp reisinden sordu:

— Sizin spor klübünüzün varidatı nedir?

Reis bir küçük cep defterinden bana şu izahatı verdi:

— Klübümüzü geçen sene kurduk. Bu binayı bahçesile kiralandık. Kesemizde bir hayli para harcadık. Beş muhtelif spor şubemizin 315 faal âzası var. Her âza haftada on kuruş verir. Böylece sene sonunda 1,575 liramız oldu. Bir yıllık mesaimizin neticesini hükümete teknil teferriiatile bildirdik. Bir müfettiş ve bir doktor geldi. Hem sporcularımızı muayene ettiler, hem hesaplarımızı baktılar. Ve bize kasamızdaki paraya göre yüzde yirmi nisbetinde bir yardımda bulunulmasına karar verdiler.

Bu yazımla sporcuların para kazanmak değil, üste para vermeleri lâzımgeldiğine işaret etmek istemişim.

Aziz doktor! Alman spor teşkilâtının umdelerini altı maddede tesbit ediyorsunuz. Spora alâka gösteren ve onun bir kültür vasıtası olduğunu takdir edenlerin bu maddelere bağlanmaları bir vatan borcudur sanırım.

1 — Spor ideolojisi.

2 — Milletçe yapılan spor işleri her türlü kazanç fikirlerinden uzak ve fahridir. Bir ibadet safiyetinde yapılması esastır.

3 — Sporun icab ettirdiği masrafları sporcular öder.

4 — Spor propagandası mevcut bütün imkânlardan istifade eder. Mektep, kışla, parti teşkilâtı, üniversite, matbuat, müsabakalar ve saire...

5 — Bu muazzam propaganda cihazının arkasında sessiz, sadasız bir şekilde çalışan «SPOR İLMİ» müesseseleri bulunuyor.

6 — Her üniversitede fizyoloji veya dahiliye kliniğine bağlı (SPOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜLERİ) ve ayrıca da «DEVLET SPOR AKADEMİSİ» sporun fizyolojisi, kliniği, psikolojisi, pedagojisi teşkilâtı üzerinden durmadan araştırmalar yapılır.

Hulâsa spor davasının zaferi ilim, propaganda, teşkilât sehvasına dayanır.»

Bu kıymetli yazılarınız bende şükran hisleri uyandırmıştır. Spor teşkilâtı umdeleri hakkındaki düşüncelerimi başka bir yazıma bırakıyorum.

Selim Sırrı Tarcan

GARY COOPER

Gary Cooper Pariste

Sevimli artist ve karısı ile mülâkat

Gary Cooper neşeli

Paris (Hususi muhabrimizden) — Meşhur sinema artisti Gary Cooper ile karısı Parise gelmişlerdir. Kendilerini Dük ve Düşes dö Vindsorun ikamet ettikleri otelde ziyaret ettim. Bu sözlerimle bugün sinema yıldızlarının mevkilerinin kralların mevkii kadar mühim olduğunu anlatmak istiyorum. Pariste krallar hangi otellere inerlerse yıldızlar da oralara inerler. Hattâ onların bu otellere inmesi otelciler için kralların inmesinden daha mühimdir. Çünkü sinema yıldızları çok halk tarafından sevildiklerinden bunların otele inmesi o otel için büyük reklam oluyor.

Transatlantik gemilerinde yıldızlar için mühim tenzilât yapılır. Sebebi, herkes onların bindiği gemiye binmek istemesidir. Geçenlerde Almanyanın (Bremle) ismindeki büyük yolcu gemisi NevYorktan otuz yolcu ile gelmiş, sebebi şudur: Yahudi aleyhtarlığından dolayı Alman vapurlarını Amerikalılar (boykot) etmeğe karar vermişler. O esnada Avrupaya gelmekte olan bazı Hollivut sinema yıldızları bu vapura binmemişler, Hollivutun Alman vapurlarını boykot etmesi Amerika ahalisinin de Alman transatlantiklerini daha büyük bir kuvvetle boykot etmelerine sebep olmuş. Bundan dolayı Almanlar da Bremenin NevYork seferlerini tatil etmişler. İşte Hollivutta sinema yıldızları böyle kuvvetli ve kudretli adamlar...

Gary Cooper, yani eski fakir kovboy, bugün sabık İngiltere kralı ile bir otelde oturuyor. Hollivuttaki hayatları da ona göre Gary her ne kadar gösterişi sevmezse de gene lüks hayat yaşar, ve yaşamağa mecburdur, çünkü sinema şirketleri büyük yıldızların hayatlarını adım adım takip ederler, eğer fazla mütevazî yaşadıklarını görürlerse hemen müdahale ederler. Bu sebepten Gary Cooper ile şirketler arasında birçok münakaşalar olmuştur. Gary sadeliği sever, şirketler ise

gösterişi severler, onlar için yıldızların her biri birer reklam aletidir. Hayatları, evleri, her şeyleri birer canlı ilândır. Halkın yıldızların zenginliğine büyük kıymet verdiklerini bildikleri için onların daima saltanat yapmalarını isterler. Bu yüzden birçok zaman yıldızların iflâs etmesine sebep olurlar, fakat umurları mı? «Biz o kadar yüksek ücretleri yıldızlara lüks hayat yaşamaları için veriyoruz!» derler.

Hakikaten insanlar gariptir, aktör olsun ne olursa olsun birinin çok parası varmış diye işittiler mi onu görmek isterler. Hattâ zengin olduğu için onda büyük büyük meziyetler ve liyakatler bile ararlar. Bir insan fakir olursa onda dünyanın en büyük istidad ve sanati olsa kıymet vermezler. Büyük ressamların ve musikînasların hayatları buna güzel bir delildir. Bugün tabloları iki buçuk milyona satılan (Sezan) ismindeki Fransız ressamı sefalet içinde ölmüş, hattâ biçare artist kendisi için: «Ben Avrupanın en büyük ressamıyım» dermiş, dostu düşmanı hepsi deli diye gülerlermiş. Çünkü zavallı ressamın parası yokmuş kendini gösterememiş, onun sanatının ve istidadının büyüklüğü çahlar içinde bitmiş bir biçare çiçek gibi imiş. O çiçeği de çok geç keşfedebilmiş ve takdir edebilmişler. O da biçare ressamın ölümlünden sonra olmuş.

İşte bu psikolojiyi Amerikalılar çok iyi bilirler. Bundan dolayı yıldızlarının şöhretlerini hayatlarında iken kazanmalarına çalışırlar. öldükten sonraya bırakmazlar. Bu neticeye varabilmek için de yegâne çare onları ihtişam içinde yaşatmaktır. Onlara bol ücret verirler, fakat karşılık o ücretlerin iktisad edilmeyp sarfedilmesine dikkat ederler. İşte bu sebeplerden Gary Cooper Pariste ikameti için Dük dö Vindsorun otelini ithhap etmiştir. Çünkü bir otele incek olursa

sinema şirketleri ile çalışmayacağını pek iyi bilir.

Gary otele indiği zaman otelciler kendine yaranmak için o akşam yemek salonunda ona Dük dö Vindsorun yemek masasının yanında bir masa ithhap etmişler, artistin buna çok can sıkılmış amma birşey dememiş. Çok çekingen ve mahcup olduğu için Dükün nazarı dikkatini üstüne celbetmek hiç hoşuna gitmemiş, tesadüfen o akşam da Dük ve Düşes yalnız yemek yememişler, kralın kardeşi ve kardeşinin karısı, Dük ve Düşes de Gloucester de berabermişler. Artist epey sıkılmış bir hayli de ter dökmüş, çünkü kral ve misafirleri ara sıra ona göz atmaktan hâli kalmamışlar, biçare yıldız yemeğe pek meraklı olmasına rağmen o lezzetli Fransız yemeklerini rahat yiyememiş, lokmalar boğazına dizilmiş.

Otele gittim, otelde (Luvr) sarayı ve Tuilleries bahçesine karşı, hariçten eski bir bina, fakat bütün Parise gelen hükümdarlar, orada otururlar. İspanya allei kralisi, Belçika allei kralisi, Romanya kraliçesi Mari, İtalya veliahdinin karısı prenses Dopyemon daha

Gary Cooper ve karısı Sandra Shaw

birçok hükümdarlar bu otelde otururlar. Otele girdim, beni doğruca Gary Cooperin dairesine aldılar, fakat salonda artistin yerine karısı Sandra Shaw'ı buldu, genç güzel sevimli bir kadın benim şaşırduğımı görünce:

— Gary'nın yerine benim sizi kabul ettiğime şaşmış değil mi? dedi.

Tabii bozmadım, kendisile görüşmekle de bahtiyar olacağımı söyledim. Bunun üzerine genç kadın:

— Sizi çok üzmem istemem, zevcim alışverişe gitti. Şimdi gelecek fakat size şurasını haber vereyim ki çok konuşamaz, dedi.

Tamam biz madam Cooper ile konuşmağa hazırlanırken kapı açıldı Gary içeri girdi.

— Hello, howareyou diye elimi sıkı, oturdu. Fakat bana başka birşey söylemeden karısına döndü:

— Konuşmanıza devam ediniz, dedi.

— Arzu ettiğiniz sualleri sorunuz karım konuşmağı sever, benim tarafımdan cevap verir. Ben de dinlerim, konuşmaktan ziyade dinlemeğı severim, dedi.

— Akıllılar dinlemeğı, akılsızlar da söylemeğı severler, mösyö Cooper, siz

benim zannettiğimden de daha akıllı çıktınız, dedim. Kahkahalarla güldü hiç bir cevap vermedi.

Tekrar madam Cooper ile konuşmağa başladık. Madam Cooper Sandra Shaw isminde bir sinema aktrisidir. Gary ile 1933 senesinde evlenmiştir. Gary güzel ve yakışıklı bir adamdır. Karısı kendisini pek sever, Gary'nın gözlerinin güzelliği Hollivutta tanınmıştır. İsmine güzel (Kovboy) derler. Karısı da çok sevimli, Gary'de karısını deli gibi sever, onsuz yaşayamaz, bu artist ailenin bahtiyarlığı herkesin giptesini celbeder.

Ahlâkları da karı kocaya o kadar uygundur ki, birinin sevdiğini ötekide sever, birinin sevmediğini öteki de sevmez. Esasen evlenmelerine sebep de ruhlarının birbirleriyle anlaşması olmuştur. Daha evlenmeden evvel Sandra Shaw Gary ile oynadığı filimlerde oynadıkları rollerde bile o kadar iyi anlaşmışlar ki, nihayet birbirlerinden ayrılamaz olmuşlar. Günün birinde Gary, Sandra ile evlenmeğe karar vermiş, fakat çok mahcup olduğu için artiste bunu ne şekilde söyleyeceğini şaşırmış. Yanyana oturuyorlarmış. Nihayet Gary söze şöylece başlamış:

— Ben evlenmeğe karar verdim ne dersin? Demiş.

Sandra da:

— Bekârlıktan çok daha bahtiyar olacağına eminim, diye cevap vermiş.

Gary bundan cesaret alarak sözüne devam etmiş:

— Evlenmek istiyorum amma karımın sinema artisti olduğunu istemiyorum. Sen ne dersin? demiş.

Buna cevaben Sandra:

— Kolay benim gibi sinemayı kocasına feda edecek bir karı bulursun demiş.

Gary büsbütün cesaret alarak:

— Sandra seninle evlenmek istediğimi nereden anladın? deyince, Sandra da cevaben:

— Gözlerinden, demiş, Gary cebinde sakladığı nişan yüzüğünü çıkarmış hemen Sandranın parmağına geçirmiş ve evlenmişler.

Madam Coopere sordum:

— Ne için filim çevirmekten vaz geçtiniz?

— İki izdivaç bir arada olmaz da, onun için vaz geçtim. Filim çevirmek demek sinemaya hasırvücut etmek demektir, bir kadın sinemaya hasrı vilcud ederse kocasına bakamaz, çocuk sahibi olamaz, bütün ailesini bedbaht eder, vakiâ hem filim çevirip hem de evlenenler pek çok, amma çoğunun sonları çıkmıyor, hariçten çalışmak ile evlilik hayatı hiç birbirile imtizaç etmez. Bir kadının kocasını, çocuklarını bahtiyar edebilmek için serbes olması şarttır. Eğer o kadının kafası hariçten bir vazife düşünürse o ailenin bahtiyar olmasına imkân yoktur.

Bugün birçok memleketlerde çocuk noksan doğuyor, hattâ öyle memleketler var ki, meselâ Fransa gibi, büyük telâş içindeler, çünkü birkaç seneye kadar nüfusu mühim surette eksilecek, vakiâ bu çocuk az doğması meselesinde fukaralığın çok tesiri var, fakat daha ziyade kadınların çalışmasının neticesi olduğuna eminim. Çünkü çalışsan bir kadının dokuz aylık gebelik zamanında çalışması da çok güç olur, daha doğrusu çalışamaz, neticede işini kaybeder.

— Fikrinizce kadınlar çok çocuk doğurmalıdır, değil mi!

— Tabii... Bir çiçekle yaz olmaz, bir kadın kocasının yaşatma kabiliyetine göre birkaç çocuk doğurabilir. Yalnız dediğim gibi fakir ailelerin çok çocuğu olursa işeşi çok güç olacağından çocukların hepsi yaşamaz. Çocukları hıfzıssıhaya tevfiakan büyütmeğe lâzımdır, böyle olmadığı takdirde çocuklar ya cılız, mariz olurlar, ve yahud da vakitsiz ölürlür. Benim bir küçük kızım var ismi (Marya)dır. Babası da ben de üstüne titreriz. Gary artık çocuğu rahatsız edecek kadar sever. Bütün eğlencesi kızıdır. Bazen onunla tehlikeli işler de görür.

Madam Cooper böyle söyliyerek güldü ve kocasının yüzüne baktı. Gary karşılık:

— Goon, goon, anlat diye gülmeğe başladı. Madam Cooper anlatmağa başladı:

[Mülâkatın ikinci kısmını yarın neşredeceğiz.]

B. O.

Gary Cooper düşünceli

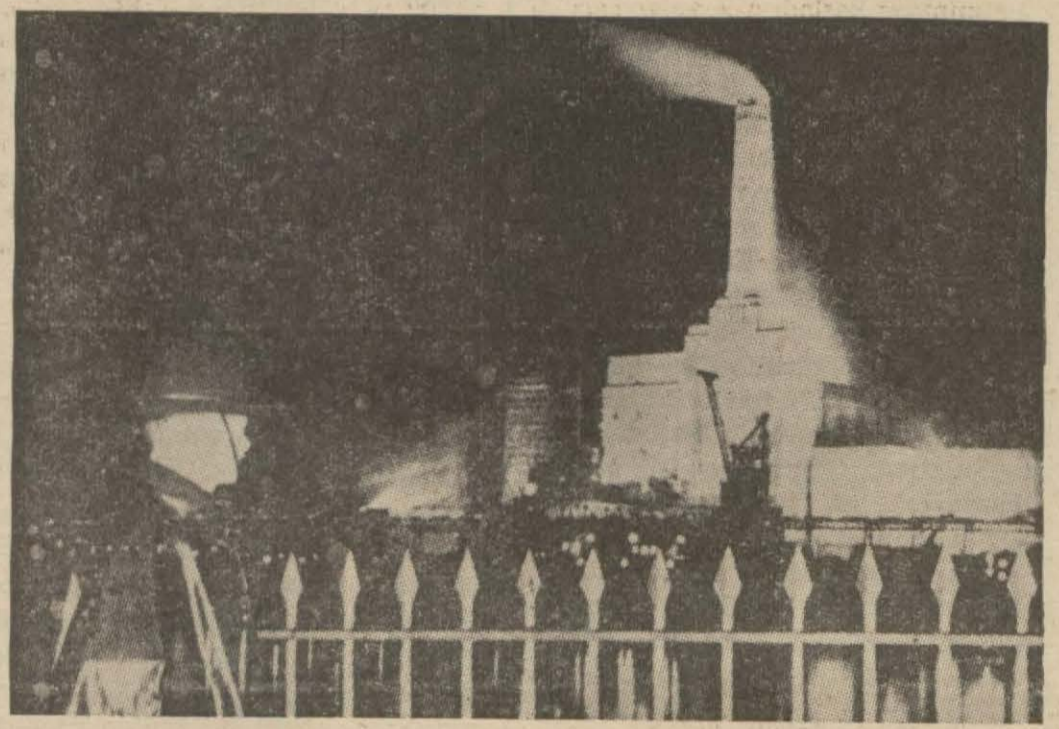
AKŞAM GÖRÜMÜ

Son zamanlarda çok tahkim edilen Çebelüttarık havadan görünüşü

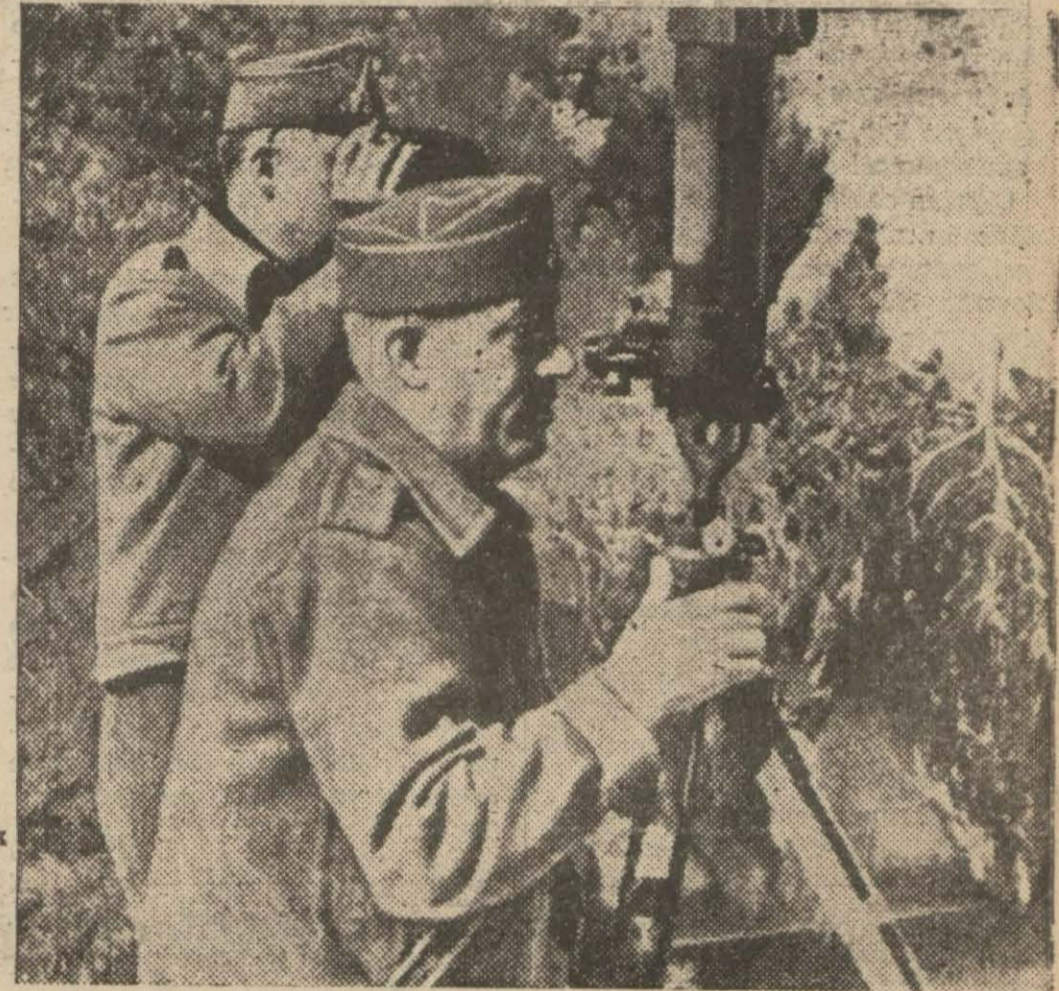
Avrupada kış safası: İsviçre dağlarında kayak sporu

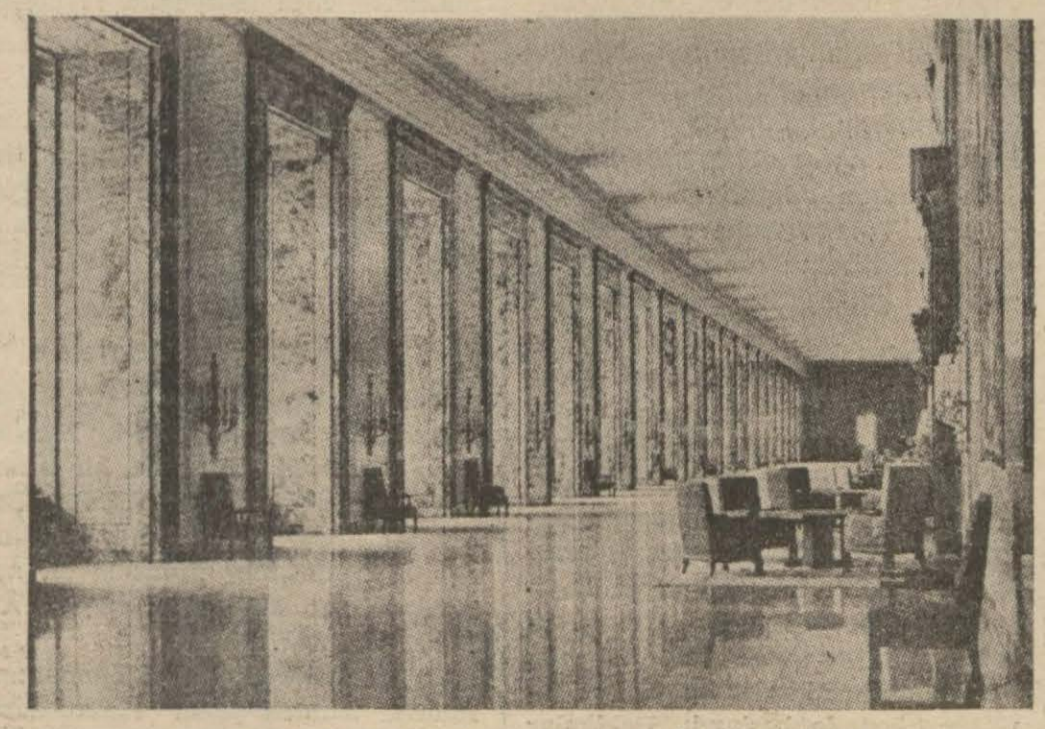
İngilterede suikastler münasebetile mühim fabrikalar geceleri tenvir edilerek nezaret altında bulunduruluyor

Fransız Başvekilinin oğlu Jean Daladier gençlik birliği toplantısında nutuk söylüyor

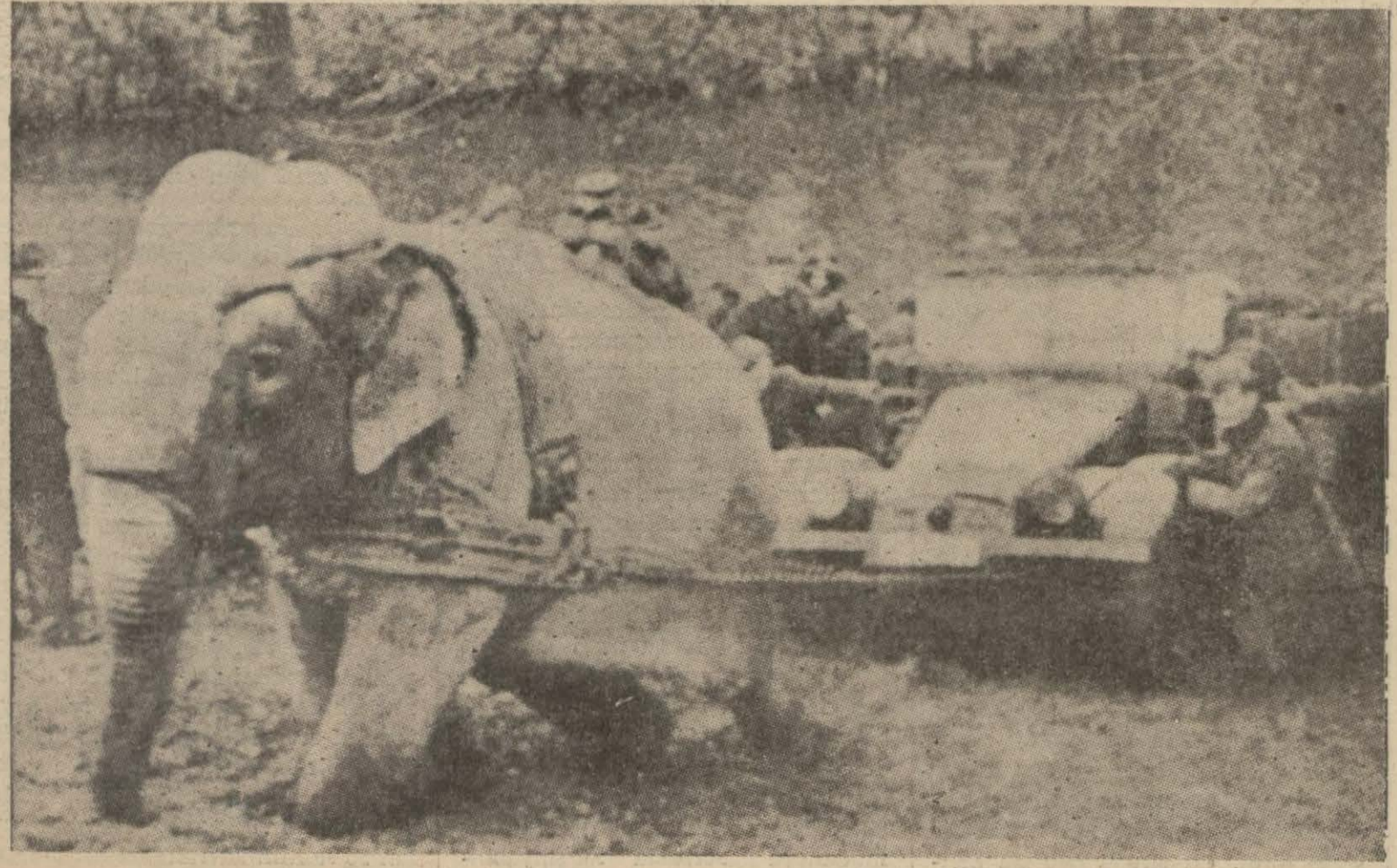
İspanyada dahilli harp: Barselonu zapteden Franko kuvvetleri kumandan general Yagüe ileri hareketini tarassud ediyor

Berlinde açılan Başvekâlet dairesinde bir koridor

Amerikada gül memleketi olan Portland'da Mis Covan adında bir kız evlenmiştir. Kızın elbiseleri, tuvaleti kâmilen güllerden yapılmıştır.

Alman manevralarında çamura saplanan bir tank bir fil tarafından çekiliyor

Romanya çingenceleri iskâna karar vermiştir. Yukarıda çingene ihtiyarlarının bir toplantı ve bir çingene ailesi görünüyor

Matbuat takımının Bursa seyahati

Kış sporu, kaplıcaları ve tarihî eserlerle turistik bir şehir olan Bursa, pek yakın bir zamanda modern stadile bir spor merkezi de olacaktır

Bursalı sporcuların nazik daveti üzerine matbuat takımı bayramın birinci günü ilk seyahatine çıktı. Şimdiye kadar yaptığı müteaddid müsabakalarda daima yüksek sayı farklarla galib gelmiş olan İstanbul gazetecilerinin şöhreti yavaş yavaş memleketin her tarafına yayılmağa başlamış ve hattâ hududlarımızın dışına kadar çıkmıştır. Atinalı gazeteciler İstanbul matbuat takımının hareket ve muvaffakiyetlerini alâka ile takip etmişler ve onlar da bir gazeteciler takımı teşkiline teşebbüs etmişlerdir.

Byramın birinci günü Bursaya hareket eden İstanbul gazetecileri Bursalı sporcuların müessesileri tarafından Mudanyada karşılanmışlardır. Şehir haricinde de Bursa sporunun ağabeyisi bay Faik gazetecilere beyanı hoşâmedi etmiştir.

Öğleden sonra Bursa turizm müdürünün refakatine Yeşil cami ve türbesi gezilmiş, akşam Vali Bay Şefik Soyer'in klüp binasında verdiği çay ziyafetinde Bursa sporcuları ile samimî hasbihaller yapılmıştır.

Gerek seyahatimiz esnasında, gerekse Bursada geçirdiğimiz üç gün zarfında Bursanın bir turizm şehri olduğunu zevince gördük.

Vapurumuz Uludağa giden sporcu kabileleri ile dolu idi. Hattâ Mudanyadan hareket eden otobüslerde yer bulmak dahi kabil değildi.

Bursa - Mudanya yolunun yarısından fazlası asfalt olarak yapıldığından bu otobüs yolculuğumuz çok rahat geçti demek mümkündür.

Yolculuğumuz esnasındaki başlıca mevzu, Uludağda icra edilecek mü-

sabakalar ve bu dağın kış sporları bakımından kıymet ve ehemmiyeti idi. Bilhassa havaî hat yapılıncâ Uludağ kısmı herkesin kolaylıkla çıkabileceği bir yer olacaktır. Havaî hat etrafındaki tedkikat bitmiş fakat henüz inşasına karar verilmemiştir.

Uludağıyla kış sporu, kaplıcalarıyla su şehri, Yeşil ve Ulucamileri ve türbelerle bir turizm şehri olan Bursa pek yakın zamanda henüz İstanbulda bile bulunmayan modern sahalarıyla bir spor merkezi de olacaktır.

Çekirge civarında modern ve geniş tesisatlı bir stadın inşasına başlanmıştır. Stadın koşu pisti ve futbol sahası bitmiştir. Pek yakın bir zamanda tribünleri, tenis kortları ve antrenman sahaları da tamamlanacaktır.

Muntazam koşu pisti, düz ve yemyeşil sahası, güzel stadlara karşı olan hasretimizi bir kere daha tekrarlamamıza vesile oldu.

Spor sahasının yanına bir çocuk bahçesi ve kültürpark da yapılacaktır. Atatürk anıtı karşısında inşa edilmekte olan Halkevi binasının içinde büyük bir idman salonu için yer ayrılmıştır. Bu bol vesait içinde Bursa sporunun süratle ilerleyeceğine şüphe yoktur.

Matbuat takımının Bursada bulunduğu müddet zarfında başta Bursa Valisi Bay Şefik Soyer ve Belediye Reisi B. Neşet Kiper olmak üzere Bursalı sporcular İstanbul gazetecilerine karşı çok nazik bir misafirperverlik göstermişlerdir. Seyahat de çok güzel ve eğlenceli geçmiştir.

Ulvi YENAL

Bayram turnuvası

Dünkü maçlarda Fenerbahçe, Kurtuluşu 4-1; Galatasaray, Şişliyi 3-2; Pera, Beşiktaş 4-2 mağlûb ettiler

Stadyum müdürlüğü tarafından bayram tatilinden istifade edilerek Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray Pera, Şişli ve Kurtuluş klubleri arasında tertip edile bayram turnuvası maçlarına bayramın birinci günü Taksim stadında on bini aşan bir kalabalık önünde başlanmıştır.

Büyük bir heyecan içinde geçen bu turnuanın birinci günü karşılaşmaları neticesinde Galatasaray Kurtuluşu 1-3, Fenerbahçe Perayı 1-2 mağlûp etmiş Beşiktaş, Şişli ile golsüz olarak berabere kalmışlardır.

Bayramın ikinci günü devam edilmesî icab eden turnua maçları havanın bozması yüzünden yapılamamış ve bu maçların ikinci karşılaşmalarına dün Taksim stadında dört bin kadar seyirci önünde devam edilmiştir.

Fenerbahçe - Kurtuluş

Günün ilk maçı Fenerbahçe ile Kurtuluş arasında yapıldı. Sarı lacivertliler rakiplerinin zayıf olduğunu hesaba katarak sahaya Yaşar, Fazıl, Yaşar ve Esadın bulunmadığı bir kadro ile şu şekilde çıktılar.

Hüsameddin - Lebib, Şevket - Muzaffer, Aytan, M. Reşad - Haldun, Basri, Ali Rıza. Fikret, Niyazi.

Fenerin hücumile başlıyan oyun derhal Kurtuluş kalesine intikal etti. Ve sarı lacivertliler oyun üzerinde tam bir hâkimiyet kurmağa muvaffak oldular.

Bu üstünlük nihayet 7 nci dakikada semeresini verdi. Sol taraftan yapılan bir hücumda Basri vole bir şütle takımının ilk golünü çıkardı.

Fenerin tazyikli bu sayıdan sonra daha fazlalaştı. Hücumlar birbirini takip ediyor ve Kurtuluş müdafaası bu akınları kesmekte müşkülâta maruz kalyordu.

Devrenin sonlarına doğru şahsî bir hücumda Fikret takımının ikinci sayısını çıkardı ve devre 0-2 Fenerbahçe lehine kapandı.

İkinci devre gene Fenerbahçenin hâkimiyeti altında devamla başladı. Gollerin fazlalaşacağı her an bekleniyordu. Nihayet Fikret sıkı bir şütle üçüncü golü de yaptı. Bunu Ali Rızanın çok uzaktan çektiği bir şütle yaptığı dördüncü gol takip etti.

Devrenin sonlarına doğru Kurtuluş merkez muhacimi müdafilerin ileride bulunmasından istifade ederek takımının şeref sayısını çıkartmasına muvaffak oldu. Ve müsabaka bu şekil değişmeden 1-4 Fenerbahçenin galibiyetile nihayetlendi.

Galatasaray - Şişli

Günün ikinci ve mühim karşılaşması Galatasaray ile Şişli arasında yapıldı. Birinci gün yapılan oyunlarda Beşiktaş karşısında çok muvaffakiyetli bir müsabaka çıkaran Şişlinin Galatasaray karşısında bu muvaffakiyeti gösterip gösteremeyeceği merak ediliyordu.

Vehabî aralarına alan Şişli en kuvvetli kadrosile sahaya çıktı. Buna mukabil Galatasaray şu şekilde idi.

Osman - Lütfi, Adnan - Ekrem, Bedî, Musa - Necdet, Süleyman, Cemil, Buduri, Sarafim.

Hakem Adnan Akının idaresi altında müsabakaya Galatasarayın soldan inkişaf eden bir hücumile başlandı.

Bu sırada âni olarak sağ tarafa geçen top Süleymanın ayağıyla Şişli kalesine girdi.

İlk dakikalarda âni olarak yapılan bu sayı müsabakanın süratini fazlalaştırdı. Şişli de mukabil hücumlarına geçince müsabaka mütevazın bir şekilde girdi. Bu sırada oyunda sertleşmek alâmi başgösterdi.

Muhtelif şekilde tezahür eden bu sertlikler oyunun zevkini kaçırdı. Ve devre sonuna doğru bu yüzden Galatasaray aleyhine penaltı oldu. Ve Şişli bu suretle beraberliği temin etti ve devre bu şekil değişmeden 1-1 beraberlikle nihayetlendi.

İkinci devreye her iki takım çok seri başladılar. Zaman zaman tehlikeli hücumlar yapıyorlardı. Nihayet sekizinci dakikada merkezden inkişaf eden bir akında Galatasaray ikinci golünü yaptı.

Şişli tekrar mağlûp vaziyete girmesine rağmen oyununu bozmadı. Vahab vasıtasile tehlikeli akınlarda bulunmağa başladı.

Dakikalar ilerledikçe oyundaki sertlik fazlalaştı. Bilhassa hücum hattında Cemil ile müdafaada Adnanın lüzumsuz hareketleri oyunun şirazesinden çıkmasına sebep oluyordu.

25 inci dakikada sol taraftan yapılan bir hücumda Şişli solağı Dıran sıkı bir şütle takımını tekrar beraberliğe ulaştırdı. Bu sayıdan sonra sertlik tahammül edilmez bir şekil aldı. Her iki taraf birbirine kasdı hareketler yapmağa başladılar.

Bu sırada Galatasaray bir penaltı kazanarak galibiyet golünü yaptı. Oyun asabi bir hava içinde cereyan ederken saha ortasında çok çirkin bir manzara ile karşılaşan oyuncular birbirlerine girdiler. Yumruk ve tekmele içinde cereyan eden bu hadiseden sonra hakem hadiseye sebebiyet veren Galatasaraydan Cemil ile kendisine mukabele eden Şişliden Agobu oyundan çıkardı.

Bu oyuncular saha kenarına giderlerken Cemil tekrar rakibinin üzerine hücum ederek yumruk salladı. Bu harekete müteessir olan Şişli idarecileri maçın bitmesine iki dakika varken takımlarını sahadan çektiler. Ve müsabaka arzu edilmiyen bu hadiseden sonra 3-2 Galatasarayın galibiyetile nihayetlenmiş oldu.

Beşiktaş - Pera

Günün son karşılaşmasını Beşiktaş ile Pera takımları yaptılar. Beşiktaşlılar bu maça Hüsnü ve Feyziden mahrum olarak Beykozdan Bahadiri ve Ankaralı Hasamı alarak zayıf bir kadro ile çıktılar. Peralılar ise Güneşli Boncuk Ömre takımlarında yer vermişlerdi. Oyuna Peralılardan merkezden yaptıkları seri bir hücumla başlandı. Dakikalar ilerledikçe oyunun mütevazın bir şekilde devamı hissediliyordu. Yapılan bütün akınlar karşılıklı oluyor ve tehlike her iki kale için müsavi bir cereyan takip ediyordu. 20 inci dakikada sol taraftan tekrarlanan bir Siyahbeyaz hücumunda çekilen şütle ilk Beşiktaş golü yapıldı.

Bu sayı durgun devam eden oyuna büyük bir hız verdi. Peralılar da hücumlarını sıklaştırdılar. Ve Beşiktaş kalesine yakın bir mesafeden kazandıkları bir favul atışından istifade ederek beraberlik gollerini çıkardılar.

Beş dakika sonra Beşiktaşlılar sağ taraftan yaptıkları bir hücumda kargaşalıktan istifade ederek ikinci gollerini yaptılar. Devre sonlarına doğru sağıcıları vasıtasile bir gol daha yapan Peralılar oyunu tekrar berabere vaziyete soktular ve devre 2-2 beraberlikle nihayet buldu.

Zl e Bru rentu üsnü krRin . İkinci devreye rüzgâr altına düşen Beşiktaşın hücumile başlandı. Siyahbeyazlıların zayıf kadrosundan istifade eden Peralılar oyun üzerinde hâkim bir vaziyete geçmekte gecikmediler. Yapılan hücumları Beşiktaş müdafaası zorlukla karşıyabiliyordu.

Nihayet 22 inci dakikada yeni bir akının Beşiktaş kalesini karıştırdığı sırada merkez muhacimleri takımının üçüncü golünü yaptı. Ve oyunun nihayetine doğru sağıcılarının nefis bir şütle bir gol daha çıkaran Peralılar bu müsabakadan 4-2 galib olarak ayrıldılar.

Turnuaya bugün yine devam edilecek ve Kurtuluş ile Beşiktaş, Fenerbahçe ile Şişli, Pera ile Galatasaray karşılaşacaklardır.

Bu haftaki lig maçları

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi futbol ajanlığından:

29/1/939 tarihinde yapılamayan Karagümrük - Fener Yılmaz takımları müsabakası 3/2/939 cuma günü saat 11 de Beşiktaş stadında icra edilecektir. Bu maçın hakemi Refik Osman Toptur.

5/2/939 pazar günü yapılacak maçlar.

Taksim stadı:

Galatasaray - Hilâl A takımları saat 15. Hakem Tarık Özerengin. Yan hakemleri İbrahim, İbrahim.

Beşiktaş stadı:

Anadoluhisar - Karagümrük A takımları saat 9.30. Hakem Halid Galib Ezgü, Kasımpaşa - Boğaziçispor A takımları saat 11.15. Hakem Refik Osman Top, Beykoz - Topkapı A takımları saat 13. Hakem Necdet Gezen, Yan hakemleri Halid Uzer ve Neşed, Vefa - Beşiktaş A takımları saat 14.45. Hakem Suphi Batur, Yan hakemleri Ziya Kuyumlu ve Fikret Kayral.

Fenerbahçe stadı:

Fener Yılmaz - Davutpaşa A takımları saat 13. Hakem Şahap Şişmanoğlu, Fenerbahçe - İstanbulspor A takımları saat 14.45. Hakem Esfer Mutlu, Yan hakemleri Sabahattin Yaraman ve Ruşen.

Cezalanan sporcular

Galatasaray klübünden 122 Eşfak Aykaç bir ihtar, İstanbulspor klübünden 933 Seyfi Demirtaş bir ihtar, Anadolu klübünden 1233 Şükrü Ercan bir ihtar, Karagümrük klübünden 1072 Muzaffer Tunçalın bir ay, Karagümrük klübünden 1213 Âl Yüret bir ihtar.

Yukarıda klüpleri ve bölge numaraları ile isimleri yazılı idmancılara lig maçlarındaki sui hareketleri dolayisile hizalarında yazılı müddetler için müsabaka boykotu cezaları verilmmiştir. Bu cezalar tebliğ tarihli olan 31/1/939 tarihinden itibaren başlamaktadır. Alâkadar klüplere hakemlerin bu idmancılara müsabakalara ithal etmeleri lüzumu tebliğ olunur.

Beykoz klübünün kongresi

Beykoz spor klübünden: Klübümüzün senelik kongresi 5/2/939 tarihine tesadüf eden cumartesi saat 15 te yurd binasında yapılacaktır. Mukayyed âzamn teşrifleri rica olunur.

Çirpıcı çayırında bol su çıktı

Bakırköyün su ihtiyacını temin etmek üzere sondaj ameliyatı yapılmakta olduğunu yazmıştık. Son günlerde bu ameliyattan çok iyi neticeler alınmıştır. Çirpıcı çayırında yapılan bir sondaj ameliyatında 90 metre derinlikte bol miktarda iyi suya tesadüf edilmiştir. 30 metre kalmıyınca bir kum tabakasından sözülecek gelen bu su, kalite itibarile sıhhl ve lezzetlidir. İlk defa olarak konulan 25 santim kutrondaki borudan su fışkırmıştır.

Matbuat takımı Bursa mütekaitler muhtelitini (3 - 2) yendi

Matbuat takımı - Bursa mütekaitler muhtelitini maçı bayramın ikinci günü Atatürk stadında oynandı. Bir gece evvelinden başlıyan yağmur şiddetini kaybetmiş fakat sahayı çamur içinde bırakmıştı. Yer yer biriken sular sahanın bir çok yerlerinde küçük gölcükler halinde toplanmıştı. Böyle bir sahada, devamı yağmurun altında ve gittikçe artan soğuk bir havada futbol oynamak değil mütekaitlerin, gençlerin bile pek harcı değildi. Buna rağmen, matbuat takımı muayyen saatte ve tam kadrosile sahada isbatı vücut etti. Tribünde havanın müsaadesizliğinden dolayı ancak bir kaç yüz meraklı vardı. Hakem, Avukat B. Abdullahın idaresi altında takımlar şu şekilde dizildiler:

Bursa mütekaitleri muhtelili: Turgut - Rasim, Ziya - Sadık, İsmail, İhan - Ahmed, Osman, Süleyman, Remzi; Hamdi.

Bursa muhtelitinin içinde futbolü henüz yeni bırakmış bazı genç elementlerle, tam formunda bulunan monitör B. Rasim de vardı.

Matbuat takımı: Namık - Osman Münür, Ercümen Kemal - Salâhaddin, Ahmed Adem, Tarık - Şazi, Osman Kavrak, Sedad, Ulvi, Ömer Besim.

Oyun umumiyet itibarile mütekaitler maçı hissini vermekten uzaktı. Soğuk, yağmur ve çamurla mücadele eden mütekaitler, tamamiyle gayri müsaids olan bu şartlara rağmen zaman zaman çok güzel bir oyun çıkarıyorlar. Bilhassa Bursa muhtelitini uzun vuruşlu, topu ayağında tutmayan bir oyun oynuyor. Matbuat takımı oyuncularını fazlasıyla çalışmağa mecbur ediyordu.

Birinci devrenin onuncu dakikasında gazetecilerin sentrforu Sedad haf hattından kaptığı bir topu sürdürdü, Bursa müdafilerini atlattıktan sonra hafif bir plâse ile takımının ilk golünü yaptı. Biraz sonra Ulvi sağaçık Şaziden gelen ortayı durdurmadan

yarden bir şütle Bursa muhtelitinin ağlarına gönderdi. Bursalılar buna solıcıları vasıtasile attıkları bir golle mukabele ettiler. Bu arada Ulvinin atıp Bursa kalecinin içeriden çevirdiği ve hakemin saydığı bir gole hakemliği tutarak (içeriden çevrilmediği) iddiasile Şazi Tezcan itiraz etti. B. Abdullah da futbol tarihinde eşine tesadüf edilmeyen bu hadise karşısında kararını değiştirdi ve golü saymadı. Birinci devre bu suretle (2-1) matbuat takımının galibiyeti ile bitti.

İkinci devrede, her iki takım da sahaya alıştığı için oyun daha güzel oldu. Matbuat takımında sakatlanmış olan Ömer Besim çıkışı yerine İzzet girmişti, Bursa takımı da bir iki oyuncusunu değiştirmişti.

Gazetecilerden sakatlanıp solağına geçen Ahmed Adem, aldığı uzun bir pasla ve yine uzun bir sürüşten sonra matbuatın üçüncü golünü yaptı. Bursalılar buna ortadan bir akınla atıkları bir golle mukabele ettiler. Maç bu suretle İstanbul matbuat takımının (3-2) galibiyetile bitti. Maç yarımşar saatlik iki devre olarak oynanmıştı.

Her iki takımın oyuncuları havanın müsaadesizliğine rağmen gençlere nümune olabilecek gayretli, fedakâr ve hattâ güzel oynadılar. Bilhassa Bursa muhtelitinin kalecisi Turgut, müdafî Rasim, santrfor Süleyman güzel oynadılar. Matbuat takımının bütün oyuncuları takımlarının (na mağlûb) ünvanını muhafaza ettiren iyi bir oyun çıkardılar.

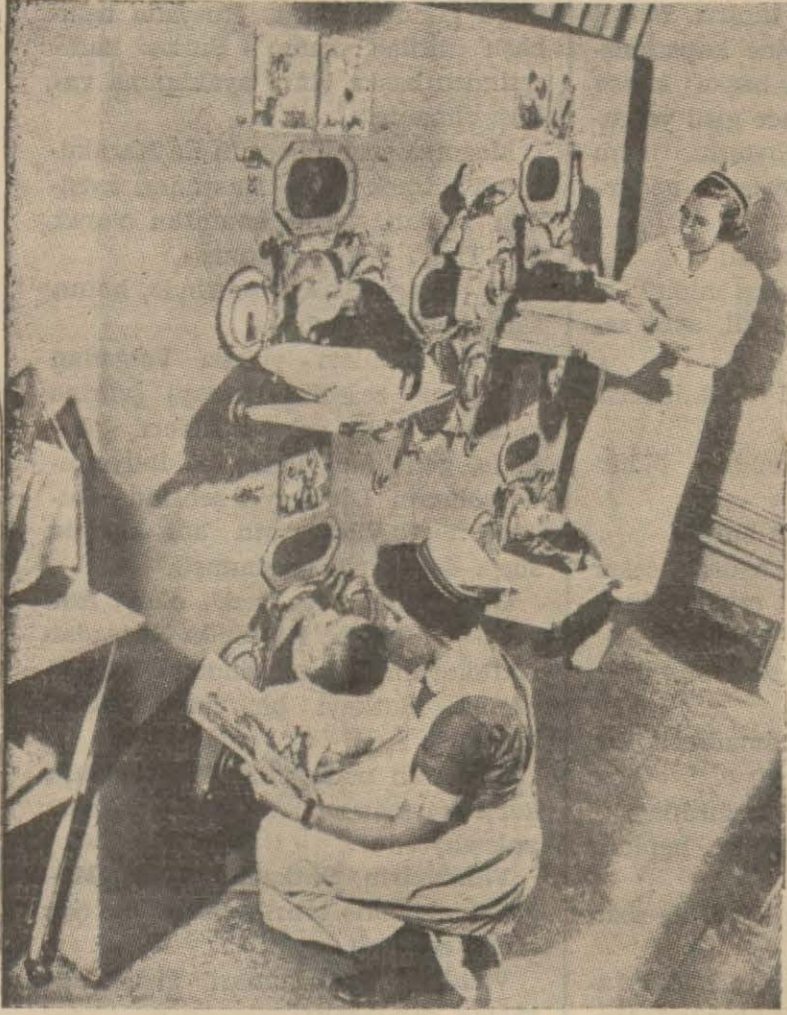
Maçtan sonra oyuncular ve hakem, Çelikpalasın sıcak havuzunda ancak kendilerine gelebildiler.

Matbuat takımı bu maçın revanşı için tekrar Bursaya davet edilmiştir. Müsabaka Haziranın ilk haftasında, inşa edilmekte olan yeni stadın açılış merasiminde yapılacaktır. Bursalılar aynı gün için Galatasaray takımını da davet edeceklerdir.

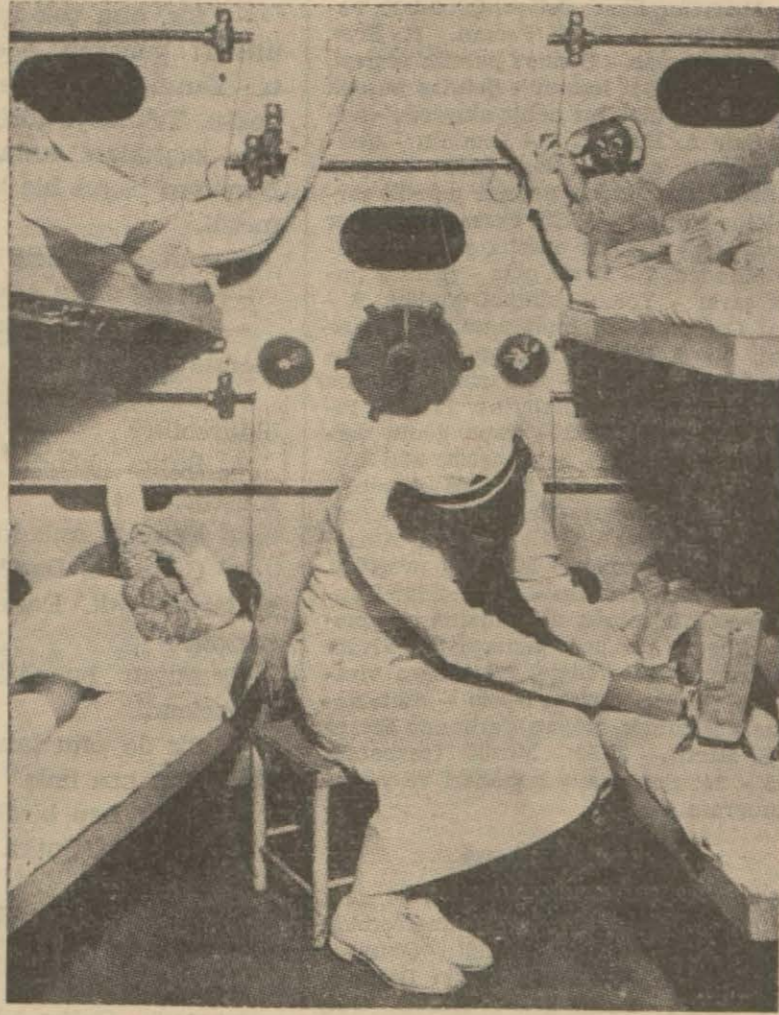
ÇELİK AKCİĞER

Amerikada çok taammüm eden bu cihaz nedir?

Ankara Nümune hastanesine de bir çelik akciğer geldi

Müşterek çelik akciğerin dış tarafı

Müşterek akciğerin içi

Son zamanlarda doktorlukta en çok mevzuubahs olan yeni icatlardan biri de çelik akciğerdir.

Akciğeri hastalanmış veyahut işliyemez bir hale gelmiş bir adamın bu mühim uzvu yerine hakikaten çelikten bir akciğer mi konuluyor? Bir çokları bunu böyle zannediyorlar. Halbuki bu zan yanlıştır.

Çelikten akciğer yoktur ve hiçbir zaman da mevcut olamayacaktır. Me-sele şudur:

Bir ciğerin işliyebilmesi için kana oksijen verilmesi lazımdır. Kana oksijen verme iki ameliye ile olur. Hariçten dahilte doğru olan ameliyede yani nefes alışta kana ve ciğere oksijen verilir, dahilden harice doğru olan ameliye ile de zehirli bir gaz olan hamızı karbon dışarıya çıkarılır.

1875 senesinde, Fransada bu iki ameliyeyi yapacak yani ciğerlere temiz hava, müvellidülhumza verecek, sonra da hamızı karbonu dışarı çıkaracak bir alet icadı düşünülmüş ve tatbikine başlanmıştır.

Uzun bir takım tecrübelerden sonra bugün çelikten akciğer namı verilen teneffüs aleti imal edilmiştir.

Ciğerleri muztarip ve kendi kendine nefes alamıyacak bir vaziyette olan hasta üstüvane şeklinde olan bu alet içine sırt üstü yatırılmakta ve yalnız başı dışarıda bırakılmaktadır.

Åletin içi otomatik bir takım tertibat ile hastanın göğsünü tazyik edince ciğerlerdeki hamızı karbon dışarı çıkmakta, göğüsteki tazyik kaldırılca ciğerler saf hava yani, müvellidülhumza ile dolmaktadır.

Demek oluyor ki, çelikten ciğer namını alan bu alet, bir nevi körük vazifesini görmekte, ciğerlerdeki zehirli hamızı karbonu çıkardıktan sonra kanın deveranı için lazım gelen müvellidülhumuzayı ciğerlere vermektedir. Binaenaleyh bazılarının zannettikleri gibi ciğerleri kanserden ve yahut veremden çürümüş bir hastanın ciğerini çıkarıp yerine çelikten bir ciğer koymak mevzuubahs değildir ve zaten buna fennî imkân da yoktur.

Bu makine herhangi hastalık yüzünden felce uğramış ciğerlerin teneffüs hareketlerini mihaniki bir takım hareketlerle yapıyor.

İnsanın ciğerleri birçok sebeplerden dolayı felce uğrayabilir, yani işliye-

mez bir hale gelebilir. Bu hastahklarda çocuk felci Polomyélite, hava gazı veyahut zehirli gazlar ile zehirlenme ve denizde boğulmak üzere iken kurtarılan adamlarda hasıl olan Syncope'dir.

Bu vaziyetlerde işlemeyen akciğerin vazifesini bu makine yapar, daha doğrusu teneffüsü sunî bir şekilde temin eder.

Çelikten ciğer, en çok Amerikada taammüm etmiş ve oradan da Avrupa'ya yayılmağa başlamıştır. Amerikada çelikten akciğerin bu derece taammüm etmesinin başlıca sebebi, orada çocuk felci hastalığının çok olmasıdır. Çocuk felci birçok defalar, teneffüsün inkıtana sebebiyet vermek suretile ölmü intaç edebilir. Bu aletin kullanılması bu gibi ölümlere mani olmaktadır.

Umumi harpten sonra çelik ciğer Avrupada da çoğalmıştır. Bunun sebebi harp esnasında zehirli gaz yüzünden malûl kalanların mühim bir yekûn teşkil etmesidir. Bu gibiler serbestçe nefes almak için çelik ciğerden istifade ediyorlar.

Çelik ciğerin içine giren bir hasta muayyen bir müddet burada kalır, bu suretle vücudundaki arızanın hafifleyip nefes alıp vermenin normal bir

şekle girmesi için çalışılır. Maamafih bazı hastaların vaziyeti çelik ciğerden çıkmasına müsaade etmez.

Amerikada bir milyonerin ölçü senelerdenberi böyle bir çelik ciğer içinde yaşamaktadır.

Memleketimizde ilk çelik ciğer

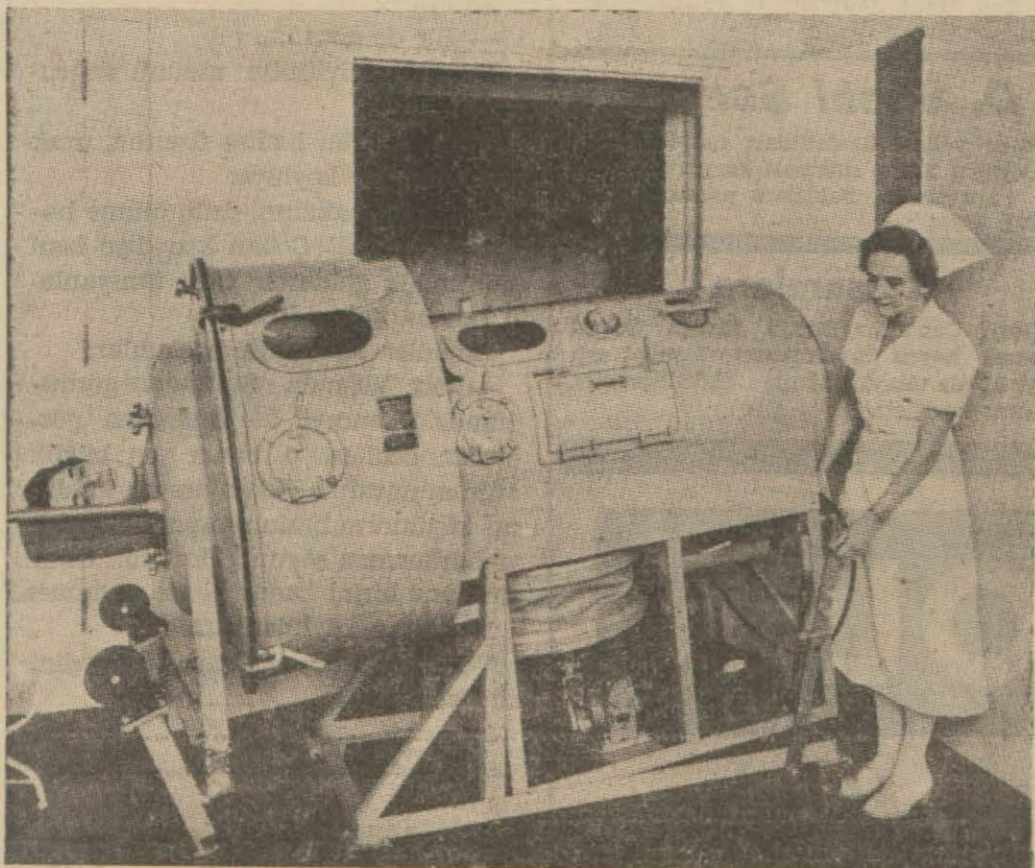
Son zamanlarda Ankara Nümune hastanesine bir çelik ciğer getirilmiştir. Yedi sekiz ay evvel bu çelik ciğer hakkında Ulus refikimiz diyor ki:

«Çelik ciğerin üstünde bir sürü teferruat görülmüyor. Onların ne işe yaradıklarını sorduk. Doktor birini açtı, yine bir kaucuk delik...

— Buradan, dedi, doktor kolunu içeri uzatarak hastanın nabzına bakar. Ötekinden ise hastanın öteki ihtiyaçları görülür. İçeriyi bir şey vermek veya almak gibi...

Ålet bir elektrik düğmesinin çevrilmesiyle işlemeğe başlamaktadır. Åletteki motör harekete geçince körük kalkıp inmekte ve içerdeki havanın tazyikini değiştirmektedir. Bu suretle otomatik bir tarzda işliyen tahliye körüğü, mütenavip bir surette hava tahliyesi ve tazyik yapar. Hasta geniş şehik yapmak imkânını bulur, ve

(Devamı 13 üncü sahifede)

Bir kişiye mahsus çelik akciğer

SARAY ve BABIÂLINİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme, ıktıbas hakkı mahfuzdur
Tefrika No. 277

Bir çingene falcının sözleri Abdülhamidde büyük bir hırs uyandırıyor

Feriye sarayında sultan Azizden sultan Murada intikal eden cariyeler hepisi çırak edilmişti.

Valide sultan Mahmud Celâleddin paşayı sultan Aziz validesine aid olup onun hizmetinde kalacak olan kalfalardan maadasına da çırak edildiklerinin tebliğine ve gidecekleri yerleri kendilerinden sorarak kaydeylemekle, eşyaları içinde saraya müteallik mücevherat götürmemeleri için yoklama icrasına, kendilerini gidecekleri yerlere isal etmeğe, on iki yaşından aşağı kızları sarayı hümayuna göndermeğe memur etti.

Kızlar ağası Süleyman ağa ile mabeyn kâtiplerinden Hasan bey ve lüzumu kadar mabeyn kavası da Mahmud Celâleddin paşanın refakatine verildi; Mahmud Celâleddin paşa bunlarla birlikte Feriye dairesine gitti. Talimat mucibince birkaç gün içinde memuriyetini ifa etti. Bu dairede gördüğü bazı yolsuz, uygunsuz şeyleri de menetti.

Sultan Muradın valdesile ikinci bir mülakatında gördüklerini tamamen arz ederek Sultan Aziz hanedanı hakkında padişahın merhametini celbedecek sözler söyledi.

Sultan Aziz'in iddihar eylediği yedi buçuk milyon lirahak konsolit ile mücevherler, bir de (İngilterede inşa olunan zırhlı Selimiye nam firkateynin son taksiti vermek üzere hıfzolunmuş) ibareli pusulasile bulunan 95 bin, belki daha ziyade (1) liranın mahfuz olduğu sandıklar hazinesi hümayundan çıkarıldı.

Konsolit sandıkları maliye hazinesine gönderildi. Nakid mabeyn müşiri Nuri paşaya teslim olundu. Mücevherler Mithat paşanın riyaseti altında Rıza, Namık, damad Etem ve Mahmud Celâleddin paşalarla hazinesi hassa muhasebecisinden ve diğer bir kaç memurdan mürekkep bir komisyona tevdi edildi. Sandıklar bu heyet müvacehesinde sırasıyla açıldı. İçerindeki eşya ve mücevherler yazılıp kıymetleri tahmin ettirilmekte idi. Bunların Sultan Muradın veliahdliğinde sarraf Hristaki efendiden istikraz etmiş olduğu 200,000 liraya karşılık teminat olmak üzere rehine konulacağı anlaşıldı.

Hristaki efendi Sultan Murad veliahd iken kendisine bu kadar parayı teminatsız emniyet eylemişti.

Böyle bir muamele Sultan Murad padişah olduktan sonra bu emniyete halel geldiği manasını tazammun ederdi! Amma bu nokta mülâhaza ve hesap olunamamıştı!

Hususiyle bu eşyanın çoğu Sultan Aziz hanedenından kadın efendilerin, sultanların, şehzadelerin malları olduğu sandıklarda ve mahfazalarda görülen yaftalardan anlaşılıyordu. Bunların padişah namına bir sarrafa rehine edilmesi ayıb olurdu!

Bu cihetler Mahmud Celâleddin paşa tarafında bazı zevata bildirildi. Valide Sultan bu sözleri duyarak Mahmud Celâleddin paşayı çağırttı. İttifatlar ederek:

— Hristaki efendiden biraz para istikrazına mecbur kalmıştı. Şimdi de biraz daha para alacaktır. Fakat vakit ve hal icabınca rehinsiz vermiyor. Eskiden olan borçlarla birleştirilerek hepsine mukabil bu mücevherlerin kendisine rehine edilmesini muvafık gördük. Bu işi müşkülâta düşürmeyiniz.

İhtarında bulundu. Mahmud Celâleddin paşa buna karşı:

— Sarayı hümayuna lüzumu olan para her kimsen olursa olsun bulunabilir; hattâ Hristaki efendi dahi bilâ tereddüd bu akçeyi vermeğe hazırdır. Padişahın şanına düşen Sultan Aziz ve validesine müteallik eşya ile mücevheratın hazineye kaldırılması, fakat kadın efendilerin, efendilerin ve sultan efendilerin malı olan eşya ve mücevheratın kendilerine ihsan olunmasıdır.

Demiş ise de sözlerinin valide sultana tesir etmediğini ve daha ziyade ısrarın kendi hakkında muzır olabileceğini görerek zemin ve zamana muvafık sözler bulup valide sultanın hu-

zurundan çıktı.

Eşya ve mücevherler Hristakiye terhin edildi. (2)

Fal ve büyü

Abdülhamidin gençliğindenberi falcılığa, sihire, şeyhlerin istihraç ve keşiflerine inandığı, saltanat makamına geçmeden evvel büyücülerle münasebette bulunduğu çok söylenmiş, çok yazılmıştır. Saltanatta bulunduğu uzun senelerde şeyhlere daima büyük itibar göstermesi bu yoldaki rivayetlerin kuvvetlenmesine çok medar olmuştur.

Bunların, hele tahta geçmeden evvelki zamanlara aid olanların sahibini kâzibinden ayırmak pek güçtür. Buna rağmen Abdülhamidin veliahdliğinden evvel veliahd iken ruhi hâletini göstermeğe medar olan bu rivayetleri topluca bildirmek faydadan hali olamaz.

Abdülhamid on beş yaşlarında iken bir gün hocalarından birisi ile birlikte bir gezintiden avdet ediyordu. Dolmabahçe sarayına yakın bir yerde ihtiyar bir çingene karısı falına bakmak istedi. Abdülhamid elile bir işaret ederek karyı uzaklaştırmak istedi. Çingene şehzadenin elini yakalayıp öptü ve:

— Bu elin sahibi padişah olacaktır. Mübarek olsun!

Dedi. Bu söz Abdülhamid efendinin hoşuna gitti. Çingene karısına para vererek:

— Söyle bakalım!

Diye falına bakmasına muvafakat etti. Çingene parlayan sımسیyah gözlerini şehzadeye dikti; gencin elini açtı; baktı.

— Ötüler görüyorum. Sonra yüksek bir duvar. Sen bu duvarı aşırıyorsun. Ötesi açık... Fakat etrafını alanlar var. Bunlar seni aldatmak istiyorlar. Doğru yol bunların gösterdikleri değildir. Eğer sen bunlara inanmazsan doğru yolu bulacaksın; sonra istediğin yere varacaksın!

Abdülhamidin hocası kızdı, Çingeneyi:

— Saçmalıyorsun! Haydi, çek arabanı!

Diye takdir ile koğdu. Böyle kehanetlerin muhataplarında hasıl ettiği tesirden emin, çok görmüş, çok bilmiş ihtiyar çingene iki büklüm oturcasına eğilerek hocaya:

— Onun alınının yazısıdır bu! Yazılanı kimse bozamaz!

Cevabını verdi. Hoca şehzadeyi çekip yürüdü.

Abdülhamidi garib bir düşünce aldı. Babası daha sağdı. Kendisinden önce tahta yakın olanlar vardı:

Amcası Abdülâziz efendi; sonra büyük kardeşi Murad efendi.

Fakat Osmanlı tahtına konmak için saltanat hanedanı arasında ne facialar cereyan ettiği ona anlatmıyorlar mıydı! Bakalım istikbal ve talih kendisine ne hazırlıyacaktı!

Bu fal ile o günden kalbine hırs girmişti. Bu hırs seneler ve senelerce kalbini kemirdi, durdu.

Falci karı kendisinin saltanata ne vakit geçeceğini söylememişti. Ne olurdu, bu saadete pek ihtiyarlamadan nail olsa! Fakat pehlivan yapılı bir amca ile sıhhati bozuk görünmeyen bir büyük birader onun gözünü yıldırdı!

Seneler geçiyor, bunların ikisine de birşeycikler olmuyordu!

Bu intizar ne vakite kadar sürecekti?

Babası vefat etti. Damad Mahmud Celâleddin paşanın - Taifte boğdurulan - haremi Cemile sultan Abdülhamid ile bir anadan - Abdülmeccidin üçüncü kadını Tirimüjân kadından - idiler ve bir dairede yetişmiştiler.

Abdülmeccidin vefatında damad Mehmed Celâleddin paşa taziyet için kayırbiraderi Abdülhamide gitmiş, fakat şehzade Abdülhamid efendi babasının ölümlünden öyle pek de müteessir görünmediği için tesliyesinde müşkülât çekmemiş idi!

(Arkası var)

(1) Bu para 85 bin lira olarak meydana konulmuştur.

(2) Bunların ne oldukları sultan Murad bahsinde izah edilmiştir.

İşimden çıktuktan sonra biraz yürümeği pek severim. Dün-de gene öyle yaptım. Eminönü tramvay istasyonuna geldiğim zaman orada bizim Osmana rasgeldim. Tramvay bekliyordu. Yanına yaklaştım:

— Ben de tramvaya bineceğim. Fakat birza yürümek istiyorum. Haydi Karaköye kadar şöyle uzanalım. Oradan beraber tramvaya bineriz, Osman:

— İyi amma, dedi, ben o kadar yorgunum ki adım atacak halim yok.

Kendime Karaköye kadar bir yol arkadaş bulmak maksadıyla ısrar ettim:

— Yürü canım... Genç adamsın!...

Bu son sözüm üzerine Osman dehşetli kızdı:

— Rica ederim bana genç adam deme...

Şaşırmıştım:

— Yahu herkes kendisine genç adam denilmesine bayılır. Halbuki sen bu sözden kızılıyorsun... Olur şey değil...

— Sana içyüzünü anlatsam benim bu hiddetime hiç şaşmazsın.

— Haydi, Karaköye kadar hem anlatırsın, hem de yürürüz. Oradan tramvaya bineriz.

İçini dökecek bir adama son derece ihtiyacı olduğu yüzünden anlatıyordum. Bunun için yorgunluğumu unuttu, koluma girdi. Ağır ağır Karaköy cihetine doğru ilerlerken anlatmağa başladı:

— Efendim, bilirsin ki ben çok gençken hayata atıldım. Çalıştığım şirkete ilk girdiğim zaman bıyıklarım henüz yeni yeni terlemeğe başlamıştı. Arkadaşlarım benim gençliğimi dillerine doladılar.

Mesela hep birden bir birahaneye otururuz. Garson gelir. Arkadaşlarım:

— Bize birer bira... derler, sonra da beni göstererek:

— Bu küçük beye de bir lokum... Henüz daha çocuktur... diye alay ederlerdi.

Doğrusu daha pek gençken arkadaşlarımın, yaşımın küçüklüğü ile alay etmelerine fena halde kızılırdım. Çabuk çıksın diye bıyıklarına kozmatik sürüyordum.

Fakat ismin bir kere «Genç Osman» çıkmıştı. Hattâ bir aralık bir parça kellielli görünüyüm diye gözümde kufonlu br gözlük te taktım. Lâkin nafile... Ne yaparsam, ne kadar ciddi, ne kadar ağırbaşlı hareket edersem edeyim arkadaşlarımın bana çocuk muamelesi etmesinden yakanı kurtaramıyordum.

Yavaş yavaş seneler geçiyor, yaşlanmağa başlıyordum. Lâkin hâlâ arkadaşlarımın nazarında ben delikanlı idim. Çünkü beni onlar o halimde tanımışlardı. Fakat yaşım ilerledikçe dikkat ediyordum. Artık bana «genç adam» denilmesine kızmıyordum. Hattâ bir kaç sene daha geçtikçe bu genç adam sözü hoşuma bile gitmeğe başlamıştı.

Saçların ağarmıştı. Yüzümde buruşukluklar almış yürümüştü. Hâlâ adım: «Genç adam», «delikanlı» idi. Bu da bana tatlı bir teselli gibi geliyordu. «Genç adamsın!» denilince bayağı hoşlanıyordum.

Fakat bu «genç adamsın» sözile arkadaşlarım fena halde istismar etmeğe başlamışlardı.

Mesela dairede, yorucu bir ayak işi olsa hemen bana:

— Haydi Osmançığım... Sen genç adamsın yahu... Koş şu işi becer...

Haydi ben o yorucu ayak işine koşuyordum. Çünkü evvelâ «genç adamsın!» diye beni koltukluyorlardı. Sonra mesela dairede işler yığılır, arkadaşlardan biri önüme bir tomar evrak getirir:

— Haydi Osmançığım... Şu evrakın muamelesini yap... Sen genç adamsın... Ne de olsa serde gençlik var canım...

Yavaş yavaş bu benim zayıf tarafım etrafta da meşhur olmağa başlamıştı.

Akrabalarım, tanıdıklarım da bana: «Haydi Osmançığım, sen genç adamsın...» diye ne angaryalar, ne angaryalar yüklemiyorlardı.

Mesela teyzemin benden bir ikil yaş büyük bir oğlu vardır. Geçen sene onunla Ankaraya gitmemiz lâ-

zımgelmıştı. Uykusuzluk beni harab eder. Bunun için yola çıkacağım gün hemen yataklı vagon idaresine telefon ettim. Ben telefonu açarken teyzemin oğlu Selim de yanımda idi. Ona da sordum:

— Sana da trende yatak ayırtayım mı?

Selim:

— Ayırt!.. dedi.

Telefonda yataklı vagon idaresine:

— Bu akşamki trende bize iki yatak ayırır mısınız? dedim. Telefonda karşına çıkan memur:

— Maalesef boş bir tek yatak kaldı. İsterseniz size onu ayıralım... dedi.

Ben:

— Ayırınız... Ayırınız... cevabımı verdim.

Telefonu kapatınca Selime:

— Boş bir tek yatak varmış. Onu ayırttım... Uykusuzluktan fena korkarım.

Bekliyordum ki Selim bana: «Kardeşim, o ayırttığın yatakta sen yat... Zaten yataklı vagona telefon etmek evvelâ senin aklına geldi. Bunun için o yatak senin hakkındır.» desin. Lâkin ne gezer... Selim hemen:

— Sen genç adamsın, dedi, geceyi yataksız da geçirebilirsin... Heydihay... Ben senin gibi gençliğimde tahsil için Parise giderken üçüncü mevki vagonlarının tahta iskemleleri üzerinde gittim. Senin gibi genç bir adama trende yatak fuzulü bir şeydi... deyip kestirdi, attı.

Bunun üzerine ben o akşam trende uykusuzluktan harab olurken Selim yatağında mışıl mışıl uyuyordu.

Bu «genç adam!» diye başlayan sözlerden sonra başıma ne yorucu işler dolamıyorlardı. Ben de bunları budala gibi yapıyordum.

Bir gün dört beş tanıdığın bulunduğu bir meclise gitmiştim. Misafirler içiçe iki odadan birinde oturuyorlardı. Ben bitişikteki küçük odaya geçtim. Öteki odada oturanlar beni dışarıya çıktı zannetmiş olacaktı. Çünkü biraz sonra benden bahsetmeğe başladılar. İçlerinden biri:

— Yahu... Osmana «genç genç» diyorsunuz amma... Bu akşam dikkat ettim, onun neresi genç... Şöyle böyle Osmanı 25 - 30 senedenberi tanırız... O da bizim gibi yaşlandı artık... diyordu.

Bunun üzerine bir başkası cevap verdi:

— Evet... Hakikaten öyle... Biz senelerin geçtiğinin farkında değiliz... Hâlâ onu «genç adam» diye çağırıyoruz. «Genç adamsın» deyince de en yorucu işleri bile yapıyor... Hâlâ o da kendisini genç sanıyor galiba...

Münasebetsizin biri hakkunda bir iltifat savurdu:

— Enayi!...

Görürsün ya şimdi meselenin içyüzünü... Şimdi bana «genç adamsın» denilince nasıl kızmam...

Karaköye gelmiştik. Tramvaya bindik. Oturacak yerler dolmuştu. Tramvayda Osmanın bir arkadaşına rasgeldik. Bir aralık Osmanın yanındaki yer açıldı. Tam bu yere Osman oturmağa hazırlanırken arkadaşı:

— Osmançığım sen genç adamsın... Ayakta da durabilirsin!... diyerek boş yere çöküverdi...

Hikmet Feridun Es

Zayı — Kırşehir vilâyetinin Avanoz kazasının Ortaköylü 331 doğumluyum ve yabancı Kadıköy askerlik şubesinde kayıtlıyım. Bu kere nüfus tezkeremi zayı ettim ve Kadıköy nüfus memurluğundan yerisini aldığımın eskisinin hükmü olmadığını bildiririm.

Mustafa İmir

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

ANKARA RADYOSU

TÜRKİYE SAATİLE

Cuma 3/2/939

12,30: Program, 12,35: Türk müziği - Pl, 13: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 13,10 - 14: Müzik (küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın) 1 - Keler Bela - Romantik uvertür, 2 - Hartman - Thrym efsanesi (bale), 3 - Tschalkowski - Eleji (hazin parça), 4 - Suppe - «Maça damı» operasının uvertürü, 5 - Rossi - Pabli (Pasp - Flamenko, İspanyol dansı), 6 - Engel - Berger - Aşk hüznü, 7 - Lumbye - Şampanya (Galop), 18,30: Program, 18,35: Müzik (dans - Pl), 19: Konuşma (haftalık spor servisi), 19,15: Türk müziği (incesaz faslı - Segâh faslı), 20:

Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat), 20,15: Türk müziği: Okuyanlar: Muzafer İkar, Saftiye, Çalanlar: Vecihe, Fahire ve Refik Fersan, R. Erer, 1 - Refik Fersan - Şehnaz puselik peşrevi, 2 - Cavide Hayri hanım - Şehnaz puselik şarkı - (Ateş gibi bir nehir akıyordu güfte - Şair A. Haşım), 3 - Leminin - Şehnaz puselik şarkı - Nari firkat şulepaş, 4 - Sedat Öztoprak - Şehnaz puselik şarkı - Güş edip, 5 - Refik Fersan - Tanbur taksimli, 6 - Şehnaz puselik şarkı - Yandım dilinden, 7 - Deniz oğlu - Şehnaz puselik şarkı - Yolun bulmam gönlüm, 8 - Sedat Öztoprak - Şehnaz puselik - saz semaisi, 9 - S. Pinar - Hüzzam şarkı - Aşkınla sürünsem, 10 - S. Pinar - Hüzzam şarkı - Ümidini kırıklarına, 11 - S. Pinar - Karcıgar şarkı - Sana gönül verdim, 21: Memleket saat ayarı, 21: Konuşma, 21,15 esham, tahvilât kambiyoyu - nukud borsası (fiat), 21,30: Müzik (radyo orkestrası - Şef: H. Ferid Alnar) 1 - Robert Schuman - Manfred uvertürü, 2 - Felix Mendelssohn - Bartholdy: 3 üncü senfoni la minör a) Andante con moto - Allegro un poco agitato, b) Vivace non troppo, c) Adagio, ç) Allegro vivacissimo, 22,30: Piyano solo - Süt Anglaise - la minör (bayan Ferhunde Erkin), (J. S. Bach), 22,50: Müzik (cazband), 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Cumartesi 4/2/939

13,30: Program, 13,35: Müzik - Pl, 14: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 14,10: Türk müziği: Okuyan: Muzafer İkar, Çalanlar: Hakkı Derman, Eşref Kadri, Basri Üfler, Hasan Gür, Hamdi Tokay, 1 - Osman beyin - Hicaz peşrevi, 2 - Arif bey - Hicaz şarkı - Saydeyledi bu gönlümü, 3 - Refik Fersan - Hicaz şarkı - Mahmur ufuklarda batan, 4 - Rıza efendi - Hicaz şarkı - Gamzeden hançer takılmış, 5 - Hasan Gür - Kanun taksimi, 6 - Refik Fersan - Hicaz şarkı - Cihanda biricik sevdiğim, 7 - Yusuf paşanın - Hicaz saz semaisi, 17,30: Program, 17,35: Müzik (dans saati - Pl), 18,15: Türk müziği (incesaz heyeti - Hüseyin faslı), 19: Konuşma (dış politika hadiseleri), 19,15: Türk müziği: Okuyanlar: Mustafa Çağlar, Müzeyyen Senar, Çalanlar: Vecihe, Cevdet Kozan, Kemal Niyazi Seyhun, 1 - Kanuni Arif bey - Sultanî yegâh peşrevi, 2 - Dede efendi - Ağır semai - Nihaneddin, 3 - Santuri Etem efendi - Güller açmış, 4 - Udi Ahmed - Yarıdan öyle yaratmış ki, 5 - Lem'i - Andıkça geçen günleri, 6 - Kanuni Arif bey - Sultanî yegâh saz semaisi, 7 - Dede efendi - Karlı dağı aşım geldim, 8 - Suphi Ziya - Rast şarkı - Aşk muhabbet gibi, 9 - Lem'i - Karcıgar şarkı - Bir göle ol, 10 - Halk türküsü - Akşam oldu, 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat), 20,15: Tensil (Mahmud dağlara düştü - Yurd piyesi - Yazan - Kemal Tözem), Tensile radyo Türk müziği sanatkarları iştirak edecek, 21,15: Memleket saat ayarı, 21,15: Esham, tahvilât, kambiyoyu - nukud borsası (fiat), 21,25: Müzik (Folklor - Halli Bedil Yönetgen ve Kutsi Tecer), 22: Hatfah posta kutusu, 22,30: Müzik (küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın) 1 - Herold - Zampa operasının uvertürü, 2 - Becce - Amalfi serenadı, 3 - Lanner - Balo dansları, 4 - Delibes - Kopelya balesinden potpuri, 5 - Eckstein - Mayıs ayında (muhtelif parçalardan potpuri), 6 - Bruno Marks - Küçük askerler - fantezi, 23,20: Müzik cazband, 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

D. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler
apartman. Fakirlere parasız.
Tel. 43924 ★

Ressamlara

Güzel Can'atlar Birliği Resim Şubesi
umumi heyeti toplantısını 7 şubat salı
saat 15 de Alayköşünde akdedilecektir.
Azanın teğrifleri.

Rusyada grandükler ve prensler, hakan tarafından gelen memuru yaya olarak karşılar ve ayağına kapanırlardı!

Moğollar bir taraftan da - Şutkayı getiren - Danefi aramağa koyulmuşlardı.

Danef balişleri alınca, Moğol karargahına iki gün uzakta bulunan anasının yanına gitmişti.

Danefin böyle birdenbire ortadan kaybolması da Moğollarda şüphe uyandırmıştı.

Şutkanın cesedi başında toplanan ihtiyar yerliler:

— Biz, onu çok iyi tanırız. Moğol atlıları gelirken, o evine kapanmıştı. Yanında Daneften başka kimse yoktu. Tehlikeyi görünce gizli yollarından kaçışları anlaşılıyordu. Onu Daneften başka hiç kimse ele geçiremezdi.

Komutan yerlilere sordu:

— Danef onun arkadaşı mıdır?

— Yalnız arkadaşı değil, aynı zamanda da âşığı idi.

— Bir insan, sevdiği kadını nasıl öldürebilir?

— Şutka kendi kendini öldürmüştür.

— Nereden anladınız bunu?

— Çüknü o, Daneften daha cesur ve kuvvetliydi. Danef onu öldüremezdi.

Komutan bu sözlerden büsbütün şüphelendi.

— Siz de onu tanıyamadınız! Bu, bir çoban kızı imiş.

Köylüler hep birden bağurdılar:

— Eger bu, Şutka değilse, hepimiz ölmeğe razıyız.

— Şurada duran iki köylü de sizin gibi söylüyor.

— Onlar Şutkayı bizim kadar tanımazlar... Şutka küçüklüğündenberi bizim içimizde büyüdü.

Komutan bir çare düşündü:

— Şutkanın vücudünü yakından tanıyan kimse yok mu?

Kazaklardan biri ortaya atıldı:

— Bir yaz günü idi; Şutka nehir kenarında dolaşırken suya düşmüştü. Ben oradan geçerken, onun nehir içinde çırpındığını gördüm, suya atladım, onu kurtardım. Şutka o zaman on sekiz yaşında bir kızdı.

Vücudü çok ıslanmıştı. Elbisesini çıkarıp kuruttu... ve ben elbisesi kuruyuncaya kadar onu kürkümle sarıp bekledim. O zaman açık göğsünün üstünde yanyana iki siyah ben görmüştüm. Onun vücudünü benden başka hiç kimse görmemiştir.

Bu sözleri söyliyken Kazak aklı başında ve altmışlık bir adamdı. Sözüünü bitirdikten sonra, istavroz çıkararak Şutkanın başı ucunda durdu:

— Haydi, açınız onun göğsünü... Memesinin üstünde iki siyah ben görürseniz, hiç şüphe etmeyin ki, bu, Şutkanın cesedir.

Komutan emir verdi...

Şutkanın göğsünü açtılar.

İhtiyar köylü cesedin üzerine eğildi...

Ve gülerken haykırdı:

— İşte sol memesinin üstünde iki siyah ben var.

Zabitler:

— Biz de gördük.

Diyerek, köylünün sözünü doğruladılar.

Komutan bu hadise üzerine, uzaktan gelen iki köylüye:

— Haydi bakalım, dedi, ölüme hazırlanın şimdi! Çoban kızı diye beni aldatmağa geldiniz. Onu tanyanları hesaba katmadınız!

Köylüler ağlamağa başladılar:

— Biz, Volgada Şutkadan gördüğümüz işkenceyi hiç kimseden görmedik, dediler, o, bizim en büyük düşmanımızdı... Adamları aç kaldıkça köyümüzü baskın yapılar, erzak ambarlarımızı soyup giderlerdi. Onun ölümüne bizim kadar kimse sevinmez.

Komutan köylüleri affetti.

Ve ertesi gün Şutkanın cesedini alıp yola çıktı.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

lerle, küçük prenslerle Moğollara boyun eğmişlerdi. Moğol prensi, Volga kıyılarında (Saray) şehrinde otururdu. Rus prensleri, Moğol hakanının emretleri idi.

Oktaf hanın ölümü Rusyadaki idareyi değiştirmede. Bazı prensler başkaldırmak istedilerse de, prens Keyük yıldırım gibi, bu başları çarçabuk ezip kopardı.

Turakinanın Moğol tahtına oturduğu günden sonra, Rusyada belli-belli «ihtilâli kadın - Şutka» hadisesinden başka bir ayaklanma vakası olmamıştı.

Moğol prensi bir ordu ile Karakuruma gitmek üzere Rusyadan ayrıldığı zaman, yerine komutan olarak Şi - Ting'i vekil bırakmıştı.

Şi - Ting (Saray) şehrinde, hanın sarayında oturuyordu.

Moğol atlıları yukarı Volgadan Şutkanın cesedini (Saray) şehrine getirmek üzere yola çıktıkları günlerde, gene Moğolların hâkimiyetinde bulunan Dimitriyef şehrinde oturan prens Vilâdimirin adı dilerde sıkça dolaşmağa başlamıştı.

Grandükle arası açık olan Rus prensi Vilâdimir, Keyük'ün Rusyadan Karakuruma gitmesinden istifade ederek, Şutkayı bir hayli kaşkırtmıştı.

Şutkanın uzun müddet Moğollara karşı koymasının sebebi ve mânası anlaşılıyordu.

Vilâdimirin, Şutkadan başka, Moğollar aleyhine tahrik ettiği bir çok kimseler vardı.

Vilâdimir bu adamları gizlice sarayına çağırarak:

— Daha ne zamana kadar Moğollara haraç vereceğiz? Ne zaman onların tahakkümünden kurtulacağız? Diyor ve bütün Rusyayı Moğollara karşı ayaklandırmak istiyordu.

Vilâdimiri en çok sinirlendiren şey şu idi: Hakan veya prens Keyük tarafından Vilâdimire bir memur gönderildiği zaman, bu memur şehre girmeden, Rus prensinin onu yaya olarak karşılaması.

Moğollar tarafından gelen memur, şehre girmeden atından iner, prens geldiğini bildirir ve prensin kendisini karşılamasını beklerdi.

Bu âdete yalnız küçük prensler değil, Grandükler de riayete mecburdur. Rus asilzadelerini fena halde sinirlendiren bu karşılamalara, bu boyun eğmelere nihayet vermek isteyen prens Vilâdimir bir gün sarayında karısı ile görüşürken:

— Prens Vasilofu Karakurumdan ne yapmalı da kurtarmalı?

Diye sordu.

Vilâdimirin karısı:

— Yeğenimi Moğolların eline düşüren sensin! dedi... Onu günlerce teşvik ettin. O da Petro ile yola çıktı. Fakat, Keyük hanı kandıramadı... Moğolların tuzağına düştü, Karakuruma kadar gitti. Onu önümüzdeki yaz mevsiminde ne yapıp yapmalı, kurtarmalıyız.

Prens Vasilof, Vilâdimirin karısının yeğeniydi. Vilâdimir, karısına:

— Merak etme, dedi, onu ben kurtaracağım.

Vilâdimirin kurtarması icab eden biri daha vardı: Prens Olga.

Olganın nerede bulunduğunu bilen yoktu. Gerçi bazı zayıf tahminlerle Olganın (Saray) şehrinde ve hanın sarayından hapsedildiği söyleniyordu. Fakat, Vilâdimirin (Saray) gönderdiği casuslar eli boş olarak dönüyorlar ve:

— Olgayı han sarayında gören yoktur.

Diyorlardı.

Olgaya aid heyecanlı tafsilâtı ileride vereceğiz. Şimdi, prens Vilâdimirin sarayında geçen entrikalardan bahsedelim. Vilâdimir, her şeyden önce Vasilofu Karakurumdan getirmek için, şöyle bir çare düşündü:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

RADYOLİN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM
her yemekten sonra muntazaman dişlenriizi fırçalayınız

Üniversite talebelerinden bir grup Berlinde

Talebeler şerefine sefarette çay ziyafeti, Türk klübünde de bir müsamere verildi

Berlin (Akşam) — Sömeştir tatillerinden istifade ederek seyahate çıkan üniversite talebelerinden bir grup Berlina geldi. Üniversite doçentlerinden B. Hıfzı Veldet'in riyaseti altında seyahat eden talebelere büyük elçimiz B. Hamdi Arpağ tarafından bir çay ziyafeti verildi. Davetliler meyanında Alman resmi makamına ve yüksek mahafiline mensup zevat bulunuyordu. Ezcümle Alman gençlik teşkilatından Herr Löwer, fırka erkânından Freiherr von Harder Dr. Feish de bunlar arasındaydı.

Büyük elçimiz B. Hamdi Arpağ'ın hoş geldiniz hitabesine mukabil, B. Doçent Hıfzı Veldet, gösterilen hüsnü kabulden dolayı büyük elçiye, Alman hükümeti namına mühandarlıklarında bulunan zevata, Alman hükümetine, ibraz etmiş oldukları misafirperverlikten dolayı samimi te-

şekkürlerde bulunmuş ve gençliğin tanışması, istikbal sulhünün esası olacağını ve gayeye varmak için de her iki taraf gençliğinin birbirini hakkile tanıyarak elbirliğiyle çalışması icab ettiğini söylemiştir.

Bundan sonra musiki tahsilinde bulunan bayan Saadet İkesusun tatlı sesle okuduğu halk şarkısı, maharet ve dirayetle kendini herkes sevdiren bayan Perihanın piyanoda çaldığı parçalar, zevkle dinlendi.

Misafirlerimiz, geceyi Türk klübünde verilen bir müsamerede geçirdiler. Bu müsamereye bayan Saadet ile cenubi Afrikada doğmuş ve bugün Almanyada tahsilde bulunan diğer bir bayan iştirak etmiştir. Tahsilde bulunan talebelerimizden B. Şerif Hulusinin okuduğu halk şarkıları takdir ve alkış topladı. Z. B.

Hava bozmak için meğer bayramı bekliyormuş

(Baş tarafı 1 inci sahifede) yağmur başladı. Bayramın ikinci günü hava evvelâ bulutlu ve yağmurlu idi, sıcaklık birdenbire üç dört dereceye düştü ve öğleden sonra yağmurla beraber kar yağmaya başladı ve bu bütün gece fırtınalarla devam etti. Bayramın üçüncü günü ise İstanbulla ilikleri titreten bir soğuk hâkimdi.

İstanbulda bayram günleri bütün tahminlerin aksine olarak fena havalarla geçti. Bol bol gezip dolaşmak projeleri yapanlar evlerde soba başında oturmak mecburiyetinde kaldılar. Bayramın ilk günü sokaklar hissolunacak derecede kalabalıktı. Fakat ikinci ve üçüncü günler tamamen evlerde geçirildi. Sinemalar ve kahveler çok rağbet gördü, büyük caddeler saat yediden sonra tamamen boşalıyordu. Sinemaların gece seansları bile tenha idi.

Bursaya gidenler

Bayram münasebetiyle İstanbuldan bir çok tanınmış aileler Bursaya

götmüşlerdi. Fakat havalarda Bursada da İstanbuldakinin aynı oldu. Uludağa çıkmak kararıyla Bursaya koşanlar otellerden dışarı çıkamadılar.

Velhasıl havalarda bu sefer ümit edilmedik bir manevra ile tam bayram sabahı bozdu ve güzel havalara göre yapılmış bütün eğlenme ve dinlenme plânlarını altüst etti.

Uludağda kayak sporları

Bursa 1 (A.A.) — Uludağda ayazdan katılaştıran kar, müsabakaların dün başlamasına mani olmuş ve ekseriyet günü sağlam güneş altında yaya uzun gezintiler yaparak geçirmiştir. Bayram tatilini dağda spor yaparak geçiren iki yüz elli kadar gencin büyük bir sevinçle karşıladıkları dün geceki yağıştan sonra bugün kayak müsabakalarına başlanmıştır.

Müsabakaların birincisi on sekiz kilometrelik hafif mukavemet yarışı, fazlaca esen rüzgârdan dolayı, on beş kilometre üzerinden icra edilmiştir. Bu müsabakaya muhtelif minto-

Ne faşizm, ne komünizm

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

dır. İkisine karşı da tedbirli bulunmak lâzımdır.

Diktatörlüklerle, yani Faşist ve Nazi devletlerle demokrasi arasındaki mücadeleye gelince, Avrupanın vaziyetinin tehlikeli olduğunu itiraf etmek lâzımdır. Ancak bu tehlike söylendiği kadar yakını değildir. Diktatörler taarruza kalkışacak olurlarsa geçilmesi güç manialarla karşılaşacaklardır.

Çelik karaciğer

(Baş tarafı 11 nci sahifede)

verilmiş olur. Âlet hava tazyığı yaptığı zaman da hasta soluk verir, zehir yapar.

Mütehasıslardan aldığımız izahata göre bir hastaya suni teneffüs yaptırma için mekanik cihazlar da mevcuttur. Fakat onlarda hastanın bir kuvvet sarfetmesi lâzım gelmekte ve sağının solunun zedelenmesi ihtimali mevcut bulunmaktadır.

Halbuki bu berikinde rahat.. Bir kere içine yattıktan sonra artık yapacağı hiçbir şey yoktur. Bu bakımdan Kollens - Dringer cihazı (fenni adı budur) idealdir, ve bu yüzdendir ki zehirlenme, boğulma vesair gibi kazalarda hasta bu âletle derhal tedavi altına alınır. Zaten âletin icadı da zehirli gazlardan korunma çareleri düşünülürken akla gelmiştir.

Elektrik çarpmasında, suda boğulmada ve bilhassa göğüs adalatının felcini mucip âfetlerde çelik ciğer fennin bulunduğu en mükemmel tedavi vasıtasıdır. Âlet 1700 liraya alınmıştır. Pek bahalı da sayılmaz.»

Müşterek akciğerler

Amerikada çelik akciğer çok taammüm etmiştir. Bunlar bir kişilik iken son zamanlarda birkaç kişilikleri yapılmaya başlanmıştır. Müşterek çelik akciğerlerde üstüvenenin içine dört hatta sekiz kişi ve bir iki hasta bakıcı girmektedir. Bunlar daha ziyade çocuklar içindir.

kalardan 23 genç girmiş ve hepsi arızalı parkuru bitirmiştir.

Teknik neticeler şudur:

Birinci, Bursadan Mustafa Güçlü 1 saat 3 D. 40 S.

İkinci, Ankaradan Nâzım Küçükaslan 1 saat 5 D. 24 S.

Üçüncü, Bursadan Salâhaddin Dağıcı 1 saat 6 D. 40 S.

Yarın sürat müsabakaları yapılacaktır.

Amerika vaziyet alıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

hareket etmektedir. Fransa ve İngiltere bir harpte mağlup olurlarsa demokrasinin son kalesi olarak Amerika ortada kalacaktır.»

Âyan meclisi ordu encümeni âzâsından bir zatın söylediğine göre, B. Rooseveltin yalnız Fransa ve İngiltereye değil, diktatörlüklerin taarruzları tehdidine mukavemete hazır olan Avrupanın diğer müstakil devletlerine de harp malzemesi satmağa âmâde olduğunu söylemiştir.

Amerika mahafili ne diyor?

Vaşington 2 — Siyasî mahafil, B. Rooseveltin beyanatını ehemmiyetle karşılamıştır. Bu mahafilde deniliyor ki: «Japonya Asyada büyük bir harekete geçtiği, Almanya ve İtalya Avrupaya hâkim olmağa çalıştıkları bir sırada Amerikanın yermalası lâzımdır. İngiltere ve Fransa Amerikanın ileri müdafileridir.»

Âyardan Pittman, Amerikanın vaziyetini tamamen tasvip etmiş: «Demokrat devletlere yardım etmemek, onları tehdit eden devletlere yardım etmektir» demiştir.

Neuyork 2 — Bütün gazeteler Cümhuriyetinin beyanatını ehemmiyetle kaydetmekte ve bunu tasvip eylemektedir.

Almanya ve İtalyada ne diyorlar?

Berlin 2 — Amerika Cümhuriyetinin nutku Almanyada endişe uyandırmıştır. Almanyanın Amerika ile ticaret müzakeresine girişmek için çalıştığı sırada vuku bulan bu beyanat ehemmiyetle kaydedilmiştir.

Alman gazeteleri B. Roosevelti birtarafı ihlâl etmek ve Moskova ile birleşerek harbi teşvik edenlerin başına geçmekle itham ediyorlar.

Roma 2 — İtalyan gazeteleri B. Rooseveltin sözleri hakkında umumiyetle şu mütaleada bulunuyorlar:

«Amerika Cümhuriyetinin sözlerinden anlaşıldığına göre, Avrupada harp olursa demokrat devletler harp levazımını tedariki hususunda Amerikanın yardımına istinat edeceklerdir. Bunda şüphe etmemek lâzımdır.»

Bazı mahafil B. Rooseveltin sözlerini, İtalya taarruza uğrarsa Almanyanın yardımı koşağına dair, B. Hitler tarafından vuku bulan beyanata cevap addetmektedir.

İngiliz gazetelerinin makaleleri

Londra 2 (A.A.) — Amerika Reiscümhuri Rooseveltin âyan ordu encümenindeki beyanatına dair Amerikan matbuatının yaptığı neşriyat İngiliz gazetelerinde büyük bir aksiyon yapmıştır.

Times diyor ki:

Reiscümhuri Rooseveltin beyanatına dair Amerikan gazetelerinin yaptığı neşriyatın Reiscümhuriyetin niyetlerine uymadığını zannetmek için hiç bir sebep görmüyoruz.

Vakia Amerika mebusan meclisinde bu siyasete karşı muhaliflik hareketinde bulunulmasını bekleyebiliriz. Fakat Amerika efkârumumiyesinin 1914 de olduğundan çok daha ziyade lehimize bulunduğunu kaydetmemiz lâzımdır.

Daily Telegraf diyor ki:

Reiscümhuriyetin beyanati, öteden beri takip ettiği siyaseti muzaffer kılmak için şiddetle mücadeleye azmetmiş olduğu suretinde tefsir edilebilir. Bu siyasetin esası mütecavizlere yardım etmemek ve demokrasilere yardımda bulunmaktır.

Daily Herald da şöyle yazıyor:

Bir harp takdirinde Amerikadan yardım göreceğimiz keyfiyeti bizlere ferahlık verecek mahiyettedir. Fakat bizi asıl sevindiren cihet bu beyanatın harbi derhal uzaklaştırmış olmasıdır.

Amerika Harbiye müsteşarının nutku

Vaşington 2 (A.A.) — Harbiye Nezareti müsteşarı B. Johnson, dün radyo ile nesredilmiş olan bir nutkunda şöyle demiştir:

«Amerika, dünyaya kuvvetle hâkim olmağa karar verenlere karşı silâhlanmak» mecburiyetindedir. Bazıları için Amerikanın istilâsı, korkulu bir rüya olabilir, fakat bunların bile dün hayal telâkki edilmiş olan bir şeyin

bugün hakikat haline gelmiş olduğunu kabul etmeleri lâzımdır.

Her iki Okyanustaki sahillerimizi çok uzun olması dolayısıyla ve uzal yerlerde aramızın bulunması sebebiyle diğer hiçbir donanmadan aşağı olma yacak bir donanmaya sahip olmalımız için bir zarurettir. Monroe, kaidesi mucibince garbi nisf küredeki mesuliyetlerimiz hasebile kuvvetli bir tayyare filosuna ihtiyacımız vardır.

Muhalefet harekete geçti

Vaşington 2 (A.A.) — Reiscümhuri Rooseveltin âyan ordu encümeninde yaptığı beyanat muhalefeti harekete getirmiştir.

Muhalefet harici siyasete ait bütün meselelerin halka bildirilmesini istemeye başlamıştır.

Hariciye ve hükümet azaları, ordu encümeninin, Reiscümhuriyetinin tarafından verilen izahatı çok iyi karşılamış olmasından dolayı memnuniyet beyan eylemektedir.

Almanya Carolines adalarını tahkim ediyor

Vaşington 2 (A.A.) — Mebusan meclisi bahriye encümeninde beyanatta bulunan cümhuriyetçi mebus Maas, Almanyanın Carolines adalarını Japonyanın muvafakatale tahkim etmekte olduğuna dair mevsum haberler almış olduğunu bildirmiştir.

Tekzip edilen haber

Vaşington 2 (A.A.) — Dominik Cümhuriyetinin Berlina giderek Dominike ait bazı toprakların Almanyaya satılması hakkında müzakerelerde bulunacağına dair olan haberleri Dominik elçisi katı olarak tekzip eylemektedir.

Amerikan donanmasının manevraları

Guantanamo 2 (A.A.) — Salâhiyettar mahafilden bildirildiğine göre, Reiscümhuri Roosevelt Amerikan donanmasının Atlantik denizindeki büyük manevralarının bir kısmına Houston zirhıslı üzerinde iştirak edeceklerdir. Bu manevraların hedefi, bütün Amerika sahillerini Avrupalardan gelecek bir taarruza karşı müessir bir tarzda korumaktır.

Âyan ordu encümeni bugün topluyor

Vaşington 2 (A.A.) — Âyan ordu encümeni cuma günü toplanarak Reiscümhuriyet tarafından yapılan beyanatın metnini neşredip etmemeye karar verecektir.

AKŞAM
Abone ücretleri

	Türkiye	Enebl
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750	1450
3 AYLIK	400	800
1 AYLIK	150	—

Posta ittifadına dahil olmayan eenebl memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilhicce 12 — Kasım 87
S. İmsak Güneş Öğe İkinci Akşam Yatsı
E. 12.04 1.46 7.02 9.43 12.00 1.34
Va. 5.30 7.11 12.28 15.00 17.26 18.58

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

YENİ NEŞRİYAT:

T A İ S

Anatol Frans'ın bu kıymetli eserinin Nasuhi Baydar tarafından yapılan tercümesi «Dünya muharrirlerinden tercüme serisi» nin birinci kitabı olarak intişar etmiştir.

STEPTE

Birinci baskısının mevcudu tamamen tükenen ve edebiyat öğretmeni Mustafa Nihal Özün tarafından türkçeye çevrilen Gorki'nin bu kıymetli eserinin 2 nci baskısı da gene Remzi Kitabevinin çıkarmakta olduğu «Dünya muharrirlerinden tercüme serisinin» 3 üncü sayısı olarak intişar etmiştir.

BEKÂRLAR

Fransanın harb sonrası muharrirlerinden Montherlaant'ın en muvafak bir eseridir. Üniversite doçentlerinden Tarık Arten tarafından dilimize çevrilmiştir. Remzi Kitabevinin çıkarmakta olduğu «Dünya muharrirlerinden tercüme serisi» nin 27 nci kitabı olarak intişar etmiştir.

T. İŞ BANKASI'nın

939 K. TASARRUF İKRAMİYE PLÂNI

32,000 LİRA MÜKÂFAT

Kurallar: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Eylül, 26 Ağustos
1 ikinciteşrin tarihlerinde çekilecektir

İKRAMİYELER:

1 Adet	2000 liralık	=	2.000 lira
5	1000	=	5.000
8	500	=	4.000
16	250	=	4.000
60	100	=	6.000
95	50	=	4.750
250	25	=	6.250
435		=	32.000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

öksürenlere

KATRAN HAKKI EKREM

AKŞAM NEŞRİYATI

AKŞAM okuyucuları bu güzel ve faydalı kitapları
YÜZDE 20 iskonto ile alabilirler

FAİK SABRİ DURAN'ın eserleri

	Kuruş		Kuruş
Nereden geliyoruz?	40	Yeryüzü Göküzü	150
Çocuklara coğrafya kıraat- leri	50	Bir Türk kızının Amerika yolculuğu	75
Coğrafyada ilk adım	50	Cüceler ve devler memleke- tinde Gülliver'in seyahat- leri	75

En tanınmış muharrirlerin
güzel romanları

	Kuruş		Kuruş
Küçük İlanlar		VA - NÜ	75
Kıvırcık paşa		Sermed Muhtar	75
Deli		Selâmi İzzet	30
Yalı çapkını		Bürhan Cahid	30
Bu perdenin arkasında		Z. İ	40
Düğün gecesi		Bürhan Cahid	100
Sümer Kızı		İskender Fahreddin	125
Asyadan bir güneş doğuyor		İskender Fahreddin	80
Penbe maşahlı hanım		Sermed Muhtar	70
Bir kadın geçti		Selâmi İzzet	20
Devler kaldırımı		Halid Fahri	75
Aşk fırtınası		Muazzez Tahsin	50
Dipsiz kuyu		Vâ - Nü	25
Penbe pırlanta		> >	25
İki cinayet gecesi		Hikmet Feridun	25
Karacaahmedin esrarı		Vâ - Nü	25
Kardeş katili		> >	25

Meşhur ARSEN LÜPEN serisi

Seri tamamlanmıştır. Resimli 6 büyük cild-
Her cildin fiati: 80 kuruş

Muhtelif eserlerin listesi

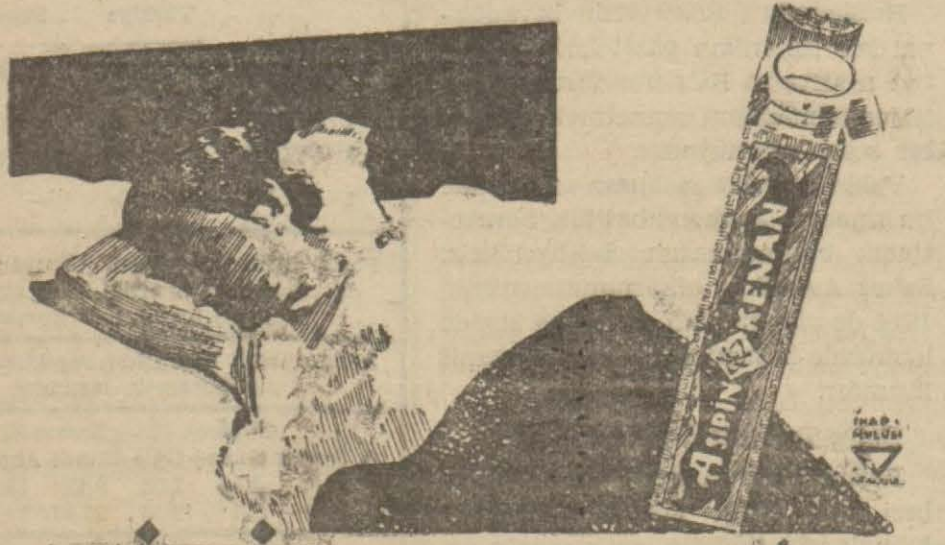
	Kuruş
Edebi hatıralar	Hüseyin Cahid 60
Fazıl Ahmed	[Kıymetli edibin muhtelif eserleri] 80
Sinema yıldızları	[Album gibi resimli] 100
İttihad ve Terakkî tarihinde esrar perdesi	M. Ragıp 150
İtalyadan Amerikaya nasıl uçtular?	M. Saffet 35
Kadın asker olursa	Necdet Rüstü 50
Tarih öğreniyorum	Ahmed Refik 30

% 20 iskonto kuponu

Bu kopunu kesip «AKŞAM
matbaası kitap servisine» getirir
veya gönderirseniz bu listedeki
fiatler üzerinden size yüzde 20
iskonto yapılacaktır.

AKŞAM neşriyatı tevzi yerleri

«AKŞAM» matbaası - İstanbul
Muallim Ahmed Halid kitapha-
nesi - Ankara caddesi, İstanbul
Para yerine mektup içinde po-
sta pulu kabul edilir.

ASİPİN ALAN YATAGA DÜŞMEZ

AKŞAM MATBAASI

Rotatif makinelerinde resimli ve
renkli gazete ve mecmuaları, baskı
adedi yüksek risale, kitab ve her
nevi matbuaları en temiz şeklideen
ehven şeraitle basar.

★
Devamlı işler için hususî şerait tesbit
edilir. Fazla tafsilât için matbaa idare-
sine müracaat. Telefon :20497

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

Merkezi : ANKARA

Kambiyo işleri

ve sair

Banka muamelâtı

ŞUBELER

Ankara
Adapazarı
Bandırma
Bartın

Bolu
Bursa
Eskişehir
Gemlik

İstanbul
İzmit
Safranbolu
Tekirdağ

Dahilde ve hariçte muhabirleri vardır

Telgraf adresi :

Umum Müdürlük : **TÜRK BANK** — Şubeler : **TİCARET**

Bankamızın İstanbul şubesinde tesis edilen

"GECE KASASI,"

Çok müsaid şartlarla sayın müşterilerimizin emrine amade bulundurulmaktadır.
İzahat alınmak üzere gişelerimize müracaat olunması

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası Şube ve Ajans adedi 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

Adet	1.000 Liralık	4.000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Yavrunun gülbüz, tombul, sağlam, neşeli olmasını istersen

FOSFATIN NECATİ yedir. Bahçekapı SALİH NECATİ

Scanidnavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 - 3

Svenska Orient Linien Gothenburg, Gothenburg, Stockholm, Oslo, Dantzig, Odynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir adımı ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslo'dan beklenen vapurlar.

İsa vapuru 2 Şubata doğru.
Aasne vapuru 9 Şubata doğru.
Vasaland vapuru 14 Şubata doğru.

Yakında İstanbuldan Hamburg Rotterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenburg, Dantzig - Stockholm, ve Oslo limanları için hareket edecek vapurlar.

İsa vapuru 6 Şubata doğru.
Vasaland vapuru 14 Şubata doğru.
Aasne vapuru 16 Şubata doğru.

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat.
Tel: 44991 - 2 - 3

ROMANYA SEYRİSEFAİN İDARESİ

Hareket edecek vapurlar:

Transilvania vapuru 5 Şubat Pazar saat 16 da (Köstence) ye.

Romania vapuru 8 Şubat Çarşamba saat 9 da (Pire, Larnaka, Telaviv, Hayfa ve Beyrut) e.

«Romanya» ve «Dacia» vapurları 15 günde bir yaptıkları (Pire, Larnaka, Telaviv, Hayfa ve Beyrut) seferleri için çarşamba günleri saat 9 da ve gene 15 günde bir yaptıkları (Köstence) seferleri için cuma günleri saat 14 de limanımızdan kalkacaklardır.

Fazla tafsilât için Galata Yolcu Salonu karşısında Tahirbey hanında İstanbul umumî acentalığına müracaat. Telefon: 49449 - 49450.

ANNELER

Biliniz ki çocuk yalnız meme için ağlamaz. Çok iyi bilirsiniz ki: Çocuğu hırçınlatan sebeplerden birisi de apış aralarının ter ve saireden pişerek kısararak çocuğu rahatsız etmesidir. Bu itibarla günde iki defa çocuğu

PERTEV ÇOCUK PUDRASI

ile pudralayınız. Ne âdi tuvalet pudraları ve ne de çok itina ile hazırlanmış pahalı pudralar

PERTEV ÇOCUK PUDRASI

yerini tutamaz. Bu pudra bilhassa yavruların cildleri ve ifrazatı nazarı itibara alınarak yapılmıştır.

ilân

İstanbulda Limoncularda 32 No: lu mağazada ve Galatada Abit hanında 7 numaralı yazıhanede un ticaretle ilgili eden ve Vasil ve Yorgi Neapolitakiden müteşkil (Neapolitaki biraderler) Şirketinin şürekâca tasfiyesine karar verilerek tasfiye memuru tayin edildim ve işbu husus sicillî Ticaret gazetesinin 14/1939 tarihli ve 3634 sayılı gazetesile ilân edilmiştir. Hali tasfiyede bulunan mezkûr Şirketten alacaklı bulunanlar ile şirkete borçlu bulunanların, tasfiye muamelâtının merkezî bulunan Limon İskelesi sokağında Limoneu hanında 8 numaralı yazıhaneye hergün saat 14 den 16 ya kadar müracaat etmeleri ve alacaklarını kayıt ve borçlarını tesviye etmelerini ilân ederim.

İstanbulda Hasır İskelesi Tuzcularda 3/5 numaralı mağazada tüccar Eşref Akatlı.

"Kurtuluş,"

Biçki ve dikiş dersansı

Müdüresi: Mm. Papazyan

Haftanın 4 gününü kadınlara günde üçer saat Fransız usulüyle biçki ve dikiş dersi tedris edilir ve 4 ayda Maarifçe musaddak diploma verir, Feriköy Tepeliüstü 116 No. Papazyan apartmanı.

NEZLEMİN DAMUĞU

den korur ve kurtarır. Rahat nefes aldırır. Eczanelerde 25 kr. *

Dr. KEMAL NURİ İmre

Cilt ve Zührevi Hastalıklar Mütchassısı
Beyoğlu Tünel başı Suriye Pasajı
No. 8 Tel: 40153 *

KANZUK

ÖKSÜRÜK ŞURUBU

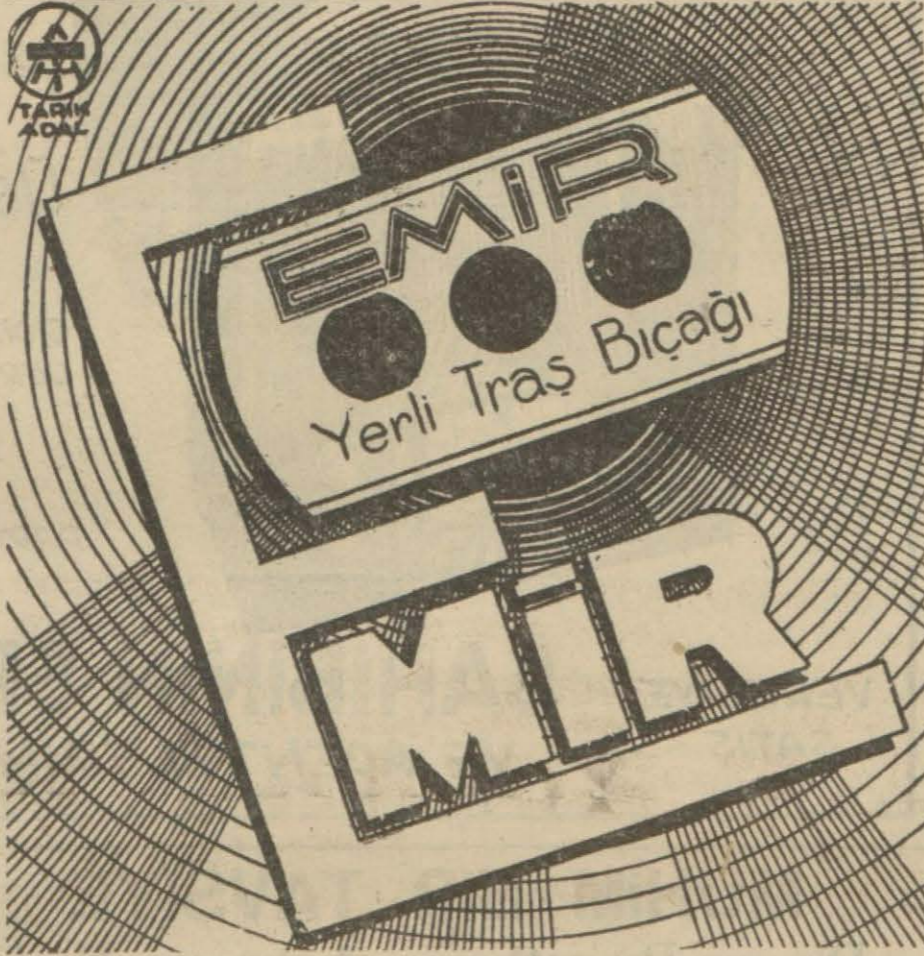
«Sirop Pectoral»

Eski ve yeni bütün öksürükleri geçirir, balgam söktürür, bronşları temizler, nezle ve gripten korur, göğüsleri zayıf olanlara bilhassa şayanı tavsiyedir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu İstanbul

YERLİ TRAS BİÇAĞI

Tashi - Gazetemizin 28 ve 29 Sonkânun tarihli nüshalarında neşredilen
Sümer Bank Umum müdürlüğünden:
Serlevhalı ilânda İstanbul şubesinin telefon numarası (44969) olduğu yazılacakken sehven 4409 şeklinde dizilmiştir. Tashihi keyfiyet olunur.

Çünkü ASPİRİN senelerdenberi her türlü soğukatgınlıklarına ve ağrılara karşı tesiri şaşmaz bir ilaç olduğunu isbat etmiştir.

ASPİRİN in tesirinden emin olmak için lütfen markasına dikkat ediniz.

İstanbul ET TÜRK limited şirketi

namı ile teşkil edilmiş olan şirketin tasfiyesine karar verilmiş ve bu bapta karar alelül tescil ve ilân kılınmış olmakla mezkûr şirketten alacak ve hak iddia edenlerin işbu ilân tarihinden itibaren bir sene zarfında zirde yazılı adrese müracaat eylemeleri aksi halde haklarının sakıt olacağı ilân olunur.
Adres: Sirkeci Köprüllü han No. 36 da tasfiye memuru Tevfik Güyener.

"Zevcim, gözlerine inanmak istemiyor,,

işte, Fransada Sen şehrinde Montereuil kasabasında Emil Zola sokağında 17 No. da Bayan Wagner, böyle diyor ve ilâve ediyor:
"O, bana; sen 10 yaş gençleşmişsin diyerek hayretini izhardan kendini alamıyor."

Bayan Wagner'in Biocelli yeni cild unsurunu kullanmazdan evvelki fotoğrafı

Bayan Wagner'in birkaç hafta zarfında kazandığı şayanı hayret güzelli tebeddülünü gösteren fotoğraf

«Zevcim Jorj, bu âdetâ bir mucizedir, diyor. Filhakika iki ay kadar evvel. alımda, gözlerimin ve ağzımın etrafında buruşukluklar ve çizgilerim vardı. Bugün ise bütün arkadaşlarım bu şayanı hayret tebeddüle şaşıyorlar. Onlara yaptığımı söyledim. Yegâne cild unsuru olan pembe renkteki Biocelli Tokalon kremi kullanmalarını tavsiye ettim. Birçokları bizzat tecrübe ederek şayanı hayret semeresini görüncüye kadar benimle alay ettiler. Fakat sonra bana hem teşekkür ettiler,

hem de son derece memnun kaldılar.»
Her akşam yatmadan evvel pembe renkteki Tokalon kremi kullanınız. Terkinde, Viyana Üniversitesi profesörü doktor STEJSKAL'ın keşfi olup tıpkı insanın tabii ve hayati cild unsurunun aynı olan ve genç hayvanların cild hüceyrelere istihsal edilen Biocelli gençlik cevheri vardır. Gündüz için de beyaz renkteki Tokalon kremi kullanınız, cildinizi yumuşatıp beyazlatır ve siyah noktaları eritip açık mesameleri sıklaştırır.

UROLOG — OPERATÖR

Dr. REŞİD SAMİ BERKER

İdrar yolları hastalıkları mütehasısı Beyoğlu İstiklâl caddesi Mis sokağı No. 1 (Eski Mutasarrıflık konağı) Tel: 41443

En rahat çelik somyelerile şık, metin ve ucuz

KARYOLALARI ve madeni möbelleri

HALİL SEZER

Karyola ve madeni eşya fabrikası salonlarındaki meşherinde görülebilirsiniz.

Sirkeci, Salkımsöğüt, demir kapı caddesi No. 7 Tel: 21632

Ereğli

Kömürleri işletmesinden:

Makine temelleri ve bilümun inşaat plân ve projeleri tersimine muktedir iyi ve tecrübeli bir Türk desinatör aranmaktadır. Alelümum makine ve su tesisatı hakkında malûmatı olması şarttır.

Talipler arasında muvafık görüleni hemen hizmete alınacak ve Zonguldakta meccanen ikametgâhtan başka (200) liradan aşağı olmamak üzere aylık ücret verilecektir.

Taliplerin muhtasar bir hal tercümesi kâğıdı doldurarak ve kâğıtta icabında ibraz edebileceği vesika, bonservis ve şahadetnamelerinden ve kendisini tanıyan kimselerden (Referanslarından) bahsederek Tophane posta kutusu 8 adresine mektupla müracaat eylemeleri.

Senelik ihtiyat yoklaması

Sarıyer Askerlik şubesinden:
Şubemizde yerli ve yabancı her hangi sınıftan olursa olsun kayıtlı 310 - 330 dahil doğumlu ihtiyat erlerin senelik ihtiyat yoklamaları yapılacaktır. Bunlardan 310 - 320 doğumlular 6 - 15 şubat 939 zarfında, 321 - 325 doğumlular 16 - 26 şubat 939 zarfında, 326 - 330 dahil doğumlular da 26 şubat 939 dan 15 mart tarihine kadar şubeye gelerek yoklamalarını yaptırabilirlerdir.
2 - Yoklamalar her gün sabah saat 9 dan on ikkiye kadar yapılacaktır. İhtiyat yoklamalarını bu müdet zarfında yaptırmamış olanlara Askerlik mükellefiyet kanununun emrettiği cezalar tatbik edileceği gibi her hangi resmi ve hususî daire ve müessesese, fabrika ve sairede müstahdem olanları yukarıda yazılı günlerde göndermiyenler hakkında da mezkûr kanunun emrettiği ceza tatbik edilecektir.

Eminönü Askerlik şubesinden:

1 - Bu sene askerlik çağına giren 335 doğumlularla muayeneye ve müameleleri itibarile bu doğumlulara bırakılan daha evvelki doğumluların yoklamaları 6 şubat 939 dan 15 mart 939 tarihine kadar devam edecektir.

2 - Eminönü merkezinin ilk yoklaması 6, 7, 17, 18, 27, 28 şubat ve 1 mart günlerinde. Alemdar nahiyesinin 8, 9, 18, 20 şubat ve 2 ilâ 4 mart. Kumkapı nahiyesinin 10, 11, 21, 22 şubat ve 6 ilâ 8 mart. Beyazıt nahiyesinin 13, 14, 23, 24 şubat ve 9 ilâ 11 mart. Küçükpazar nahiyesinin 15, 25, 26 şubat ve 13 ilâ 15 mart tarihlerinde yapılacaktır.

3 - Her mükellef bizzat veya bilvasita nüfus cüzdanları ve mahalle mümessilleri de beraberlerinde olarak sağlıkları, sağlamlıklarını, sanatlarını ve tahsil derecelerini kayıtlarına yazdırmağa ve nüfus cüzdanlarına işaret ettirmeğe mecburdurlar. Bunu yapmamış ve yaptırmamış olanlardan Askerlik kanununun 38 inci maddesine tevfiakan 10 lira para cezasına mahkûm edilebilir.

Fatih Nüfus memurluğundan:

Hasanhalife mahallesinin Sarıgözel sokağı 36 sayılı hanede oturan Latifinin ismi 5 inci hukuk mahkemesinin 14/12/1938 tarih ve 1318 No. lu kararile Lütfiye olarak tashihi edilmiş olmakla keyfiyet ilân olunur.

NEZLE
Bütün göğüs hastalıklarına
yol açabilir.
Fakat bir tek
GRİPİN

GRİPİN

Baş, diş, adale ağrıları ile diğer ağrıları en kısa zamanda ve en kat'i şekilde dindirir. Nezleye, soğuk algınlığına, gripe ve emsali hastalıklara karşı bilhassa müessirdir. İcabında günde 3 kaşe alınabilir. İsim ve markaya dikkat. Taklitlerinden sakınınız.

DERMAN

GRİP-NEZLE-ROMATİZMA-BAŞ-DİŞ-SİNİR-KIRIKLIK

DERMAN

BÜTÜN
AĞRI ve SIZILARA
KARŞI EN MÜESSİR İLAÇ.

SINGER

Bayanlara mahsus elması ve pırlantalı Singer saatlerinin yeni modelleri gelmiştir. Fiyatları 75 lira ilâ 500 liradır.
—EMSALLERİ GİBİ ON BEŞ SENE GARANTİLİDİR—
Taşradan talep vukuunda yeni katalog gönderilir.
SINGER SAAT MAĞAZALARI — İstanbul Tel. 21964
İstimlak dolayısıyla mağazamız arkadaki dar sokağa naklolunmuştur.

ADEMİ İKTİDAR

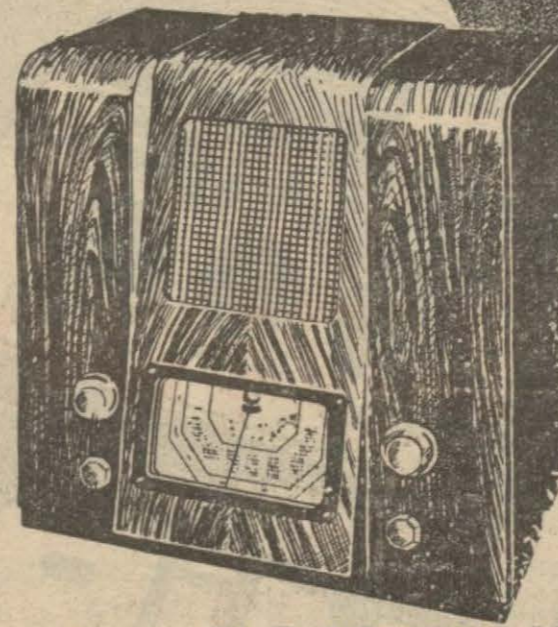
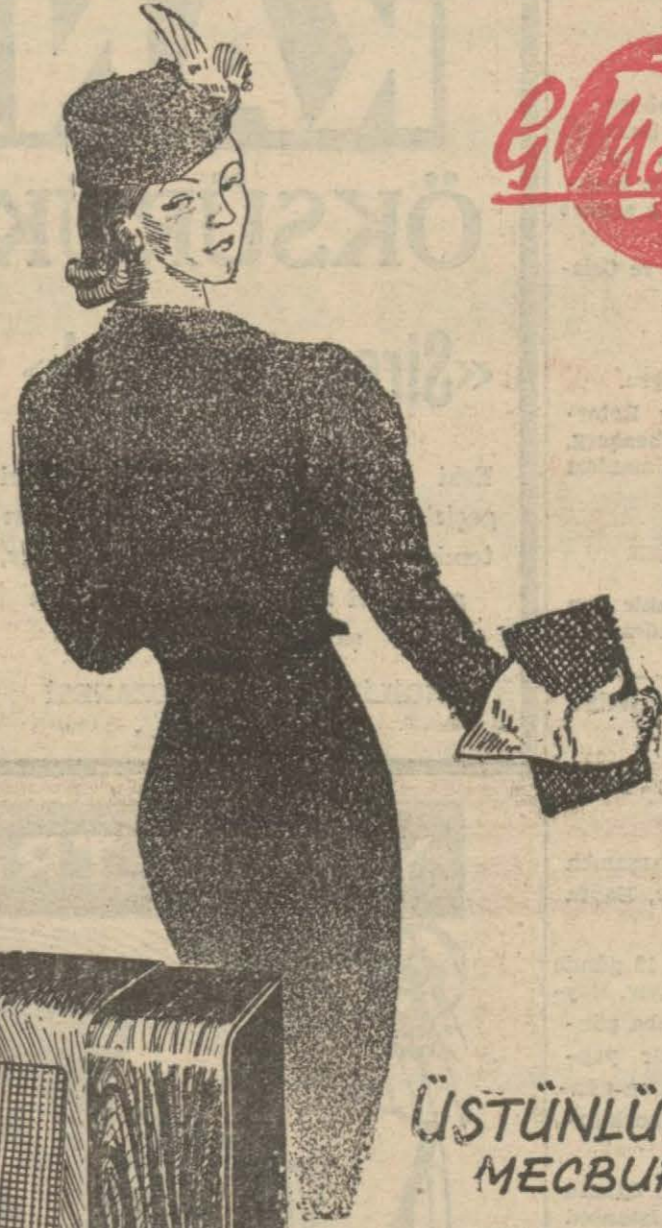
ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Tabletleri. Her eczanede arayınız.

(Posta kutusu 1255 Hormobin) Galata, İstanbul

MARKONI

ÜSTÜNLÜK İNTİHABI
MECBUR EDER

GİDİP BAŞKA MARKA RADYOLAR
GÖREBİLİRSİNİZ FAKAT DAIMA
GÖZÜNÜZ

MARKONI
RADYOLARINDA KALACAKTIR

VERESİYE
SATIŞ

SAHİBİNİN SESİ
VE AJENTELERİNDE

302 İSTİKLAL CAD
BEYOĞLU

MÜHİM BİR TAVSİYE

Baş, Diş ve Romatizma ağrılarına, Nezle grip ve soğuk algınlığına karşı tesirini en çabuk gösteren en emin ve kat'i ilaç

Neokürin dir.

TÜRK HAVA KURUMU

26 NCI TERTİP

BUYUK PIYANGOSU

Dördüncü keşide: 11/Şubat/1939 dadır. Büyük ikramiye: 50,000 liradır... Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000, liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Bu tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangoğunun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

Sahibi Necmeddin Sadak

Umumi neşriyat müdürü Şevket Rado
Akşam Matbaası

ROMATİZMA
LUMBAGO
SIYATİK

ARKA

BEL

VE BÜTÜN AĞRILARA KARŞI

SILKO

Kullanınız.

ÇABUK ŞIFAYI BULURSUNUZ,

GRİP NEZLE
Bütün ağrılara karşı Yegâne çare

NEOKALMİNA

